

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΜΣ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2018-19

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και ο νέος (του) ρόλος του δανεισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Φοιτήτρια: Μιχαλάκη Ευανθία

ΑΜ: 0817Μ044

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Δεληθέου Βασιλική, Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου
Κ. Π. Ε.

Μέλη Επιτροπής:

Ψυχάρης Ιωάννης, Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου Κ. Π. Ε.
Δούβλης Βασίλειος, Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου Κ. Π. Ε.

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΪΟΣ 2019

Copyright © Ευανθία Μιχαλάκη, 2019

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνωμών του συγγραφέα.

Περίληψη

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για 100 έτη εξυπηρετεί το Δημόσιο και Κοινωνικό συμφέρον. Τα τελευταία χρόνια υποστηρίζει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πραγματοποίηση αναπτυξιακών έργων, αλλά ταυτοχρόνως συμβάλλει στην αναδιάρθρωση των συναφθέντων δανείων τους και στον ισοσκελισμό των προϋπολογισμών τους.

Επίσης, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, προσφέροντας συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στους Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού. Οι συγκεκριμένες χρηματοδοτήσεις προσφέρουν χαμηλό επιτόκιο, το ποσοστό χορήγησης φτάνει μέχρι το 100% της επένδυσης και η διαδικασία έγκρισης είναι ταχεία.

Προκειμένου να μελετηθεί καλύτερα ο ρόλος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στην δανειοδότηση των Ο.Τ.Α. επιλέχθηκε ο Δήμος Νέας Σμύρνης ως μελέτη περίπτωσης. Κατ' αρχάς αναφέρονται γενικές πληροφορίες και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου, στη συνέχεια παρουσιάζονται λεπτομερώς οι δανειοδοτήσεις του Δήμου. Έπειτα, ακολουθήθηκε η διεξαγωγή δειγματοληπτικής έρευνας στις επιχειρήσεις του Δήμου Νέας Σμύρνης και ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να εκφράσουν την άποψή τους για το έργο αυτό και τα αποτελέσματα που αυτό θα επιφέρει σε διάφορους τομείς.

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να παρουσιαστεί η συμβολή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στη χρηματοδότηση και δανειοδότηση των Δήμων και των Περιφερειών.

Λέξεις Κλειδιά: Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, Χρηματοδοτήσεις, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δήμος Νέας Σμύρνης

Abstract

The Public Investment Bank has served the Public and Social interest for 100 years. In recent years it has been supporting the Regional and Local Authorities to implement development plans while contributing to restructuring their raised loans and balancing their budgets.

In addition, the Public Investment Bank collaborates with the European Investment Bank to offer jointly financed programmes to Regional and Local Authorities. This funding offers low interest rate, the sum granted amounts to 100% of the investment and the approval process is rapid.

In order to examine the role of the Public Investment Bank in lending Regional and Local Authorities we selected the Municipality of Nea Smyrni as a case study. First mentions general information and demographic characteristics of the Municipality and then present the Municipality lending in detail. A sample survey was conducted in the businesses of the Municipality of Nea Smyrni where the participants were asked to express their opinion concerning this project and the outcomes that will be produced in different sectors.

The aim of the present study is to present the contribution of the Public Investment Bank to funding and lending the Regional and Local Authorities.

Keywords: Public Investment Bank, Regional and Local Authorities Funding, Municipality of Nea Smyrni

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	2
Abstract	3
Πίνακας Συντομογραφιών	6
Ευρετήριο Πινάκων.....	7
Πίνακας Εικόνων.....	8
Πίνακας Διαγραμμάτων	8
Εισαγωγή.....	10
Ευχαριστίες.....	12
Α΄ ΜΕΡΟΣ.....	13
Κεφάλαιο 1^ο: Γενικά Στοιχεία	13
1.1. Ιστορική Αναδρομή.....	13
1.2. Σκοπός Λειτουργίας	14
1.3. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σήμερα.....	15
1.4. Οι υπηρεσίες που προσφέρει το Ταμείο	15
1.4.1. Καταθέσεις	15
1.4.2. Δάνεια σε Φυσικά Πρόσωπα.....	16
1.4.3. Θυρίδες Θησαυροφυλακίου	17
1.4.4. Παρακαταθήκες.....	17
1.5. Οικονομικά Στοιχεία	19
Β΄ ΜΕΡΟΣ.....	23
Κεφάλαιο 2^ο: Χρηματοδοτικά Προγράμματα Ο.Τ.Α.	23
2.1. Δράσεις του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.....	23
2.2. Επιτόκια Επενδυτικών Προγράμματα και Προγραμμάτων Εξυγίανσης	24
Β) Προγράμματα Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων συγχρηματοδοτούμενα με την ΕΤΕπ	28
Κεφάλαιο 3^ο: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	28
Προτεραιότητες Έργων Χρηματοδότησης Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.....	28
Κεφάλαιο 4^ο: Χρηματοδοτικά Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα με την ΕΤΕπ ..	30
4.1. Χαρακτηριστικά Ειδικών Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων.....	30
4.2. Τομείς Χρηματοδότησης και Τύποι Έργων	30
4.3. Χρηματοδοτικά Προγράμματα για την Αγορά Εξοπλισμού Καθαριότητας	31
4.4. Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Απαλλοτριώσεων.....	33
4.5. Χρηματοδοτικά Προγράμματα Ενεργειακού Συμψηφισμού.....	34

4.6.	Χρηματοδοτικά Προγράμματα για Αναβάθμιση Δημοτικού Φωτισμού.....	35
	Κεφάλαιο 5^ο: Πρόγραμμα «Φιλόδημος»	38
5.1.	Σκοπός Προγράμματος.....	38
5.2.	Προϋπολογισμός Προγράμματος	39
	Κεφάλαιο 6^ο: Επιχορήγηση Μελετών για Μικρούς Δήμους.....	44
	Η Συμβολή Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων	44
	Γ΄ ΜΕΡΟΣ.....	46
	Κεφάλαιο 7^ο: Μελέτη Περίπτωσης Δήμος Νέας Σμύρνης.....	46
7.1.	Εισαγωγικά Στοιχεία	46
7.2.	Υποδομές.....	49
7.3.	Δανειοδοτήσεις του Δήμου Νέας Σμύρνης	50
7.4.	Δάνειο για την Αγορά των δύο (2) Κινηματογράφων «ΦΙΛΙΠ» και «ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ».....	50
7.5.	Αξιοποίηση Δημοτικών Κινηματογράφων.....	52
7.6.	Δάνειο για την Αναβάθμιση του Οδοφωτισμού	53
	Δ΄ ΜΕΡΟΣ.....	56
	Κεφάλαιο 8^ο	56
8.1.	Δομή Ερωτηματολογίου.....	56
8.2.	Καθορισμός Δείγματος.....	57
8.3.	Διαδικασία Συλλογής και Επεξεργασίας Δεδομένων.....	57
	Κεφάλαιο 9^ο: Αποτελέσματα της έρευνας.....	58
9.1.	Περιγραφική Στατιστική και Διαγράμματα συχνοτήτων	58
9.2.	Έλεγχος συσχέτισης μεταβλητών.....	78
	Αντί Επιλόγου	85
	Βιβλιογραφικές Αναφορές και Πηγές	87
	Βιβλιογραφία:.....	87
	Διαδικτυογραφία:	88
	Νόμοι:.....	91
	Πρακτικά:	91
	Παράρτημα.....	92

Πίνακας Συντομογραφιών

Γ.Ε.Λ.	Γενικό Ενιαίο Λύκειο
Δ.Ε.Υ.Α.	Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης
Δ.Ι.Ε.Κ.	Δημοτικό Ίδρυμα Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΕΑΠΤΑ Ι	Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ι
ΕΑΠΤΑ ΙΙ	Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης ΙΙ
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Τ.Α.	Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων
ΕΕΤΑΑ	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΝΦΙΑ	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑΛ	Επαγγελματικό Λύκειο
ΕΣΠΑ 2007-2013	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013
ΕΣΠΑ 2014-2020	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
ΕΤΑΝΑΜ	Εταιρία Ανάπτυξης Νοτίου Ηπείρου - Αμβρακικού
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
ΚΑΠΕ	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας
ΚΕΔΕ	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος
Μ.Μ.Ε.	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
Ν.	Νόμος
Ν.Π.	Νομικά Πρόσωπα
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕΠ	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΠΕΤΑ Α.Ε.	Πληροφόρηση Επιμόρφωση Τοπική Ανάπτυξη Ανώνυμη Εταιρία
Τ.Π.&Δ.	Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
ΣΔΟΕ	Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ.Α.Δ.Α.	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων

Ευρετήριο Πινάκων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2017 ΚΑΙ 2018	20
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2017 ΚΑΙ 2018	22
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	25
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	26
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ».....	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΔΗΜΩΝ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	42
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ (ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011)	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΤΟΚΟΧΡΕΟΥΤΙΚΗ ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.....	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΦΥΛΟ	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΗΛΙΚΙΑ.....	59
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.....	63
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΤΑΒΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΚΟΛΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΕ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΥΣΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΕ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ, ΑΦΟΥ ΣΚΟΤΕΙΝΙΑΣΕΙ	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΥΠΑΡΞΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	68
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΔΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	69
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΕΠΙΡΡΟΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΑΣ	70
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΟΔΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 25: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ.....	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 27: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΛΑΜΠΤΗΡΩΝ ΜΕ ΝΕΟΥΣ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΩΣ ΜΕΤΡΟ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΕΝΟΣ ΔΡΟΜΟΥ	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 29: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ» ΚΑΙ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ».....	79

ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΕΥΚΟΛΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΕ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ (ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΥΣΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ)» ΚΑΙ «ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΕ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ».....	80
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ» ΚΑΙ «ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ»	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ» ΚΑΙ «ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ».....	82
ΠΙΝΑΚΑΣ 33: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ» ΚΑΙ ΤΗΣ «ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ»	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ» ΚΑΙ «ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ».....	84

Πίνακας Εικόνων

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.....	39
ΕΙΚΟΝΑ 2: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.....	40
ΕΙΚΟΝΑ 3: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» - ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	43
ΕΙΚΟΝΑ 4: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	46

Πίνακας Διαγραμμάτων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	14
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	48
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	49
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΦΥΛΟ	58
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΗΛΙΚΙΑ.....	59
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	60
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	61
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	62
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.....	63
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	64
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΚΟΛΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΕ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΥΣΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	65
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12:ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΕ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ, ΑΦΟΥ ΣΚΟΤΕΙΝΙΑΣΕΙ	66
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: ΎΠΑΡΞΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	67
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	68
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΔΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.....	69

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: ΕΠΙΡΡΟΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	70
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΟΔΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	71
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ	72
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ.....	73
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΛΑΜΠΤΗΡΩΝ ΜΕ ΝΕΟΥΣ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΩΣ ΜΕΤΡΟ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	74
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21: ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΑΡΟΧΩΝ, ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΕΝΟΣ ΔΡΟΜΟΥ	76

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία υπό τον τίτλο «Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και ο νέος (του) ρόλος του δανεισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση» εκπονήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Εφηρμοσμένων Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης», του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου, Κατεύθυνση «Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης».

Η μέθοδος έρευνας στην οποία στηρίχθηκε η εργασία είναι η βιβλιογραφική και η πρωτογενής έρευνα. Για την ανάπτυξή της, τα στοιχεία που αντλήθηκαν από την βιβλιογραφία στηρίζονται σε δευτερογενή δεδομένα, που αντλήθηκαν από βιβλία και ιστοσελίδες.

Στο πρώτο Κεφάλαιο αναφέρονται γενικά στοιχεία για το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.&Δ.). Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή και διασαφηνίζεται ο σκοπός λειτουργίας του. Ακόμα, αναπτύσσεται ο ρόλος του Τ.Π.&Δ. σήμερα και παρέχονται πληροφορίες για τις υπηρεσίες, που διαθέτει.

Στο δεύτερο Κεφάλαιο δίνεται έμφαση στις υπηρεσίες, που προσφέρει το Τ.Π.&Δ. στους Ο.Τ.Α., μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Επίσης, δίνονται πληροφορίες για τις μορφές δανειοδότησης των Ο.Τ.Α. και το ρόλο του στην εξυγίανση τους, αλλά και στο δανεισμό επενδυτικών προγραμμάτων.

Στο τρίτο Κεφάλαιο αναλύεται η συνεργασία του Τ.Π.&Δ. με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ.). Δίνονται γενικές πληροφορίες για την ΕΤΕπ και τους τομείς προτεραιότητων της.

Στο τέταρτο Κεφάλαιο παρουσιάζονται και αναλύονται τα χρηματοδοτικά προγράμματα του Τ.Π.&Δ. σε συνεργασία με την ΕΤΕπ. Επίσης γίνεται αναφορά στους τομείς που δίνονται τα δάνεια.

Το πέμπτο Κεφάλαιο αναφέρεται στο πρόγραμμα «Φιλόδημος», που αποτελεί ένα ειδικό πρόγραμμα χορήγησης επενδυτικών δανείων. Επίσης, προβάλλονται οι στόχοι του προγράμματος και οι τύποι έργων που προωθούνται. Ακόμα, παρουσιάζεται η κατανομή του προϋπολογισμού ανάμεσα στις δράσεις του προγράμματος, η κατανομή των έργων και ο προϋπολογισμός αυτών ανά Περιφέρεια.

Στο έκτο Κεφάλαιο αναλύεται το πρόγραμμα επιχορήγησης μελετών για μικρούς Δήμους και η σημαντικότητα αυτού για την ανάπτυξη των Δήμων.

Στο έβδομο Κεφάλαιο γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση του Δήμου Νέας Σμύρνης, που αποτελεί την μελέτη περίπτωσης. Κατόπιν, καταγράφονται τα δάνεια που έχει λάβει ο Δήμος από το Τ.Π.&Δ., οι λόγοι για τους οποίους λήφθηκαν και τα χαρακτηριστικά αυτών.

Στο όγδοο Κεφάλαιο περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε, προκειμένου να συλλεχθούν τα δεδομένα, που απαιτούνταν για να διεξαχθεί η έρευνα. Επιπλέον, γίνεται λεπτομερής ανάλυση της δομής των ερωτήσεων και καθορίζεται το δείγμα που λήφθηκε.

Στο ένατο Κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας. Η μορφή αποτύπωσής τους είναι μέσω πινάκων συχνοτήτων, αλλά και με την χρήση διαγραμμάτων. Επιπροσθέτως, γίνεται έλεγχος συσχέτισης μεταβλητών για να εξεταστεί αν οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες ή εξαρτημένες.

Τέλος, καταγράφονται τα συμπεράσματα και διατυπώνονται προτάσεις, δηλαδή συνοψίζονται τα σημαντικότερα σημεία της εργασίας.

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε και στο οποίο στηρίζεται η διπλωματική είναι πηγές από βιβλία και ιστοσελίδες από το διαδίκτυο. Οι πηγές αναφέρονται αναλυτικότερα στο τέλος της εργασίας αυτής (Βιβλιογραφία).

Ευχαριστίες

Αρχικά, θα ήθελα να εκφράσω και γραπτώς τις ευχαριστίες μου στην καθηγήτριά μου κυρία Δεληθέου Βασιλική, Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, για τη συνεχή καθοδήγησή της, το ενδιαφέρον της, και τη βοήθεια που μου προσέφερε για την ολοκλήρωση της εργασίας.

Ακόμα, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου, στα μέλη της επιτροπής της διπλωματικής μου κύριο Ψυχάρη Ιωάννη, Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και κύριο Δούβλη Βασίλειο, Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών για τη βοήθειά τους στην ολοκλήρωση της διπλωματικής μου.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω γραπτώς, τον κύριο Ρίτσαρντσον Στέφεν Κλάιβ, Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, για την πολύτιμη βοήθειά του στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας, προκειμένου, να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στην διπλωματική μου εργασία.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, που πάντα είναι δίπλα μου και με στηρίζει σε κάθε προσπάθειά μου, όλα αυτά τα χρόνια.

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1^ο : Γενικά Στοιχεία

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων συστάθηκε με το Ν.1608/1919 «Περί ιδρύσεως Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» (Τραγάκης Γ., 1980, σ.555). Αποτελεί αυτόνομο χρηματοπιστωτικό διαχειριστικό οργανισμό (Ν.Π.Δ.Δ.) περιφερειακής ανάπτυξης, με δική του περιουσία, κίνδυνο και πίστη. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών (Ψυχομάνης Σ., 2006, σ.117) προκειμένου να εξυπηρετεί το Δημόσιο και Κοινωνικό συμφέρον.

1.1. Ιστορική Αναδρομή

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα μέχρι και το 1919 αριθμούσε δεκαπέντε (15) τράπεζες. Το Τ.Π.&Δ. και το ταχυδρομικό Ταμιευτήριο κατατάσσονταν στους ιδιότυπους δημόσιους πιστωτικούς οργανισμούς με ευρύτερη οικονομική αποστολή και δραστηριότητα αναγόμενη στον τομέα της πίστωσης.

Η οικονομική ανάπτυξη του τόπου μέσα από το Τ.Π.&Δ., χωρίζεται σε τρεις (3) διακριτές φάσεις στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας.

Η πρώτη φάση αποτελεί την περίοδο 1839-1940 (δηλαδή μέχρι την αρχή του Β΄ Παγκοσμίου Πόλεμου). Κατά την συγκεκριμένη περίοδο το Τ.Π.&Δ. χορήγησε δάνεια, που είχαν σαν στόχο την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας. Τέτοια έργα ήταν τα έργα ύδρευσης, αποξήρανσης ελών, ηλεκτροφωτισμού, οδοποιίας, κατασκευής λιμένων, ανέγερση δικαστικών μεγάρων, δικαστηρίων και στρατώνων (Ποδηματάς Ε., 2019). Επιπλέον, μεγάλα ποσά δόθηκαν για την εθνική ασφάλεια, όπως για αγορά όπλων και κατασκευή οχυρωματικών έργων.

Η δεύτερη φάση ξεκίνησε μετά την λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πόλεμου (1945) και διήρκησε μέχρι το 1980. Σε αυτήν την περίοδο υπήρξε ανασχηματισμός διαθέσιμων κεφαλαίων και η επέκταση των αρμοδιοτήτων του Τ.Π.&Δ. σε νέους τομείς. Επίσης, άσκησε την ταμειακή υπηρεσία των Δήμων και Κοινοτήτων και άλλων Νομικών Προσώπων και τη διαχείριση των Νομαρχιακών και άλλων Ταμείων (Ποδηματάς Ε., 2019).

Με την συγκέντρωση μεγάλου ποσού διαθέσιμων κεφαλαίων κατέστη δυνατόν να χορηγεί δάνεια το Τ.Π.&Δ. και σε δημοσίους υπαλλήλους για τις στεγαστικές τους ανάγκες, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και σε διάφορα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ για εκτέλεση οποιασδήποτε φύσης έργων κοινής ωφέλειας. Αυτό το διάστημα το Τ.Π.&Δ. εξελίχθηκε σε ένα Ειδικό Πιστωτικό Οργανισμό με μεγάλη ισχύ για την εξυπηρέτηση του Δημοσίου και Κοινωνικού Συμφέροντος.

Η τρίτη ιστορική φάση ξεκίνησε το 1980 και διαρκεί μέχρι σήμερα. Το κύριο μέλημα του Τ.Π.&Δ. είναι η προώθηση της Τοπικής Ανάπτυξης και των Τοπικών Παραγωγικών Πρωτοβουλιών. Επίσης, συμμετέχει σε αναπτυξιακές εταιρίες, όπως η ΕΕΤΑΑ, η ΕΤΑΝΑΜ και η ΠΕΤΑ Α.Ε.. Επιπλέον, υποστηρίζει τους Δήμους και τις Περιφέρειες καλύπτοντας τους την ίδια συμμετοχή σε προγράμματα και επενδύσεις,

που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία (ΕΑΠΤΑ I, ΕΑΠΤΑ II, δίκτυα και βιολογικούς καθαρισμούς των ΔΕΥΑ, ΠΕΠ, Ταμείο Συνοχής κ.α.) (Ποδηματάς Ε., 2019).

Διάγραμμα 1: Ιστορικές Φάσεις Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

Τα τελευταία χρόνια το Τ.Π.&Δ. υποστηρίζει την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην εκτέλεση αναπτυξιακών έργων και συμβάλλει στην αναδιάρθρωση των δανείων της για την ενίσχυση της ρευστότητάς της.

1.2. Σκοπός Λειτουργίας

Κατ' αρχήν το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων είχε ως σκοπό την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης με χρηματοπιστωτική και τεχνική υποστήριξη της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους, καθώς και άλλων Νομικών Προσώπων και Οργανισμών Δημόσιου και Ιδιωτικού Δικαίου. Συγκεκριμένα χορηγεί δάνεια σε Ο.Τ.Α., σε Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), σε άλλες Δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις εκτός Δ.Ε.Υ.Α.

Επιπλέον, χορηγούσε στεγαστικά δάνεια για απόκτηση ή αποπεράτωση πρώτης κατοικίας σε δημοσίους υπάλληλους, σε υπάλληλους των Ν.Π.Δ.Δ. κλπ., καθώς και στους συνταξιούχους των παραπάνω κατηγοριών. Χορηγούνταν ακόμα δάνεια για την επισκευή ακινήτων, ακολουθώντας τις διατάξεις που ίσχυαν.

Έχει πραγματοποιήσει επίσης εκτέλεση των τραπεζικών εργασιών, με την αποδοχή καταθέσεων Όψεως, Ταμιευτηρίου και Προθεσμίας, που προέρχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Σκοπός του Τ.Π.&Δ. είναι η διάθεση τίτλων Δημοσίου και η λειτουργία θησαυροφυλακίου για μίσθωση θυρίδων (Ψυχομάνης Σ., 2006, σ.117).

Ακόμα, το Τ.Π.&Δ. φυλάει κάθε είδους παρακαταθήκης, χρηματική ή αυτούσιας, για παράδειγμα τίτλοι δημοσίου, έντοκα γραμμάτια και τιμαλφή. Ο θεσμός της παρακαταθήκης δημιουργήθηκε από τις ανάγκες της συναλλαγής και αποβλέπει να διασφαλίσει τα δικαιώματα πάνω στην παρακατάθεση (Ψυχομάνης Σ., 2006, σ.117). Πριν το 1919 προβλέπονταν περιπτώσεις στις οποίες ήταν υποχρεωτική ή αναγνωριζόταν σαν τρόπος εξόφλησης χρέους η παρακατάθεση στο Δημόσιο Ταμείο χρηματικών κεφαλαίων ή αξιών. Με αυτό τον τρόπο προστατεύονταν τα

δικαιώματα και τα συμφέροντα τόσο του παρακαταθέτη όσο και εκείνου υπέρ του οποίου γινόταν η παρακατάθεση.

Στόχος του είναι η ταμειακή διαχείριση των κεφαλαίων των Ο.Τ.Α., των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ειδικών Ταμείων, καθώς και η διενέργεια της ταμειακής υπηρεσίας άλλων νομικών προσώπων, η πληρωμή αποζημιώσεων από απαλλοτρίωση ή προσκύρωση ακινήτου (Ψυχομάνης Σ., 2006, σ.118).

Τέλος, το Τ.Π.&Δ. προωθεί την απασχόληση μέσω προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα σε Δήμους.

1.3. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σήμερα

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με το ΠΔ 169/2013 χρηματοδοτεί μόνο Ο.Τ.Α., ενώσεις, συνδέσμους τους και Ν.Π.Δ.Δ. (Δεληθέου Β., 2018, σ.159). Επιπρόσθετα, καλύπτει και άλλες ανάγκες τους σε περίπτωση, που δεν έχει παρουσιαστεί κάποιο ενδιαφέρον από άλλη τράπεζα. Συγκεκριμένα το Τ.Π και Δανείων στηρίζει τα επενδυτικά σχέδια των Ο.Τ.Α. μέσω της συμμετοχής τους στο συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα με την ΕΤΕπ. Η ισχύς του και ο θεσμικός του ρόλος πέτυχε διεθνείς συμμαχίες με πολύ ευνοϊκούς όρους. Ακόμα μέσω προγραμμάτων εξυγίανσης, ενισχύει την ρευστότητα των Δήμων και βοηθάει στον ισοσκελισμό των προϋπολογισμών τους, με στόχο να καλυφθούν οι υποχρεώσεις του Δήμου (Δεληθέου Β., Ποδηματάς Ε., Μιχαλάκη Ε., 2018, σ.223).

Δραστηριοποιείται επίσης στην υποστήριξη προγραμμάτων του ΕΣΠΑ μέσω του ειδικού καταπιστευματικού λογαριασμού του Υπουργείου Οικονομικών (Δεληθέου Β., 2018, σ.159). Ο χαρακτήρας του Ταμείου είναι επίσης και συμβουλευτικός, καθώς προσφέρει προτάσεις και μέτρα στους Ο.Τ.Α., έτσι ώστε να βρουν χρηματοδοτικές λύσεις (Δεληθέου Β., Ποδηματάς Ε., Μιχαλάκη Ε., 2018, σ.223).

1.4. Οι υπηρεσίες που προσφέρει το Ταμείο

1.4.1.Καταθέσεις

Το Τ.Π.&Δ. προσφέρει τη δυνατότητα πραγματοποίησης Καταθέσεων Όψεως, Ταμειυτηρίου και Προθεσμίας και απευθύνονται σε ιδιώτες και σε νομικά πρόσωπα κοινωνικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κληροδοτήματα κ.α.. Οι υπηρεσίες αυτές είναι σχεδιασμένες για να παρέχουν την απαιτούμενη απόδοση, ευελιξία και ασφάλεια στους καταθέτες.

Στις Καταθέσεις Ταμειυτηρίου από 18-2-19 προσφέρεται μικτό επιτόκιο 0,40% (καθαρό επιτόκιο 0,36%) ανεξαρτήτως του ποσού καταθέσεως.

Οι Προθεσμιακές Καταθέσεις χωρίζονται σε αυτές με διάρκεια ένα (1) μήνα, οι τριμηνιαίες, οι εξαμηνιαίες και οι δωδεκαμηνιαίες και σε συνδυασμό με το ποσό καταθέσεως διαμορφώνεται το ανάλογο επιτόκιο. Οι κλίμακες διαβάθμισης των

ποσών καταθέσεων είναι τέσσερις (4). Αυτές είναι από 5.000€ – 50.000€, άνω των 50.000€ έως 150.000€, άνω των 150.000€ έως και 300.000€ και τα ποσά που υπερβαίνουν τα 300.000€.

Για ποσό καταθέσεων από 5.000 – 50.000€ και διάρκεια τριών μηνών το καθαρό επιτόκιο διαμορφώνεται σε 0,8%, (0,95% μικτό), ενώ στην ίδια κλίμακα ποσών κατάθεσης με δωδεκάμηνη διάρκεια, το καθαρό επιτόκιο είναι 1,00% (1,18% μικτό).

Σε Προθεσμιακές Καταθέσεις που υπερβαίνουν το ποσό των 50.000€, αλλά όχι τα 150.000€, το καθαρό επιτόκιο για έξι μήνες είναι 0,91% (1,08% μικτό) και για δωδεκάμηνη κατάθεση το καθαρό επιτόκιο είναι 1,04% (1,23% μικτό).

Στις καταθέσεις που ξεπερνούν τα 300.000€ δίνεται καθαρό προθεσμιακό επιτόκιο 1,02% (1,20% μικτό) για έξι μήνες, ενώ για διάρκεια δώδεκα μηνών επιτόκιο 1,17% (1,38%).

Για την περίπτωση που ο καταθέτης επιθυμεί να πραγματοποιήσει κατάθεση με υψηλό επιτόκιο, αλλά ταυτόχρονα να μην δεσμεύσει το κεφάλαιο, που διαθέτει για μεγάλο χρονικό περιθώριο, έτσι ώστε να μειώνεται η ρευστότητα του διατίθεται από το Τ.Π.&Δ. η δεκαπενθήμερη Express Προθεσμιακή Κατάθεση. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα ισχύει για ποσά που υπερβαίνουν τα 5.000€ και προσφέρει καθαρό επιτόκιο 0,76% (0,90% μικτό).

1.4.2. Δάνεια σε Φυσικά Πρόσωπα

Το Τ.Π.&Δ. σύμφωνα με το Ν. 4202/29 και το Ν. 289/76 χορηγούσε στεγαστικά δάνεια σε υπαλλήλους και συνταξιούχους του δημοσίου τομέα με σκοπό την αγορά, ανέγερση ή αποπεράτωση πρώτης κατοικίας, αλλά και δάνεια για υλοποίηση μικροεπισκευών και μικροβελτιώσεων.

Σύμφωνα με το Ν. 4254/14 δεν χορηγούνται πλέον νέα δάνεια σε δημόσιους υπαλλήλους και συνταξιούχους του δημοσίου τομέα και επομένως νέες αιτήσεις για παροχή δανείων δεν γίνονται δεκτές.

Παρόλα αυτά, το Τ.Π.&Δ. διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο των ήδη χορηγούμενων δανείων, δίνει την δυνατότητα ρύθμισης των οφειλών και επιβραβεύει τους δανειολήπτες, που είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και την αδυναμία καταβολής των δόσεων για την αποπληρωμή των δανείων, το Τ.Π.&Δ. δίνει την δυνατότητα ρύθμισης οφειλών. Οι ρυθμίσεις αυτές μπορεί να είναι μακροπρόθεσμες, αλλά και βραχυπρόθεσμες.

Οι μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις περιλαμβάνουν σε πρώτο στάδιο της επιμήκυνση της διάρκειας εξυπηρέτησης των δανείων με το ισχύον επιτόκιο, σε δεύτερο στάδιο τη μείωση του επιτοκίου ή ακόμα και το διαχωρισμό του δανείου.

Οι βραχυπρόθεσμες ρυθμίσεις πραγματοποιούνται εάν συντρέχουν ειδικοί - έκτακτοι λόγοι (διαθεσιμότητα, άδεια άνευ αποδοχών) και η ρύθμιση αφορά μικρό χρονικό διάστημα.

1.4.3. Θυρίδες Θησαυροφυλακίου

Το Τ.Π.&Δ. γνωρίζοντας την σημαντικότητα της φύλαξη των πολύτιμων αντικειμένων των πελατών της, είτε αυτά είναι μικρής είτε μεγάλης αξίας, προσφέρει υπηρεσίες φύλαξη πολύτιμων αντικειμένων.

Για αυτό τον λόγο, διαθέτει προς μίσθωση θυρίδες θησαυροφυλακίου, που έχουν διάφορες διαστάσεις. Τα καταστήματα που παρέχουν την συγκεκριμένη υπηρεσία είναι το κατάστημα της Αθήνας και της Πάτρας. Αναφορικά με το κόστος μίσθωσης, είναι προσιτό για τους ενδιαφερόμενους και σε χαμηλότερες τιμές από ορισμένες τράπεζες που προσφέρουν το ίδιο μέγεθος θυρίδας σε υψηλότερη τιμή.

Το Τ. Π. & Δανείων εφαρμόζει αυστηρές διαδικασίες πρόσβασης στις θυρίδες θησαυροφυλακίου και η πρόσβαση στους συγκεκριμένους χώρους επιτρέπεται μόνο στους μισθωτές και στους πληρεξουσίους αυτών. Ακόμα οι θυρίδες βρίσκονται σε απροσπέλαστους χώρους και διαθέτουν το πλέον εξελιγμένο σύστημα ηλεκτρονικής ανίχνευσης και παρακολούθησης όλο το εικοσιτετράωρο ([Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων](#), 2019).

1.4.4. Παρακαταθήκες

Παρακαταθήκη είναι η σύμβαση με την οποία το Τ.Π.&Δ. αναλαμβάνει να διαφυλάξει μια κινητή αξία για λογαριασμό του καταθέτη και να την παραδώσει, όταν εκπληρωθούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις ή όταν του ζητηθεί ([Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων](#), 2019).

Η σύσταση των παρακαταθηκών πραγματοποιείται στην Κεντρική Υπηρεσία του Τ.Π.&Δ., στο κατάστημα του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης και της Πάτρας, αλλά και σε όλα τα γραφεία παρακαταθηκών που λειτουργούν Δ.Ο.Υ.

Τα είδη των παρακαταθηκών είναι δύο (2), οι χρηματικές και οι αυτούσιες. Οι χρηματικές παρακαταθήκες συστήνονται και αποδίδονται σε μορφή χρήματος, για ιδιωτική διαφορά ή λόγω υποχρέωσης από το νόμο.

Συχνές περιπτώσεις χρηματικών παρακαταθηκών για ιδιωτικές διαφορές είναι για:

- ενοίκια κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης,
- κοινόχρηστα,
- διατροφές συζύγου – παιδιών,
- αποζημιώσεις απόλυσης,
- καταβολή επιδομάτων αναδρομικών,
- καταβολή δόσεων δανείων και
- δικηγορική αμοιβή.

Ωστόσο αυτές είναι ορισμένες από τις περιπτώσεις που οδηγούνται οι ιδιώτες να καταβάλουν παρακαταθήκες.

Όμως υπάρχουν και περιπτώσεις όπου οι χρηματικές παρακαταθήκες είναι υποχρεωτικές σύμφωνα με το νόμο. Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι οι παρακαταθήκες για:

- εκπλειστηριάσματα,
- απαλλοτριώσεις, προσκυρώσεις, ρυμοτομίες,
- δικαστικά έξοδα απαλλοτριώσεων,
- κατασχέσεις (συντηρητικές, αναγκαστικές),
- κατασχθέντα από αστυνομία, ΣΔΟΕ, τελωνεία,
- ανευρεθέντα σε θανόντα,
- κατασχθέντα μισθώματα,
- πτωχευτικά παράβολα,
- παράβολα άδειας ίδρυσης φαρμακείου, φαρμακαποθήκης και εξέταστρα άδειας φαρμακοποιού,
- παράβολα άδειας ηλεκτρολόγου, συντηρητή, εγκαταστάτη και
- τίμημα εκποίησης μετοχών.

Χρηματικές παρακαταθήκες είναι επίσης και οι εγγυοδοτικές. Οι συνηθέστερες μορφές είναι οι εγγυήσεις:

- για συμμετοχή, καλή εκτέλεση, καλή λειτουργία για προμήθειες, έργα και μισθώσεις σε διαγωνισμούς δημοσίου,
- προκαταβολής για συμμετοχή σε χρηματοδοτικά προγράμματα,
- για προγράμματα ΕΣΠΑ,
- για αδεία ίδρυσης τουριστικού γραφείου,
- λειτουργίας ναυλομεσιτικού γραφείου,
- λειτουργίας ηλεκτρονικών υπηρεσιών,
- για άδεια οδικού μεταφορέα, επιβατικού ειδικής μίσθωσης, φορτηγού δημοσίας χρήσης, τουριστικών λεωφορείων,
- μισθώσεις καταστημάτων ή πάγκων σε δήμο,
- προς δήμους για επαναφορά οδοστρώματος,
- για ΕΕΤΑ,
- για αλλοδαπούς
- υπέρ του ελληνικού δημοσίου και
- τελωνειακές.

Επίσης σημαντική μορφή εγγυοδοτικών παρακαταθηκών είναι η εγγυοδοσία με διάταξη ανακριτή, βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου και η εγγυοδοσία αναστολής εκτέλεσης δικαστικής απόφασης.

Κατά τη σύσταση της καταβάλλονται δικαιώματα 5% επί του ποσού παρακατάθεσης, όμως το ποσό αυτό δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των 30€. Η απόδοση των παρακαταθηκών γίνονται είτε με φυσική παρουσία, είτε με μεταφορά σε τραπεζικό λογαριασμό, είτε με ηλεκτρονική μεταφορά του ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό.

Από την άλλη πλευρά οι αυτούσιες παρακαταθήκες συστήνονται κατόπιν επιθυμίας φύλαξης του περιεχομένου τους ή λόγω υποχρέωσης εκ του νόμου, με

αντικείμενα, τίτλους του Δημοσίου, συνάλλαγμα, έντοκα γραμμάτια δημοσίου, ξένα τραπεζογραμμάτια, τιμαλφή ή άλλα αποδεκτά προς τούτο αντικείμενα και αποδίδονται στο δικαιούχο ως ακριβώς κατατέθηκαν (αντικείμενα ή αξίες).

Οι πιο συνηθισμένες περιπτώσεις σύστασης αυτών είναι από ανευρεθέντα σε θανόντα, από κατασχεθέντα της αστυνομία – ΣΔΟΕ - τελωνεία, για φύλαξη και για κατάθεση σώματος επιταγής.

Τα τέλη φύλαξης της αυτούσιας παρακαταθήκης καταβάλλονται κατά την απόδοση της, με το ποσό των φυλάκτρων να υπολογίζεται ως το 4% επί της αξίας της παρακαταθήκης, για κάθε έτος φύλαξης.

1.5. Οικονομικά Στοιχεία

Σύμφωνα με τους προϋπολογισμούς του Τ.Π.&Δ. για τα έτη 2017 και 2018, τα συνολικά έσοδα του Ταμείου για το 2018 ήταν 275.418.633€, ενώ για το 2017 ήταν 264.115.374€. Παρατηρείται επομένως μία αύξηση στα έσοδα κατά 11.303.258€, ενώ η ποσοστιαία μεταβολή 2018/2017 ήταν 4,28%.

Ακόμα στον προϋπολογισμό έχουν μηδενικά έσοδα τόσο για το 2017 όσο και για το 2018 οι κατηγορίες «έσοδα από πωλήσεις μετοχών», «έσοδα υπέρ του δημοσίου», «έσοδα από συνεισφορά υπαλλήλων και συνταξιούχων για υγειονομική περίθαλψή τους και των μελών των οικογενειών τους» και «έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα γενικά».

Τα περισσότερα έσοδα βάσει των προϋπολογισμών συγκεντρώνονται από τις προσόδους των ΝΠΔΔ από κεφάλαια, κινητές αξίες και λοιπές περιπτώσεις, τα οποία παρατηρείται ότι έχουν αυξηθεί το 2018 κατά 12.448.015€ από το 2017. Αντίθετα, διαπιστώνεται το 2018 μείωση στον προϋπολογισμό σε σύγκριση με το 2017 στα έσοδα από προσφορά υπηρεσιών, που παρουσιάζουν αρνητική μεταβολή κατά 1.279.065€. Η κατηγορία με τα λιγότερα (αλλά όχι μηδενικά) έσοδα είναι τα έσοδα υπέρ του δημοσίου, που το 2018 ανήλθαν σε 7.117€, ενώ το 2017 ήταν μόλις 2.118€.

Πίνακας 1: Συγκριτικός Πίνακας Εσόδων των Προϋπολογισμών των Ετών 2017 και 2018

Κατονομασία Εσόδων	Έτος 2018	Έτος 2017	Μεταβολές 2018 - 2017
Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών	8.529.711	9.808.776	-1.279.065
Έσοδα από πώληση μετοχών	0	0	0
Έσοδα από εκμίσθωση κινητής ή ακίνητης περιουσίας	32.584	281.500	44.084
Πρόσοδοι ΝΠΔΔ από κεφάλαια, κινητές αξίες και λοιπές περιπτώσεις	265.758.193	253.310.178	12.448.015
Απόληψη δικαστικών εξόδων	7.117	2.118	5.000
Έσοδα υπέρ δημοσίου	0	0	0
Έσοδα από συνεισφορά υπαλλήλων και συνταξιούχων για υγειονομική περίθαλψη τους και των μελών των οικογενειών τους	0	0	0
Επιστροφές χρημάτων	108.997	79.168	29.829
Έσοδα από λοιπές περιπτώσεις	689.029	633.637	55.394
Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα γενικά	0	0	0
Σύνολο Εσόδων	275.418.633	264.115.374	11.303.258

Πηγή: [Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων](#). Τελευταία Επίσκεψη: 10/4/19.

Αναφορικά με τα έξοδα των προϋπολογισμών το 2018. Τα συνολικά έξοδα ήταν 231.325.840€, ενώ το 2017 ήταν 228.528.402€, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 2.797.438€. Παρατηρείται δηλαδή ότι η ποσοστιαία μεταβολή προ τόκων το 2018/2017 ήταν 6,67%, ενώ η συνολική ποσοστιαία μεταβολή 2018/2017 ήταν 1,22%.

Οι κατηγορίες εξόδων, που στους προϋπολογισμούς τόσο του 2017, όσο και του 2018 είναι μηδενικοί, είναι τα «έξοδα για αμοιβές εργατών», «οι επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται» και «οι αποδόσεις εισπράξεων που έγιναν για λογαριασμό του δημόσιου».

Το μεγαλύτερο κομμάτι του προϋπολογισμού εξόδων του Τ.Π.&Δ. δόθηκε για την επιχορήγηση στα ΝΠΔΔ, στους Ο.Τ.Α. κ.λ.π. Το 2017 το ποσό ήταν 91.480.000€, ενώ το 2018 ήταν 91.360.000€, δηλαδή παρατηρείται ότι το ποσό του προϋπολογισμού στην συγκεκριμένη κατηγορία για το έτος 2018 ήταν μειωμένο κατά 120.000€.

Αμέσως μετά η κατηγορία με τα περισσότερα έξοδα είναι οι αμοιβές υπάλληλων που αυξήθηκαν κατά 2.451.520€ το 2018 από το 2017.

Επίσης, εντοπίζεται ότι υπάρχουν κατηγορίες εξόδων που δεν έχουν δεχθεί μεταβολή στον προϋπολογισμό τους από το 2017 στο 2018. Τέτοιες κατηγορίες είναι το «έκτακτο αποθεματικό», «οι χορηγήσεις για εθνικούς και μη σκοπούς», «οι αποδόσεις στο δημόσιο των πληρωμών που έγιναν από αυτό επί απολείψει», «τα είδη υγιεινής, καθαριότητας και ευπρεπισμού», «οι προμήθειες ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης κλπ», «οι προμήθειες καυσίμων και λιπαντικών», «οι προμήθειες υλικού εκτυπώσεων, βιβλιοδετών και λοιπών εργασιών» και «λοιπές προμήθειες, που δεν συμπεριλαμβάνονται στις πιο πάνω κατηγορίες».

Πίνακας 2: Συγκριτικός Πίνακας Εξόδων των Προϋπολογισμών των ετών 2017 και 2018

Κατονομασία Εξόδων	Έτος 2018	Έτος 2017	Μεταβολές 2018 - 2017
Τακτικό Αποθεματικό	1.400.000	1.198.900	201.100
Έκτακτο Αποθεματικό	100.000	100.000	0
Αμοιβές υπαλλήλων	12.761.000	10.309.480	2.451.520
Αμοιβές εργατών	0	0	0
Αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες	8.704.100	4.145.000	4.559.100
Συμμετοχή του Ταμείου στην Κ. Πρόνοια	1.796.400	1.438.000	358.400
Ασφαλιστικές παροχές	170.000	169.430	570
Πληρωμές για μετακινήσεις υπαλλήλων ή μη	213.500	208.500	5.000
Πληρωμές για μη προσωπικές υπηρεσίες	2.370.090	2.446.000	-75.910
Φόροι - Τέλη - Έξοδα βεβαιώσεων και εισπράξεων εσόδων	549.500	420.000	129.500
Εξοπλισμός γραφείων εργαστηρίων	176.250	175.500	750
Είδη υγιεινής, καθαριότητας και ευπρεπισμού	16.000	16.000	0
Προμήθειες ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης κλπ	1.000	1.000	0
Προμήθειες καυσίμων και λιπαντικών	40.000	40.000	0
Προμήθειες υλικού εκτυπωτ. Βιβλιοδετ. κλπ εργασιών	33.000	33.000	0
Λοιπές προμήθειες που δεν συμπεριλαμβάνονται στις πιο πάνω κατηγορίες	80.000	80.000	0
Επιχορηγήσεις σε ΝΠΔΔ, Ο.Τ.Α. κλπ.	91.360.000	91.480.000	-120.000
Χορηγήσεις για εθνικούς και μη σκοπούς	25.000	25.000	0
Επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	0	0	0
Απόδοση εισπράξεων που έγιναν για λογ/μό του Δημοσίου	0	0	0
Απόδοση στο δημόσιο των πληρωμών που έγιναν από αυτό επί απολήψει	330.000	330.000	0
Σύνολο προ τόκων	120.125.840	112.615.810	7.510.030
Τόκοι	111.200.000	115.912.592	-4.712.592
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	231.325.840	228.528.402	2.797.438

Πηγή: [Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων](#). Τελευταία Επίσκεψη: 13/4/19.

Β' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 2^ο : Χρηματοδοτικά Προγράμματα Ο.Τ.Α.

Η έντονη οικονομική ύφεση που διένυε η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, οδήγησε σε μείωση των κρατικών εσόδων, με σκοπό να επηρεαστεί η Περιφερειακή και Τοπική Ανάπτυξή της χώρας.

Οι Περιφέρειες χρηματοδοτούνται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ). Αυτοί προέρχονται από το 4,20% του ετήσιου Φόρου Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων και το 4% του συνολικού ετησίου εισπρακτέου ΦΠΑ (Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Ι., 2016, σ. 425).

Τα έσοδα των Περιφερειών από τους ΚΑΠ δίνονται μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Τ.Π.&Δ. (Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Ι., 2016, σ. 425).

Τα έσοδα των Δήμων αντίστοιχα, προέρχονται από επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού, εισοδήματα που λαμβάνει από την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του, τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές, ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές. Οι Δήμοι μπορούν να αυξήσουν τα έσοδά τους και από μη αναμενόμενες πράξεις (Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Ι., 2016, σ. 412).

Επειδή, τα έσοδα των Περιφερειών και των Δήμων έχουν μειωθεί και δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες τους, αναγκάζονται να δανειστούν για να τις αντιμετωπίσουν.

2.1. Δράσεις του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

Σύμφωνα με το Π.Δ 169/2013 το Τ.Π.&Δ. χορηγεί δάνεια στους Ο.Τ.Α., σε συνδέσμους και ενώσεις αυτών και Ν.Π.Δ.Δ., προκειμένου να υλοποιήσουν έργα υποδομής που θα συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας ή έργων γενικού συμφέροντος με ή χωρίς τη σύμπραξη του ιδιωτικού τομέα (Δεληθέου Β., 2018, σ. 159). Επιπλέον βοηθάει στη εκπόνηση μελετών για την ωρίμανση και την εκτέλεση αυτών.

Το Τ.Π.&Δ. δανειοδοτεί επίσης την προμήθεια ή την μίσθωση μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού για την εξ ιδίων εκτέλεση των έργων.

Επιπλέον χρηματοδοτείται η καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις ακινήτων προκειμένου να πραγματοποιηθούν τα έργα.

Σημαντικό ρόλο έχει το Τ.Π.&Δ. στην εξυγίανση των Ο.Τ.Α., των συνδέσμων, ενώσεων και νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α., διότι τους αναχρηματοδοτεί και συμβάλλει στον ισοσκελισμό των προϋπολογισμών τους.

Οι τομείς χρηματοδότησης έργων από το Τ.Π.&Δ. είναι:

- οι υποδομές,
- η βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος,
- η ύδρευση - αποχέτευση,

- η κοινωνική στεγαστική πολιτική και
- η κοινή ωφέλεια.

Ορισμένοι από τους τύπους έργων που χρηματοδοτούνται από το Τ.Π.&Δ. στον τομέα της βελτίωσης του φυσικού περιβάλλοντος είναι η ανάπλαση πλατειών, η διαμόρφωση πάρκων και παιδικών χαρών, η διαχείριση στερεών αποβλήτων και απορριμμάτων, ο δημοτικός φωτισμός, η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και τα αντιπλημμυρικά έργα.

Το Τ.Π.&Δ. ακόμα χρηματοδοτεί τη μίσθωση μηχανημάτων και μηχανημάτων εξοπλισμού, τις απαλλοτριώσεις και τις μελέτες ωρίμανσης έργων που είναι άρρηκτα συνδεδεμένων με το έργο, την κατασκευή κοιμητηρίων και αποτεφρωτηρίων, όπως επίσης και έργα για την ασφαλτόστρωση, την πεζοδρόμηση και την κατασκευή αθλητικών κέντρων.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναφερθεί ότι η χρηματοδότηση δανείου για έργα, που δεν προβλέπονται ρητώς στο Π.Δ. 169/2013, όμως εμπίπτουν στους σκοπούς δανειοδότησης είναι δυνατή εφόσον συντρέχει απροθυμία της αγοράς να χρηματοδοτηθούν από το Τ.Π.&Δ.

Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα προσφέρει γρήγορες και ευέλικτες διαδικασίες έγκρισης και υψηλό ποσοστό χρηματοδότησης, που μπορεί να είναι μέχρι και το 100% του προϋπολογισμού του έργου. Σε περίπτωση που το έργο θα εκτελεστεί με την σύμπραξη του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, τότε η μέγιστη χρηματοδότηση είναι το 30% του προϋπολογισμού του έργου. Δίνεται η δυνατότητα επιλογής του είδους του επιτοκίου μεταξύ «Κυμαινόμενου» ή «Μικτού», ενώ η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου είναι μεγάλη και προσαρμόζεται ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση.

2.2. Επιτόκια Επενδυτικών Προγράμματα και Προγραμμάτων Εξυγίανσης

Το Τ.Π.&Δ. χορηγεί δάνεια στους Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμοί, στις ενώσεις, τους συνδέσμους και σε Ν.Π.Δ.Δ. αυτών. Τα είδη δανείων ανήκουν σε δύο κατηγορίες «Επενδυτικά» και τα δάνεια για την επίτευξη «Εξυγίανσης». Επίσης τα είδη του επιτοκίου των δανείων μπορεί να είναι «Κυμαινόμενο» ή «Μικτό».

Πίνακας 3: Επιτόκια Δανεισμού του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για Επενδυτικά Δάνεια

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ	ΜΙΚΤΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ	3,70% + Euribor εξαμήνου	Σταθερό για τα δέκα (10) πρώτα έτη 4,95%
		Για το υπόλοιπο μέχρι τη λήξη της διάρκειας εξυπηρέτησης του δανείου κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το Euribor 6μήνου + περιθώριο 3,70% αναπροσαρμοζόμενο την 1/1 και 1/7 εκάστοτε έτους
	3,70% + Euribor δωδεκαμήνου	Σταθερό για τα δέκα (10) πρώτα έτη 4,95%
		Για το υπόλοιπο μέχρι τη λήξη της διάρκειας εξυπηρέτησης του δανείου κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το Euribor 12μήνου + περιθώριο 3,70% αναπροσαρμοζόμενο την 1/1 και 1/7 εκάστοτε έτους

Πηγή: [Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων](#). Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19. Ιδία Επεξεργασία.

Τα Επενδυτικά Δάνεια των Δήμων με κυμαινόμενο είδος και δόση που αποπληρώνεται κάθε εξαμήνου /δωδεκάμηνο έχουν επιτόκιο 3,70% + Euribor του εκάστοτε εξαμήνου / δωδεκάμηνου αντίστοιχα.

Τα Επενδυτικά Δάνεια των Δήμων με μικτό επιτόκιο και εξαμηνιαία δόση για τα πρώτα δέκα (10) έτη θα είναι σταθερό το επιτόκιο 4,95% και τα υπόλοιπα έτη θα διαμορφώνεται με κυμαινόμενο επιτόκιο που θα υπολογίζεται από το άθροισμα του επιτοκίου της Euribor εξαμήνου και του περιθωρίου 3,70% αναπροσαρμοσμένο κάθε 1/1 και 1/7 του κάθε έτους.

Το επιτόκιο των επενδυτικών δανείων των Δήμων που θα εξυπηρετούνται με ετήσια δόση και έχει συμφωνηθεί ότι το επιτόκιο θα είναι σταθερό για 10 έτη με επιτόκιο 4,95% και τα επόμενα χρόνια μέχρι την λήξη της εξυπηρέτησης του δανείου θα είναι κυμαινόμενο και θα διαμορφώνεται σύμφωνα με το Euribor 12μήνου και το περιθώριο 3,70% που θα αναπροσαρμόζεται στις 1/1 του εκάστοτε έτους.

Πίνακας 4: Επιτόκια Δανεισμού του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για Δάνεια Εξυγίανσης

		ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
		ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ	ΜΙΚΤΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ
ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	1) Αναχρηματοδότηση ήδη συναφθέντων δανείων τους με το Τ.Π.&Δ. ή με Πιστωτικά Ιδρύματα της Ελλάδος ή του Εξωτερικού σε Περιφέρειες, Δήμους, Συνδέσμους, Ενώσεις και Νομικά Πρόσωπα αυτών	4,30% + Euribor εξαμήνου	Σταθερό για τα δέκα (10) πρώτα έτη 5,10%
	2) Ισοσκέλιση Προϋπολογισμού σε Περιφέρειες και Δήμους		Για το υπόλοιπο μέχρι τη λήξη της διάρκειας εξυπηρέτησης του δανείου κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το Euribor 6μήνου + περιθώριο 4,30% αναπροσαρμοζόμενο την 1/1 και 1/7 εκάστοτε έτους

Πηγή: [Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων](#). Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19. Ιδία Επεξεργασία.

Τα δάνεια, που συνάπτονται με το Τ.Π.&Δ. και στοχεύουν στην Εξυγίανση χωρίζονται σε δύο περιπτώσεις:

Η πρώτη αναχρηματοδοτεί ήδη συναφθέντα δάνεια των Περιφερειών, των Δήμων, των συνδέσμων, των ενώσεων και Νομικών Προσώπων αυτών με το Τ.Π.&Δ. ή με Πιστωτικά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η δεύτερη περίπτωση αποσκοπεί στη διευκόλυνση του ισοσκελισμού των προϋπολογισμών, των Δήμων και των Περιφερειών. Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι οι προϋπολογισμοί των Δήμων οφείλουν να είναι τουλάχιστον ισοσκελισμένοι. Μπορούν να είναι και πλεονασματικοί, αλλά όχι ελλειμματικοί (Πετράκος Γ., Ψυχάρης Ι., 2016, σ. 413).

Η αναχρηματοδότηση δανείων των Ο.Τ.Α σύμφωνα με το Άρθρο 81 Ν. 4316/2014, αφορά σε δάνεια με διάρκεια έως 25 έτη και δίνεται η δυνατότητα

επιλογής μεταξύ σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου. Στη συγκεκριμένη μορφή δανειοδότησης δεν είναι απαραίτητο να ισχύουν τα κριτήρια δανειοδότησης, που προβλέπονται στο Άρθρο 264 Ν. 3852/2010.

Στις δύο παραπάνω περιπτώσεις το επιτόκιο μπορεί να είναι κυμαινόμενο που θα υπολογίζεται σε 4,30% και το Euribor εξαμήνου. Αντιθέτως, αν το επιτόκιο είναι μικτό τα πρώτα δέκα (10) έτη, το επιτόκιο θα είναι σταθερά 5,10% και το υπόλοιπο διάστημα μέχρι την εξόφλησή του, θα είναι κυμαινόμενο με βάση το Euribor εξαμήνου συν το περιθώριο 4,30% αναπροσαρμοζόμενο στις 1/1 και 1/7 του κάθε έτους.

Παρατηρείται ότι τόσο στο κυμαινόμενο όσο και στο μικτό επιτόκιο, τα δάνεια που στοχεύουν στην εξυγίανση έχουν υψηλότερα επιτόκια δανεισμού από τα επενδυτικά.

Β) Προγράμματα Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων συγχρηματοδοτούμενα με την ΕΤΕπ

Κεφάλαιο 3^ο: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ιδρύθηκε το 1958, με το άρθρο 129 την συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Αθανασόπουλος Κ., Δεληθέου Β., 2008, σ.181). Είναι ανεξάρτητος θεσμός της κοινότητας και διαθέτει νομική προσωπικότητα (Γιώτη-Παπαδάκη Ο., 2010, σ.234).

Ο σκοπός της ίδρυσής της ήταν η εξεύρεση νέων πόρων, για τη διευκόλυνση της οικονομικής επέκτασης, αλλά και την ισόρροπη ανάπτυξη της Κοινότητας (Δούβλης Β, 2003, σ. 93).

Η ΕΤΕπ αποτελεί αυθύπαρκτο κοινοτικό νομικό πρόσωπο, αλλά δεν αποτελεί θεσμικό όργανο. Χαρακτηρίζεται από ιδιότυπη μεν χρηματοπιστωτική, πλην όμως μη κερδοσκοπικής φύσης, η οποία βέβαια κάθε άλλο παρά αποκλείει την κερδοφορία, που διοχετεύεται αποκλειστικά για την επίτευξη των στόχων της (Δούβλης Β, 2003, σ. 93).

Η έδρα της ΕΤΕπ είναι στο Λουξεμβούργο και διοικείται από ένα Συμβούλιο Διοικητών (που αποτελείται από υπουργούς οριζόμενους από τα κράτη- μέλη), ένα Διοικητικό Συμβούλιο και μια Διευθύνουσα Επιτροπή (Γιώτη-Παπαδάκη Ο., 2010, σ.234). Τα μέλη της είναι όλες οι χώρες της Ε.Ε. που μετέχουν αναλόγως της οικονομικής τους δυνατότητας και στο κεφάλαιό της (Δούβλης Β, 2003, σ. 93).

Η χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. από την ΕΤΕπ γίνεται με απευθείας χρηματοδότηση ή μέσω ενδιάμεσων χρηματοδοτικών οργανισμών (Τ.Π.&Δ.) ή μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων.

Προτεραιότητες Έργων Χρηματοδότησης Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Οι δράσεις εντάσσονται στις προτεραιότητες της ΕΤΕπ. Αφορούν στους τομείς της καινοτομίας και των δεξιοτήτων, την πρόσβαση στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), των υποδομών και στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή ([European Investment Bank](#), 2019).

Η ΕΤΕπ ενισχύει ετησίως την καινοτομία και τις δεξιότητες προκειμένου να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, που μακροπρόθεσμα θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Συγκεκριμένα ενθαρρύνει τις καλές καινοτόμες ιδέες, να μετατραπούν σε επιχειρηματικές πραγματικότητες. Το 2018 η ΕΤΕπ δανειοδότησε με 13,5 δισεκ.€ την προτεραιότητα «Καινοτομία και Δεξιότητες» με τα 29 εκατομ. να επενδύονται στις ψηφιακές συνδέσεις υψηλής ταχύτητας ([European Investment Bank](#), 2019).

Επιπλέον, προτεραιότητα της ΕΤΕπ είναι η ενίσχυση των ΜΜΕ, διότι αποτελούν το 99% των επιχειρήσεων της Ε.Ε. στις οποίες εργάζονται τα δύο τρίτα (2/3) του ενεργού πληθυσμού. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το 2018 η ΕΤΕπ χρηματοδότησε με το ποσό των 23,3 δισεκ.€, 374.000 ΜΜΕ παγκοσμίως, που απασχολούσαν συνολικά 5 εκατ. άτομα ([European Investment Bank](#), 2019).

Λαμβάνοντας υπόψη την σημαντικότητα των υποδομών στην οικονομική ανάπτυξη, την εξασφάλιση της βιωσιμότητας, την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την εξασφάλιση των συνθηκών για την ανταγωνιστικότητα, η ΕΤΕπ υποστηρίζει επενδυτικά έργα στον τομέα των μεταφορών, την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, το νερό και την αειφόρο ανάπτυξη αστικών υποδομών. Έτσι χορήγησε με 12,25 δισεκ. € την υποστήριξη έργων υποδομής το 2018, προκειμένου να εξυπηρετηθούν 34,3 εκατ. νοικοκυριά και να κατασκευάσουν ή να αναβαθμίσουν 26.007 χιλιόμετρων ηλεκτρικών γραμμών ([European Investment Bank](#), 2019).

Τα τελευταία χρόνια όλο και εντονότερες γίνονται οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, που επηρεάζουν ολόκληρο τον πλανήτη. Επομένως, είναι μείζονος σημασίας η χρηματοδότηση δράσεων, που θα αμβλύνουν αυτές τις αλλαγές. Κατανοώντας την αναγκαιότητα περιορισμού του προβλήματος, η ΕΤΕπ έθεσε ως προτεραιότητα την χρηματοδότηση δράσεων, που στοχεύουν στις κλιματικές αλλαγές. Το 2018 η ΕΤΕπ παρείχε 16,41 δισεκ.€ για τον περιορισμό των επιπτώσεων τους, δηλαδή πάνω από το 29% της συνολικής χρηματοδότησής της. Σκοπός της ανωτέρω δράσης είναι η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη να συγκρατηθεί κάτω από τους 2°C ([European Investment Bank](#), 2019).

Η χρηματοδότηση διαμοιράστηκε σε έξι (6) υποκατηγορίες. Τα 6 δισεκ. € αξιοποιήθηκαν στη μείωση της χρήσης άνθρακα και την ανάπτυξη των μεταφορών που είναι φιλικές για το περιβάλλον, 2,7 δισεκ. € χρησιμοποιήθηκαν για την ενεργειακή αποτελεσματικότητα, 1,2 δισεκ. € για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, 4,1 δισεκ. € για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, 1,1 δισεκ. € στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία και 1,1 δισεκ. € στη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής από άλλους κλάδους ([European Investment Bank](#), 2019).

Επιπρόσθετα, προτεραιότητα για την ΕΤΕπ είναι και η προώθηση έργων στον τομέα του περιβάλλοντος, που θα υλοποιηθούν τόσο στις αναπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Συνολικά η χρηματοδότηση δίνεται σε περισσότερες από 160 χώρες με στόχο την υποστήριξη της εκτέλεσης βιώσιμων έργων και την παρακίνηση της συμμετοχής και των ιδιωτών. Χαρακτηριστικά μέχρι τα τέλη του 2018 η ΕΤΕπ αποτελούσε τον μεγαλύτερο εκδότη πράσινων ομολόγων σε διεθνές επίπεδο.

Το 2018 η ΕΤΕπ παρείχε χρηματοδότηση για την εκτέλεση επενδύσεων στον τομέα του περιβάλλοντος ύψους 15,15 δισεκ. € και αφορούσε σε έργα στήριξης και προστασίας του φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος ([European Investment Bank](#), 2019).

Κεφάλαιο 4^ο: Χρηματοδοτικά Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα με την ΕΤΕπ

Το Τ.Π.&Δ. συμμετέχει σε Ειδικά Χρηματοδοτικά Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα με την ΕΤΕπ για την αγορά εξοπλισμού καθαριότητας και σε προγράμματα με σκοπό την ενεργειακή αναβάθμιση συστημάτων ηλεκτροφωτισμού κοινοχρήστων χώρων (Οδοφωτισμός).

4.1. Χαρακτηριστικά Ειδικών Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων

Για την ενίσχυση της χρηματοδότησης εκτέλεσης έργων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα το Τ.Π.&Δ., έχει τη δυνατότητα να χορηγήσει δάνεια με ευνοϊκούς όρους στους Ο.Τ.Α. συνολικού ύψους 200.000.000€, που θα προέρχονται τα 100.000.000€ από την ΕΤΕπ και τα υπόλοιπα 100.000.000€ από πόρους του Τ.Π.&Δ. Δικαιούχοι των δανείων είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, ΝΠΔΔ των Ο.Τ.Α., σύνδεσμοι και ενώσεις αυτών.

Για να δανειοδοτηθούν θα πρέπει να τηρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 264 του Νόμου 3852/2010. Θα πρέπει δηλαδή το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης να μην υπερβαίνει το 20% των ετήσιων Τακτικών Εσόδων και ταυτόχρονα το συνολικό χρέος να μην υπερβαίνει το 60% των συνολικών εσόδων.

Το ποσό της δανειοδότησης μπορεί να αγγίζει έως και 100% του προϋπολογισμού του προς εκτέλεση έργου. Το ποσοστό κάλυψης της δανειοδότησης εξαρτάται, από την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη. Το ποσό της δανειοδότησης χρηματοδοτείται μέχρι το 50% του συνολικού του προϋπολογισμού του έργου, από πόρους της ΕΤΕπ και το υπόλοιπο 50% από πόρους του Τ.Π.&Δ. Το χορηγούμενο δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 25 έτη, αλλά υπάρχει δυνατότητα παροχής περιόδου χάριτος.

4.2. Τομείς Χρηματοδότησης και Τύποι Έργων

Οι τομείς στους οποίους θα δοθούν δάνεια είναι ([ΠΙΕΤΑ Α.Ε](#), 2019):

- στο οδικό δίκτυο, μεταφορές,
- στην αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων και εγκαταστάσεων και εκσυγχρονισμού κτιρίων δημόσιας διοίκησης,
- στην πολιτιστική, ιστορική και αρχιτεκτονική κληρονομιά,
- στους χώρους πρασίνου και αποκατάσταση ανοιχτών δημόσιων χώρων,
- στην υγεία και της κοινωνικές υποδομές,
- στις εκπαιδευτικές και αθλητικές εγκαταστάσεις και
- στην βελτίωση του περιβάλλοντος.

Στον τομέα της βελτίωσης του οδικού δικτύου οι τύποι έργων, που θα συγχρηματοδοτηθούν είναι οι νέες πλακοστρώσεις, η ενίσχυση δρόμων, οι βελτιώσεις

ασφαλείας, οι ποδηλατοδρόμοι, οι πεζόδρομοι, οι χώροι στάθμευσης για την σύνδεση με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, οι λεωφορειολωρίδες, οι κυκλικοί κόμβοι και άλλα έργα που έχουν ως στόχο την βελτίωση της βιώσιμης κινητικότητας.

Στον τομέα της αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων και εγκαταστάσεων θα χρηματοδοτηθούν, έργα βελτίωσης της ασφάλειας και του εξοπλισμού τους και στο τομέα εκσυγχρονισμού και αποδοτικότητας κτιρίων δημόσιας διοίκησης.

Στον τομέα της πολιτιστικής, ιστορικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς θα χρηματοδοτηθούν από Τ.Π.&Δ. σε συνεργασία με την ΕΤΕπ έργα, όπως η αποκατάσταση κτιρίων αρχιτεκτονικής αξίας, η επισκευή και η αναβάθμιση μνημείων, μουσείων, ιστορικών ανακτόρων και δημόσιων κέντρων τέχνης.

Τύποι έργων, που θα δανειοδοτηθούν στο τομέα της υγείας και των κοινωνικών υποδομών είναι δευτερεύοντα έργα, που στοχεύουν στην βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής υποστήριξης.

Τα έργα αποκατάστασης και επέκτασης δημόσιων χώρων πρασίνου, πάρκων και χώρων πρασίνου στις πλατείες, η κατασκευή και αποκατάσταση δημόσιων χώρων πρασίνου για παιδιά και η αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπικών δημόσιων υπαίθριων αγορών, είναι επιλέξιμα ως έργα χρηματοδότησης.

Στον τομέα των εκπαιδευτικών και αθλητικών εγκαταστάσεων χρηματοδοτούνται τύποι έργων, που στοχεύουν στην βελτίωση της ποιότητας και της λειτουργικότητας των σχολικών κτιρίων και άλλων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας, αλλά και δημόσιων αθλητικών εγκαταστάσεων (γυμναστήρια, ανοιχτά γήπεδα).

Τέλος, για την βελτίωση του περιβάλλοντος θα δοθούν δάνεια, που θα συμβάλλουν στον εξορθολογισμό της χρήσης των υδάτινων πόρων, την απορρύπανση του εδάφους, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και άλλα έργα, που στοχεύουν στη βελτίωσή του.

4.3. Χρηματοδοτικά Προγράμματα για την Αγορά Εξοπλισμού Καθαριότητας

Τα ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα για την αγορά εξοπλισμού καθαριότητας αφορούν την χρηματοδότηση:

- για την αγορά απορριμματοφόρων,
- αγορά νέων υπόγειων κάδων απορριμμάτων και
- λοιπού εξοπλισμού.

Τα παραπάνω προγράμματα μπορούν να εφαρμοστούν μεμονωμένα είτε συνδυαστικά.

Επίσης τα χρηματοδοτικά προγράμματα περιλαμβάνουν την πλήρη και δωρεάν υποστήριξη μέσω της ΠΕΤΑ Α.Ε. για τη δημιουργία και την υποβολή των φακέλων χρηματοδοτήσεων τους προς Τ.Π.&Δ. και ΕΤΕπ. Η χρηματοδότηση μπορεί

να φτάσει μέχρι και το 100% της επένδυσης, προσφέροντας προνομιακό επιτόκιο και διάρκεια αποπληρωμής του δανείου έως τα 8 έτη. Η διαδικασία έγκρισης είναι γρήγορη δηλαδή σε λιγότερο από ένα (1) μήνα, από την υποβολή του φακέλου.

4.3.1. Δανειοδότηση για Αγορά Απορριμματοφόρων

Η δανειοδότηση για αγορά απορριμματοφόρων, στοχεύει στην ανανέωση του παλιού στόλου με νέας αντιρρυπαντικής τεχνολογίας απορριμματοφόρα. Η ανανέωση μπορεί να γίνει στο σύνολό του, ή συμπληρωματικά στο ήδη υπάρχον.

Μέσω της χρηματοδότησης για αγορά απορριμματοφόρων θα επιτευχθεί μέχρι και 7.000€ όφελος ανά έτος για τους Ο.Τ.Α., δεν θα χρειάζεται να καταβάλλεται ποσό για την συντήρησή τους, θα συρρικνωθεί μέχρι και 50% το λειτουργικό κόστος λόγω της μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων. Τα νέας τεχνολογίας απορριμματοφόρα παράγουν λιγότερο θόρυβο, θα συμβάλλουν στη βελτίωση των λειτουργιών στην υπηρεσία καθαριότητας των Δήμων και θα υπάρξει μείωση των ρύπων που εκπέμπουν. Με αυτόν τον τρόπο, θα βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων και η εικόνα της πόλης.

Τα πλεονεκτήματα δανειοδότησης είναι ότι η διαδικασία έγκρισης είναι γρήγορη και ευέλικτη, το ποσοστό χρηματοδότησης είναι υψηλό, η διάρκεια αποπληρωμής είναι μεγάλη, υπάρχει δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε κυμαινόμενο ή μικτό επιτόκιο. Ο Δήμος μπορεί να επωφεληθεί από τα μειωμένα μεσοσταθμικά επιτόκια, εάν δανειοδοτηθεί μέσω του χρηματοδοτικού σχήματος Τ.Π.&Δ. - ΕΤΕπ. Ο Δήμος έχει την δυνατότητα να επιλέξει ανάμεσα σε κυμαινόμενο ή μικτό επιτόκιο. Ακόμα μπορεί να καλυφθεί το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του Δήμου σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και χρηματοδότηση έργων που εντάσσονται σε αυτά. Οι κύριοι δικαιούχοι είναι κυρίως οι Δήμοι.

4.3.2. Δανειοδότηση για Αγορά Υπόγειων Κάδων Απορριμμάτων

Η Δανειοδότηση για αγορά υπόγειων κάδων απορριμμάτων αφορά την αντικατάσταση των υφιστάμενων κάδων απορριμμάτων σε επιλεγμένα σημεία.

Οι συμβατικοί κάδοι απορριμμάτων προκαλούν προβλήματα, διότι γεμίζουν πολύ γρήγορα με αποτέλεσμα να υπερχειλίζουν συχνά εξαιτίας της χαμηλής χωρητικότητάς τους και είναι αντιαισθητικοί. Ακόμα, κατά την διάρκεια της θερινής περιόδου, συχνά αναδύονται δυσάρεστες οσμές.

Με την αγορά υπόγειων κάδων απορριμμάτων θα αυξηθεί η αποθηκευτική ικανότητα, θα βελτιωθεί η αισθητική της πόλης, θα υπάρξει τήρηση των όρων υγιεινής και καθαριότητας και θα επιτευχθεί ορθολογικότερη αποκομιδή των απορριμμάτων.

4.3.3. Δάνειο για αγορά νέων σαρώθρων, τεμαχιστών, φορτωτών και λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού καθαριότητας

Ο υπάρχων μηχανολογικός εξοπλισμός καθαριότητας έχει υψηλό λειτουργικό κόστος στο οποίο περιλαμβάνονται συχνές βλάβες, ανάγκη για ανταλλακτικά και υψηλή κατανάλωση καυσίμων. Εξαιτίας της παλαιότητας του επιβαρύνουν το περιβάλλον και προκαλούν ηχητική όχληση.

Η αγορά νέων σαρώθρων, τεμαχιστών, φορτωτών και λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού καθαριότητας, δεδομένου του ότι λειτουργεί συμπληρωματικά σε μεγάλο βαθμό με τον στόλο των απορριμμάτων, θα βοηθήσει τη βελτίωση και επιτάχυνση της περισυλλογής των απορριμμάτων, θα περιορίσει την όχληση των κατοίκων και θα μειώσει το λειτουργικό κόστος.

4.4. Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Απαλλοτριώσεων

Οι Ο.Τ.Α. για να υλοποιήσουν τα προγράμματά τους, που έχουν ως στόχο τις αναπλάσεις, τις ρυμοτομήσεις και την κάλυψη αναγκαίων κοινωνικών υποδομών, χρειάζεται να απαλλοτριώσουν ακίνητα τρίτων με διαδικασίες, που είναι πολλές φορές μακροχρόνιες και ατελέσφορες.

Οι διαδικασίες αυτές διαρκούν πολλά χρόνια, καθώς οι Ο.Τ.Α. έρχονται αντιμέτωποι με ελλείψεις χρηματικών πόρων και δικαστικές διαμάχες με τους ιδιοκτήτες των απαλλοτριωμένων ακινήτων, διότι γίνεται δέσμευση αυτών, χωρίς να έχουν το αντίστοιχο όφελος. Επιπλέον, πρόβλημα με το οποίο έρχονται αντιμέτωποι είναι τα κενά και οι ελλείψεις στις διαδικασίες, λόγω προβλημάτων στις υπηρεσιακές δομές των Δήμων.

Ακόμα, μέχρι να ολοκληρωθεί η απαλλοτρίωση διαπιστώνεται πολλές φορές αλλαγή ιεράρχησης των αναγκών και των προτεραιοτήτων των Δήμων και των Περιφερειών, με αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση της σχεδιαζόμενης επένδυσης και απώλεια του οφέλους από την κοινωνία. Τέλος, εξαιτίας του ότι η διαδικασία απαλλοτριώσεων των ακινήτων είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα, διαπιστώνεται η έλλειψη διοικητικής συνέχειας από τις νέες Περιφερειακές και Δημοτικές αρχές λόγω αλλαγών στην πολιτικής τους.

Οι επιπτώσεις είναι πολλαπλές, καθώς οι μακροχρόνιες διαδικασίες οδηγούν συχνά στην απώλεια της απαλλοτρίωσης, που οφείλεται στην παραγραφή του δικαιώματος και κατά συνέπεια δημιουργεί αρνητική εικόνα του Δήμου στην τοπική κοινωνία.

Για να επιλυθούν τα προβλήματα, που προκύπτουν και να βελτιωθεί η κατάσταση που επικρατεί, θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Απαλλοτριώσεων, που να προσφέρει στους Ο.Τ.Α. τις υπηρεσίες, που έχουν ανάγκη.

Αρχικά οι Ο.Τ.Α. έχουν ανάγκη συμβουλευτικών υπηρεσιών σε όλα τα στάδια της διαδικασίας απαλλοτριώσεως, που μπορούν να προσφέρουν τα εξειδικευμένα και με πλούσια εμπειρία σε απαλλοτριώσεις στελέχη του Τ.Π.&Δ.

Επιπρόσθετα, το Τ.Π.&Δ. μέσω του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Απαλλοτριώσεων προσφέρει τη δυνατότητα χρηματοδότησης της απαλλοτριώσεως, εφόσον αυτή εντάσσεται στο συνολικό πρόγραμμα χρηματοδότησης της επένδυσης, η οποία θα πρέπει να ολοκληρωθεί σε διάστημα τριών ετών από την καταβολή των χρημάτων.

Τέλος, το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Απαλλοτριώσεων προς τους Ο.Τ.Α. προσφέρει την δυνατότητα εκκαθάρισης της απαλλοτριώσεως, με τρόπο που να μην επιδέχεται καμία αμφισβήτηση και να είναι οριστικός.

Το Ολοκληρωμένο Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα του Τ.Π.&Δ. περιλαμβάνει υψηλό ποσοστό χρηματοδότησης, που μπορεί να είναι μέχρι και το 100% της επένδυσης, προσφέρει προνομιακό επιτόκιο και μεγάλη διάρκεια αποπληρωμής του δανείου μέχρι και 25 έτη. Επιπλέον οι διαδικασίες έγκρισης είναι ιδιαίτερα γρήγορες και ευέλικτες. Το χρονικό διάστημα έγκρισης είναι λιγότερο από ένας μήνας από την υποβολή του φακέλου.

4.5. Χρηματοδοτικά Προγράμματα Ενεργειακού Συμψηφισμού

Τα φωτοβολταϊκά συστήματα μετατρέπουν την ηλιακή ενέργεια σε ηλεκτρική συμβάλλοντας στην αιεφόρο ανάπτυξη. Παράγουν ισχύ με αθόρυβο και φυσικό τρόπο και δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον (Δεληθέου Β., Μιχαλάκη Ε., 2016, σ.443).

Οι Ο.Τ.Α. καταναλώνουν τουλάχιστον το 80% της συνολικής κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας. Η μεγαλύτερη κατανάλωσης στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού παρατηρείται στις εγκαταστάσεις αντλιοστασίων, έπειτα ακολουθεί ο οδο φωτισμός και τα κτίρια. Ο ενεργειακός συμψηφισμός επιτρέπει στους Ο.Τ.Α., να καλύψουν σημαντικό ποσοστό της ηλεκτρικής ενέργειας, που καταναλώνεται στις εγκαταστάσεις τους, μέσω της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών, υπό το καθεστώς του παραγωγού και την χρήσης της παραγόμενης ενέργειας για κάλυψη ιδίων καταναλώσεων.

Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε εγκαταστάσεις υποδομής των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και τα ΝΠΔΔ, μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών, με εφαρμογή ενεργειακού συμψηφισμού υλοποιείται με πρωτοβουλία του Τ.Π.&Δ. σε συνεργασία του ΚΑΠΕ. Οι δικαιούχοι για την υποβολή αιτήματος για την ένταξη τους στο πρόγραμμα είναι οι Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και τα ΝΠΔΔ.

Σκοπός του είναι η εξοικονόμηση πόρων, με την κάλυψη μέρους των ηλεκτρικών αναγκών των υποδομών των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και των ΝΠΔΔ, μέσω της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών, με εφαρμογή ενεργειακού συμψηφισμού.

Ο φωτοβολταϊκός σταθμός μπορεί να εγκατασταθεί στον ίδιο ή σε όμορο χώρο, με την εγκατάσταση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (ενεργειακός

συμψηφισμός) ή σε χώρο στον οποίο τουλάχιστον η μία εγκατάσταση κατανάλωσης ενέργειας δεν βρίσκεται στον ίδιο ή σε όμορο χώρο. Επομένως, ο φωτοβολταϊκός σταθμός και μια τουλάχιστον εγκατάσταση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να συνδέονται στο ηλεκτρικό δίκτυο μέσω διαφορετικών παροχών.

Οι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση ενέργειες από το πρόγραμμα, αφορούν την προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πλαισίων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, την προμήθεια και την εγκατάσταση βάσεων στήριξης πάνω στις οποίες θα εγκατασταθούν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια. Επίσης, χρηματοδοτείται η προμήθεια και εγκατάσταση ηλεκτρονικών μετατροπέων ισχύος και η προμήθεια λοιπού εξοπλισμού, όπως είναι οι καλωδιώσεις, οι πίνακες XT ή MT και ο ηλεκτρικός εξοπλισμός χειρισμού και προστασίας, όπως το σύστημα γείωσης, η αντικεραυνικής προστασίας, το σύστημα καταγραφής και απομακρυσμένης εποπτείας ηλεκτρικών και μετεωρολογικών μεγεθών. Τέλος, το πρόγραμμα χρηματοδοτεί και τις δαπάνες για τη σύνδεση του φωτοβολταϊκού σταθμού με το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ).

Επίσης, το ΚΑΠΕ προσφέρει την απαραίτητη τεχνική υποστήριξη για την υλοποίηση του προγράμματος, την αξιολόγηση των υποβαλλόμενων αιτήσεων, καθώς και τη μέτρηση και επαλήθευση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και της απόδοσης του φωτοβολταϊκού σταθμού. Το κόστος της παρεχόμενης τεχνικής παρέχεται δωρεάν από το Τ.Π.&Δ. και δεν θα επιβαρύνει τους Ο.Τ.Α. (Κωνσταντίνος Βαρλαμίτης, 2018).

Πιο συγκεκριμένα, τα στάδια του προγράμματος περιλαμβάνουν τις δράσεις προετοιμασίας, την ανάπτυξη λογισμικού εξαγωγής ενεργειακών, περιβαλλοντικών και χρηματοοικονομικών δεικτών του προγράμματος. Ακόμα, παρέχεται αξιολόγηση της τεχνοοικονομικής μελέτης και των προδιαγραφών του έργου, που υποβάλλεται με το αίτημα δανειοδότησης στο Τ.Π.&Δ., πριν την προμήθεια του φωτοβολταϊκού σταθμού. Κατά τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού πραγματοποιούνται μετρήσεις, πιστοποιήσεις και παρακολούθηση της ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και του οικονομικού οφέλους.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος θα προέρχεται κατά 75% από πόρους της ΕΤΕπ και κατά 25% από πόρους του Τ.Π.&Δ. Στην περίπτωση, που η χρηματοδότηση θα απευθύνεται σε ΝΠΔΔ αυτή θα προέρχεται 100% από πόρους του Τ.Π.&Δ. Το χορηγούμενο δάνειο μπορεί να έχει διάρκεια έως δώδεκα (12) έτη με δυνατότητα επιλογής του είδους του επιτοκίου, επιτόκιο ανάμεσα σε κυμαινόμενο ή σταθερό.

4.6. Χρηματοδοτικά Προγράμματα για Αναβάθμιση Δημοτικού Φωτισμού

Η αυξημένη κατανάλωση ενέργειας είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι Δήμοι, μεγάλο μέρος της οποίας οφείλεται στο δημοτικό φωτισμό και συγκεκριμένα στον οδοφωτισμό. Το οικονομικό κόστος που απαιτείται για τον οδοφωτισμό, υπολογίζεται στο 40% της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Στην επίλυση του προβλήματος μπορούν να συμβάλλουν οι νέες τεχνολογίες, που παρέχουν εξοικονόμηση ενέργειας με σύγχρονες και αποτελεσματικές μεθόδους (Βαρλαμίτης Κ., 2018).

Η κατάσταση που επικρατεί στους Δήμους και αποτελεί πρόβλημα είναι η μη ορθολογική λειτουργία του οδοφωτισμού. Αυτό παρατηρείται, καθώς η στάθμη φωτεινότητας είναι σταθερή ανεξαρτήτως των μεταβολών της έντασης του ηλιακού φωτός.

Επιπλέον, εντοπίζεται έλλειψη επαρκούς φωτισμού, διότι οι Δήμοι δεν μπορούν να λαμβάνουν γνώση για τις βλάβες που διαπιστώνονται και δεν υπάρχει δυνατότητα να πραγματοποιούνται συχνοί έλεγχοι. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα περίπου το 10% - 15% του δικτύου να βρίσκεται εκτός λειτουργίας καθημερινά.

Επίσης, η διάρκεια ζωής των υφιστάμενων λαμπτήρων είναι μικρή, με αποτέλεσμα να απαιτείται συχνή αντικατάστασή τους. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, να αυξάνονται οι δαπάνες των Δήμων για αγορά εξοπλισμού και προκαλείται μόλυνση του περιβάλλοντος με βαρέα μέταλλα κατά την απόθεση των λαμπτήρων στους χώρους αποκομιδής.

Παρατηρείται ακόμα, ότι τα φωτιστικά σώματα είναι παλιάς τεχνολογίας και επομένως έχουν υψηλή κατανάλωση ενέργειας, με αποτέλεσμα να αυξάνεται το οικονομικό κόστος, αλλά και το περιβαλλοντικό. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την αυξημένη κατανάλωση ενέργειας, προκαλούν διοχέτευση μεγάλων ποσοτήτων CO₂, και παρουσίαση του φαινομένου της φωτορύπανσης.

Επίσης, η ποιότητα του οδοφωτισμού που παρέχεται στους κοινόχρηστους χώρους είναι κακή και κατά συνέπεια την πρόκληση ατυχημάτων, τη μείωση της αίσθηση ασφάλειας και την αύξηση της εγκληματικότητας.

Το Τ.Π.&Δ. σε συνεργασία με το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) προσφέρουν στους Ο.Τ.Α. ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμιση των δικτύων του δημοτικού οδοφωτισμού που θα περιλαμβάνει την προτυποποίηση του, την παροχή τεχνικής βοήθειας και την εξεύρεση χρηματοδοτικών λύσεων ([ΚΑΠΕ](#)).

Το πρόγραμμα προσφέρει βοηθητικά εργαλεία, όπως είναι ο οδηγό μελετών για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε εγκαταστάσεις οδοφωτισμού των Ο.Τ.Α., τα πρότυπα τεύχη μελέτης και δημοπράτησης του έργου με την χρήση συγκεκριμένου λογισμικού και υπόδειγμα μελέτης ενεργειακής αναβάθμιση. Με την χρήση των παραπάνω εργαλείων επιτυγχάνεται ο περιορισμός του απαιτούμενου χρόνου ωρίμανσης του έργου με ταυτόχρονη μείωση του κόστους και περιορισμό των κινδύνων ([Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων](#), 2019).

Παρέχεται επίσης τεχνική βοήθεια που περιλαμβάνει τον έλεγχο της τεχνικοοικονομικής μελέτης και του τεύχους δημοπράτησης και την πιστοποίηση ολοκλήρωσης του έργου και της ενεργειακής απόδοσης αυτού. Με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλιστεί η επίτευξη του σκοπού του έργου.

Το πρόγραμμα «Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε εγκαταστάσεις οδοφωτισμού» είναι συγχρηματοδοτούμενο με την ΕΤΕπ. και η χρηματοδότηση μπορεί να φτάσει μέχρι και το 100% της επένδυσης, προσφέροντας προνομιακό επιτόκιο και διάρκεια αποπληρωμής του δανείου έως 10 έτη. Το Τ.Π.&Δ. παρέχει στους Ο.Τ.Α. τη δυνατότητα τεχνικού συμβούλου στην προετοιμασία του φακέλου, για τη προετοιμασία της διαδικασίας δανειοδότησης, δίχως οικονομική επιβάρυνση για τους Δήμους.

Δίνεται, ακόμα η δυνατότητα παροχής εναλλακτικών σχημάτων όπως η συγχρηματοδότηση με τον ανάδοχο του έργου, προκειμένου να καλύπτεται η εγγυητική ευθύνη του αναδόχου. Έτσι με την ολοκλήρωση της επένδυσης θα αποδίδεται μέρος του δανείου και το υπόλοιπο θα μπορεί να κατατίθεται σε escrow account και απόδοση σε ετήσιες δόσεις, ανάλογα με την κάλυψη υποχρεώσεων του αναδόχου. Εξαιτίας του υβριδικού σχήματος χρηματοδότησης η τελική επιλογή είναι του Δήμου.

Κεφάλαιο 5^ο: Πρόγραμμα «ΦιλόΔημος»

Το πρόγραμμα «ΦιλόΔημος» είναι ειδικό πρόγραμμα χορήγησης επενδυτικών δανείων με δικαιούχους του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ και Β΄ Βαθμού, τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) και τους συνδέσμους των Ο.Τ.Α. (Βαρλαμίτης Κ., 2018).

Το πρόγραμμα «ΦιλόΔημος» έχει ως στόχο την προώθηση της οικονομικά βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης, την άρση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης και τη βελτίωση των βασικών υποδομών των Δήμων. Ακόμα δανειοδοτεί έργα στον τομέα του περιβάλλοντος, τη βελτίωση της προσπελασιμότητας και την προστασία από τις φυσικές καταστροφές σε επίπεδο αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δίνεται έτσι η δυνατότητα ενίσχυσης των περιφερειακών υποδομών και κάλυψη των χρηματοδοτικών κενών, που προκύπτουν.

5.1. Σκοπός Προγράμματος

Ως σκοπός του προγράμματος είναι η κατασκευή και προμήθεια εξοπλισμού στους τομείς της ύδρευσης (εκσυγχρονισμός δικτύου / διαρροές) – αποχέτευσης, αντιπλημμυρική προστασία, αποκατάσταση ζημιών από φυσικές καταστροφές, αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ), βελτίωση της αγροτικής οδοποιίας και ανέγερση ή αποκατάσταση δημοτικών κτιρίων (Δεληθέου Β., 2018, σ.159).

Πιο συγκεκριμένα οι τύποι έργων που εντάσσονται στο πρόγραμμα ΦιλόΔημος, είναι:

- η ανέγερση ή Επέκταση Σχολικών Κτιρίων Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,
- η κατασκευή και Ανέγερση Νέων Δημαρχιακών Κτιρίων ή Επέκταση Υφισταμένων,
- η επανάχρηση Δημαρχιακών Κτιρίων,
- οι υποδομές Αντιπλημμυρικής Προστασίας και Αποκατάστασης Ζημιών από Φυσικές Καταστροφές,
- τα έργα Αποχέτευσης (βελτίωση των βασικών περιβαλλοντικών υποδομών και ιδίως αυτών της επεξεργασίας των λυμάτων),
- τα έργα αγροτικής Οδοποιίας (με σκοπό τη βελτίωση της προσβασιμότητας),
- τα έργα αποκατάστασης ΧΑΔΑ (της λίστας του Ευρ. Δικαστηρίου),
- τα έργα ύδρευσης (βελτίωση των υποδομών των δικτύων ύδρευσης),
- η προμήθεια Μηχανημάτων Έργου (καινούρια ή μεταχειρισμένα, εξαρτήματα όπως π.χ. λεπίδες αποχιονισμού, βυτία πυρόσβεσης, αλατιέρες κ.λπ)
- η κατασκευή Παιδικών Χαρών (εξοπλισμός, δάπεδα, φωτισμός και
- η συντήρηση Σχολικών Κτιρίων και Αύλειων Χώρων.

5.2. Προϋπολογισμός Προγράμματος

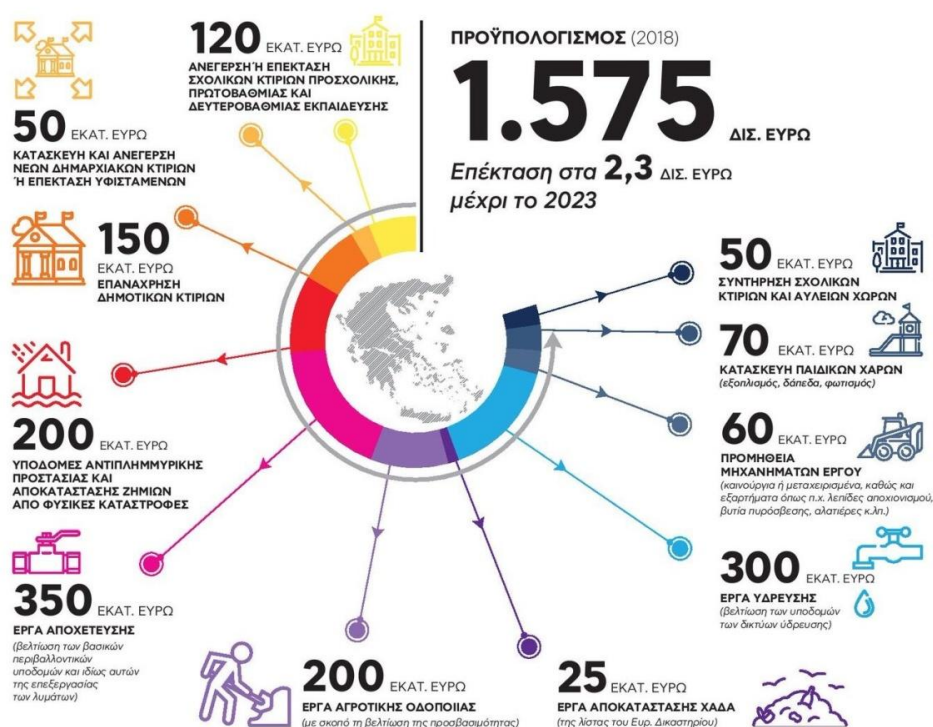
Το πρόγραμμα «Φιλόδημος» θα εφαρμοστεί την περίοδο 2018 – 2022 με δυνατότητα παράτασης και ο συνολικός προϋπολογισμός του είναι δυο δισεκατομμύρια (2.000.000.000€) (Άρθρο 4, Ν. 4509/17).

Το υπουργείο εσωτερικών προκηρύσσει δράσεις, τις αξιολογεί και εντάσσει τους δικαιούχους του προγράμματος. Τα κύρια κριτήρια, που λαμβάνονται υπόψη κατά την διάρκεια επιλογής των έργων είναι η σκοπιμότητα, ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας των προτεινόμενων έργων, η ωριμότητα υλοποίησης, η ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (Άρθρο 6, Ν. 4509/17).

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος «Φιλόδημος» το 2018 ήταν 1.575 δισεκ. €. Το μεγαλύτερο ποσό αυτού δόθηκε για υλοποίηση έργων αποχέτευσης (350 εκατ. €) και ακολουθεί με προϋπολογισμό 300 εκατ. € η πραγματοποίηση έργων ύδρευσης.

Τα έργα, που θα λάβουν το μικρότερο τμήμα του προϋπολογισμού είναι αυτά που αφορούν την αντικατάσταση των ΧΑΔΑ, που είναι στη λίστα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

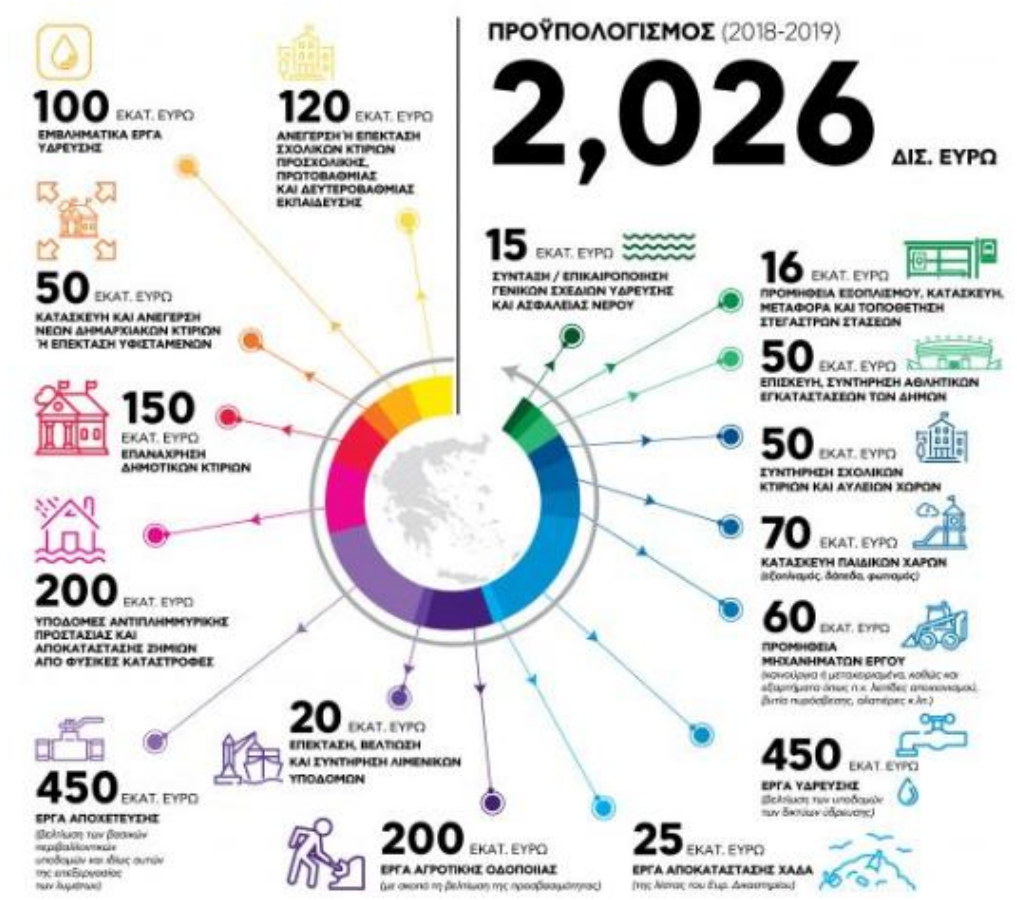
Εικόνα 1: Επενδυτικό πρόγραμμα «Φιλόδημος» - ενισχύσεις έργων και δράσεων όλων των Δήμων της χώρας

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών. Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19.

Ο προϋπολογισμός για τα έτη 2018-2019 του προγράμματος «Φιλόδημος» είναι 2,026 δισεκ. € έχοντας λάβει επέκταση στον αρχικό προϋπολογισμό και επιπλέον μέχρι το 2023 θα διατεθούν 2,3 δισεκ. € αντί 2 δισεκ. €, που ήταν αρχικά.

Εικόνα 2: Επενδυτικό πρόγραμμα «Φιλόδημος» - ενισχύσεις έργων και δράσεων όλων των Δήμων της χώρας

Πηγή: [Ελληνική Δημοκρατία – Υπουργείο Εσωτερικών](#) . Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19.

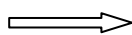
Στον προϋπολογισμό του 2019 χρηματοδοτούνται επιπλέον έργα α) για την επέκταση, βελτίωση και συντήρηση λιμενικών υποδομών β) επισκευή, συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων, γ) προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, μεταφορά και τοποθέτηση στεγάστρων στάσεων, δ) σύνταξη/επικαιροποίηση γενικών σχεδίων ύδρευσης και ασφάλειας νερού και ε) εμβληματικά έργα ύδρευσης.

Εκτός από την χρηματοδότηση νέων τύπων έργων ενισχύθηκε επιπλέον ο προϋπολογισμός για τα έργα αποχέτευσης και ύδρευσης.

Πίνακας 5: Νέες προσκλήσεις «ΦιλόΔήμος»

Επισκευή, συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων

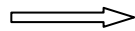
Η επισκευή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων (όπως κλειστά γυμναστήρια, κολυμβητήρια, γήπεδα, ταρτάν στίβου, αποδυτήρια) με στόχο τη βελτίωση των υποδομών, και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού.

Προϋπολογισμός: 50.000.000€

Προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, μεταφορά και τοποθέτηση στεγάστρων στάσεων

Προϋπολογισμός: 16.000.000€

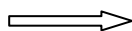

Προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, μεταφορά και τοποθέτηση στεγάστρων, για την δημιουργία ή και αναβάθμιση των στάσεων των Δήμων, με στόχο τη βελτίωση των εν λόγω υποδομών και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών που αφορά το επιβατικό κοινό.

Σύνταξη/Επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης και Ασφάλειας Νερού

Προϋπολογισμός: 15.000.000€

- 1)Σύνταξη/ Επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης (Masterplan),
- 2)Κατάρτιση Εγχειριδίου Τεχνικών Προδιαγραφών Εφαρμογής μεθόδων επαναχρησιμοποίησης εκροών από Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) και
- 3)Υλοποίηση Σχεδίων Ασφάλειας Νερού.

Πηγή: [Ελληνική Δημοκρατία - Υπουργείο Εσωτερικών](#) . Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19. Ιδία Επεξεργασία.

Ο αριθμός των ενταγμένων έργων στους Δήμους της Ελλάδας είναι 135 με συνολικό προϋπολογισμό 372.003.153,92€. Οι Περιφέρειες με το μεγαλύτερο αριθμό έργων είναι η Περιφέρεια Θεσσαλίας και η Περιφέρεια Κρήτης, με ποσοστό 14,81% η καθεμία στο σύνολο των ενταγμένων έργων. Ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ηπείρου με 18 ενταγμένα έργα έκαστος, δηλαδή με ποσοστά 13,33% επί του συνόλου.

Η Περιφέρεια με το μικρότερο αριθμό ενταγμένων έργων είναι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με ένα (1) μόνο έργο, ενώ η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου δεν έχει εντάξει κανένα έργο στο πρόγραμμα «ΦιλόΔημος».

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό των έργων, στην πρώτη θέση βρίσκεται η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, με συνολικό ποσοστό προϋπολογισμού έργων στην Περιφέρεια ίσο με το 18,49% του συνολικού προϋπολογισμού των 135 έργων. Στην δεύτερη θέση είναι η Περιφέρεια Κρήτης με ποσοστό 14,13% του συνολικού προϋπολογισμού και ακολουθεί η Περιφέρεια Πελοποννήσου με ποσοστό 12,52%.

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρείται, ότι οι Περιφέρειες με τον μεγαλύτερο αριθμό ενταγμένων έργων δεν έχουν λάβει από το πρόγραμμα τον μεγαλύτερο προϋπολογισμό. Εξάιρεση αποτελεί η Περιφέρεια Κρήτης, που καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην κατάταξη των Περιφερειών, σύμφωνα με τον

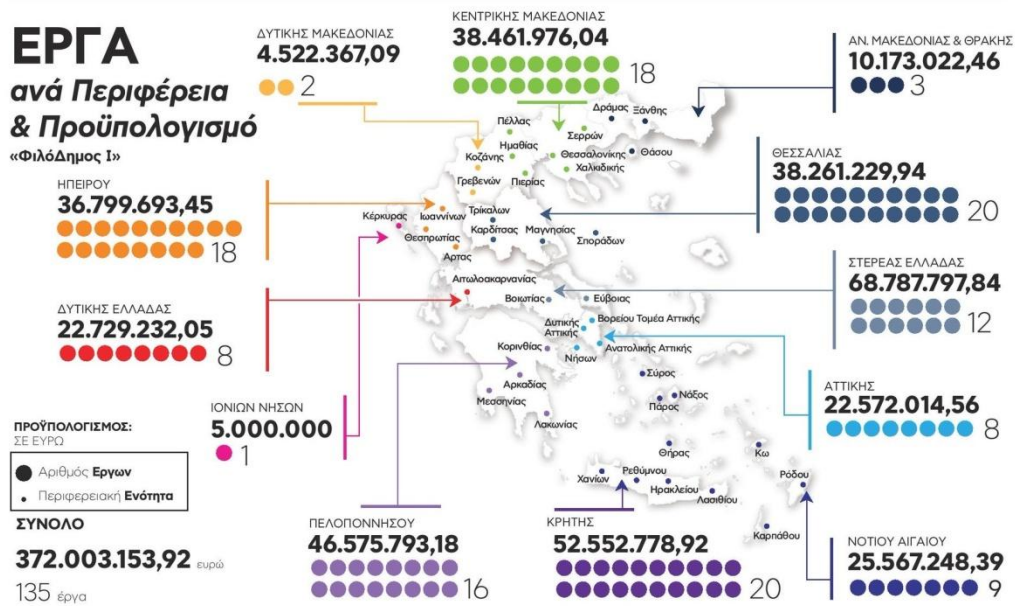
αριθμό ενταγμένων έργων στο πρόγραμμα «Φιλόδημος» και στη δεύτερη θέση σύμφωνα με τον προϋπολογισμό έργων.

Πίνακας 6: Ενταγμένα έργα Δήμων σε όλη την Ελλάδα

Περιφέρειες	Αριθμός Έργων ανά Περιφέρεια	Προϋπολογισμός Έργων ανά Περιφέρεια	Ποσοστό Έργων ανά Περιφέρεια	Ποσοστό Προϋπολογισμός Έργων ανά Περιφέρεια	Κατάταξη Βάση Αριθμού Έργων	Κατάταξη Βάση Προϋπολογισμού Έργων
Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης	3	10.173.022,46	2,22%	2,73%	7	10
Κεντρικής Μακεδονίας	18	38.461.976,04	13,33%	10,34%	2	4
Δυτικής Μακεδονίας	2	4.522.367,09	1,48%	1,22%	8	12
Ηπείρου	18	36.799.693,45	13,33%	9,89%	2	6
Δυτικής Ελλάδας	8	22.792.232,05	5,93%	6,13%	6	8
Ιονίων Νήσων	1	5.000.000	0,74%	1,34%	9	11
Πελοποννήσου	16	46.575.793,18	11,85%	12,52%	3	3
Θεσσαλίας	20	38.261.229,94	14,81%	10,29%	1	5
Στερεάς Ελλάδας	12	68.787.797,84	8,89%	18,49%	4	1
Αττικής	8	22.572.014,56	5,93%	6,07%	6	9
Νοτίου Αιγαίου	9	25.567.248,39	6,67%	6,87%	5	7
Βορείου Αιγαίου	0	0	0,00%	0,00%	10	13
Κρήτης	20	52.552.778,92	14,81%	14,13%	1	2
Σύνολο	135	372.003.153,92	100,00%	100,00%		

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών. Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19. Ιδία Επεξεργασία.

Εικόνα 3: Επενδυτικό πρόγραμμα «Φιλόδημος» - έργα ανά Περιφέρεια και προϋπολογισμός

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών. Τελευταία Επίσκεψη: 17/4/19.

Κεφάλαιο 6^ο: Επιχορήγηση Μελετών για Μικρούς Δήμους

Λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί δήμοι, που είναι μικροί σε μέγεθος, που διαθέτουν περιορισμένους πόρους και δομές και χαρακτηρίζονται από γεωγραφική ιδιαιτερότητα, αδυνατούν στην έγκαιρη ωρίμανση των αναγκαίων έργων υποδομών, που έχει ως αποτέλεσμα την πιθανή απώλεια αξιοποίησης πόρων, το Τ.Π.&Δ. επιχορηγεί αυτούς τους Δήμους.

Η Συμβολή Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

Το Τ.Π.&Δ. επιχορήγησε τους Ο.Τ.Α., προκειμένου να καλυφθεί το κόστος εκπόνησης μελέτης ή μελετών και τη δαπάνη ωρίμανσης του έργου, στο οποίο αφορά η μελέτη και περιλαμβάνει την υποστήριξη όλων των επιμέρους διαδικασιών ωρίμανσης του. Σημειώνεται, ότι το κόστος υπηρεσιών ωρίμανσης του έργου στο οποίο γίνεται η μελέτη δεν δύναται να υπερβαίνει το 20% του κόστους της μελέτης.

Ωστόσο, η επιχορήγηση μελετών μικρών Δήμων διέθετε ως περιορισμό την υποχρέωση ολοκλήρωσης των έργων εντός του πλαισίου της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου στο ΕΣΠΑ 2014 – 2020, ανεξάρτητα από τον τρόπο και την μορφή της χρηματοδότησης. Εάν δεν ολοκληρωθεί, η επιχορήγηση θα παρακρατηθεί από το ΚΑΠ της επόμενης χρονιάς.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε δύο (2) Φάσεις (Α΄ και Β΄ Φάση) και αφορούσε συνολικά 51 Δήμους. Οι 17 από αυτούς εντάχθηκαν στην Α΄ Φάση και οι υπόλοιποι 34 στην Β΄ Φάση (Βαρλαμίτης Κ., 2018).

Η Α΄ Φάση αφορούσε τους Δήμους με μόνιμο πληθυσμό κάτω των 10.000 ατόμων και τους ορεινούς Δήμους, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους και η επιχορήγηση ήταν μέχρι 85.000€ (Βαρλαμίτης Κ., 2018).

Η Β΄ Φάση σχετιζόταν με τους Δήμους, που είχαν πληθυσμό έως 15.000 κατοίκους και δεν είχαν συμμετάσχει στην Α΄ Δράση της επιχορήγησης και Δήμοι με μόνιμο πληθυσμό άνω των 15.000 κατοίκων, οι οποίοι χαρακτηρίζονταν ορεινοί σε ποσοστό 50% έως 100%, προκειμένου να πραγματοποιήσουν έργα υποδομής ή έργα γενικού συμφέροντος στις ορεινές, δημοτικές και κοινοτικές ενότητες. Η επιχορήγηση δεν μπορούσε να υπερβαίνει το ποσό των 85.000€ (Βαρλαμίτης Κ., 2018).

Ακόμα, μπορούσαν να συμμετέχουν Δήμοι της Α΄ δράση και στη Β΄ δράση, μόνο για την διεξαγωγή μελέτης διαδημοτικών έργων, που ανήκαν στους τομείς της διαχείρισης απορριμμάτων, την διαχείριση υδατίνων πόρων και αποχέτευσης. Σε αυτήν την περίπτωση ο δικαιούχος Δήμος δεν μπορούσε να χορηγηθεί με ποσό ανώτερο των 15.000€.

Τέλος, στο πρόγραμμα επιχορήγησης μελετών ωρίμανσης έργων των Ο.Τ.Α. – Β΄ Δράση μπορούσαν να συμμετάσχουν Δήμοι της χώρας σε περιοχές, που είχαν προκληθεί καταστροφές, όπως σεισμοί και πλημμύρες και είχαν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, για αποκατάσταση ζημιών σε

υποδομές και εγκαταστάσεις, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του. Η συνολική επιχορήγηση των Δήμων, που ανήκαν στην παραπάνω κατηγορία, δεν μπορούσε να ξεπεράσει τα 85.000€ για κάθε δικαιούχο Δήμο. Συνολικά διατέθηκε το ποσό επιχορήγησης μέχρι 1 εκατ. € από τα 7,5 εκατ. € ως επιχορήγηση για τη Β΄ Δράση και τηρήθηκε σειρά προτεραιότητας για την ένταξή τους στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

Οι προτάσεις που υποβλήθηκαν από τους Δήμους, που πληρούσαν τις προδιαγραφές για ένταξή τους στην επιχορήγηση μελετών, έπρεπε να αναφέρουν σε ποια μελέτη έργων υποδομής ή έργων γενικού ενδιαφέροντος θα συμβάλει στην κάλυψη αναγκών των Δήμων.

Γ΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 7^ο: Μελέτη Περίπτωσης Δήμος Νέας Σμύρνης

7.1. Εισαγωγικά Στοιχεία

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης βρίσκεται στην Περιφέρεια Αττικής και συνορεύει βόρεια με το Νέο Κόσμο, νότια με το Δήμο Παλαιού Φαλήρου, ανατολικά με το Δήμο Αγίου Δημητρίου και δυτικά με το Δήμο Καλλιθέας. Η έκτασή του είναι 3.520 στρέμματα και χωρίζεται σε οκτώ (8) πολεοδομικές ενότητες οι οποίες είναι ο Φάρος, το Κέντρο, η Αγία Φωτεινή, το Άλσος, τα Μυτιληναίικα, το Χρυσάκη και τα Λουτρά.

Εικόνα 4: Πολεοδομικές Ενότητες του Δήμου Νέας Σμύρνης

Πηγή: Σύμφωνο των Δημάρχων – Δήμος Νέας Σμύρνης, Τελευταία Επίσκεψη: 19 /3/2019.

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Νέας Σμύρνης με βάση των στοιχείων της απογραφής του 2011 είναι 73.076 άτομα, από τους οποίους οι 33.607 είναι άρρενες και 39.469 θήλεις.

Πίνακας 7: Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο (Απογραφή 2011)

	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	33.607	39.469	73.076
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.845.663	1.982.771	3.828.434
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.303.223	5.513.063	10.816.286

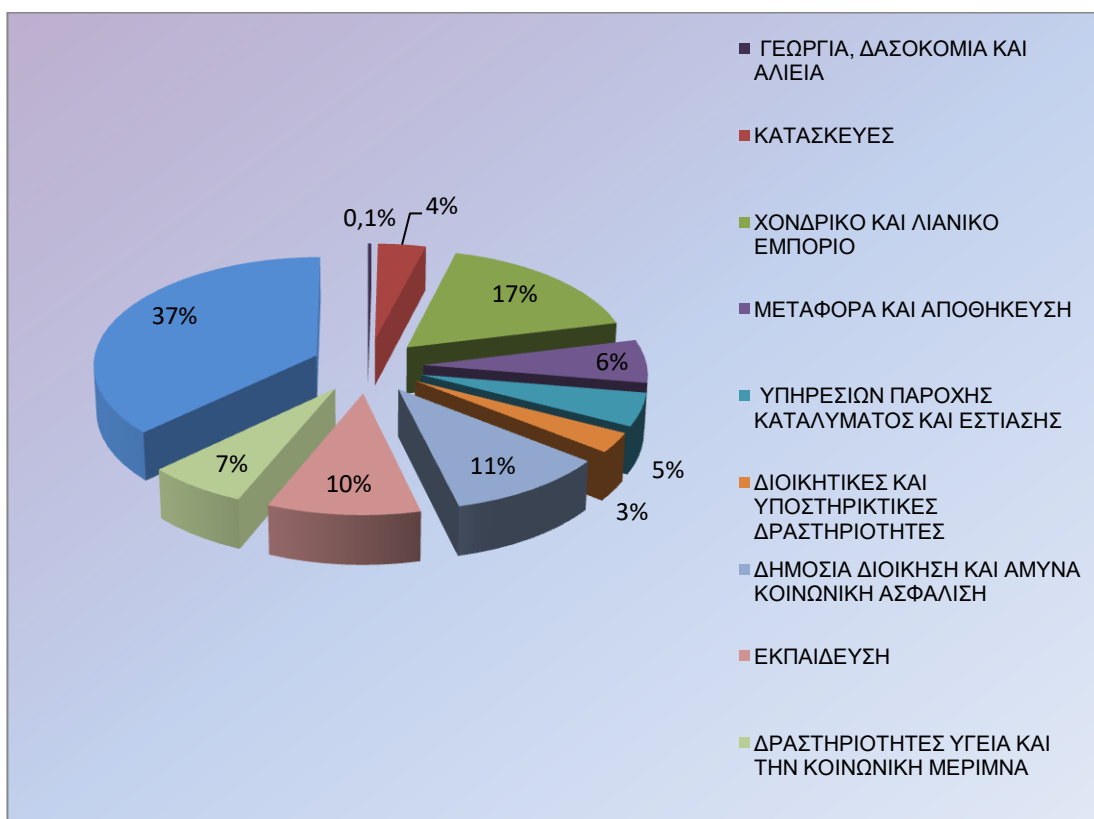
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2011).

Πίνακας 8: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Περιγραφή τύπου μόνιμης διαμονής	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΛΙΞΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	79	1.111	5.016	1.888	1.453	875	3.115	2.955	1.950	10.861	29.303
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ	884	9.740	39.166	15.800	12.653	7.240	20.779	16.532	13.480	69.521	205.795
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	17.528	88.537	273.264	99.804	84.229	52.030	149.129	105.794	104.082	477.806	1.452.203
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	372.209	254.081	651.739	192.871	291.589	102.192	359.779	294.359	236.831	971.983	3.727.633

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2011). Ιδία Επεξεργασία.

Διάγραμμα 2: Ποσοστό απασχολούμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2011). Ιδία Επεξεργασία.

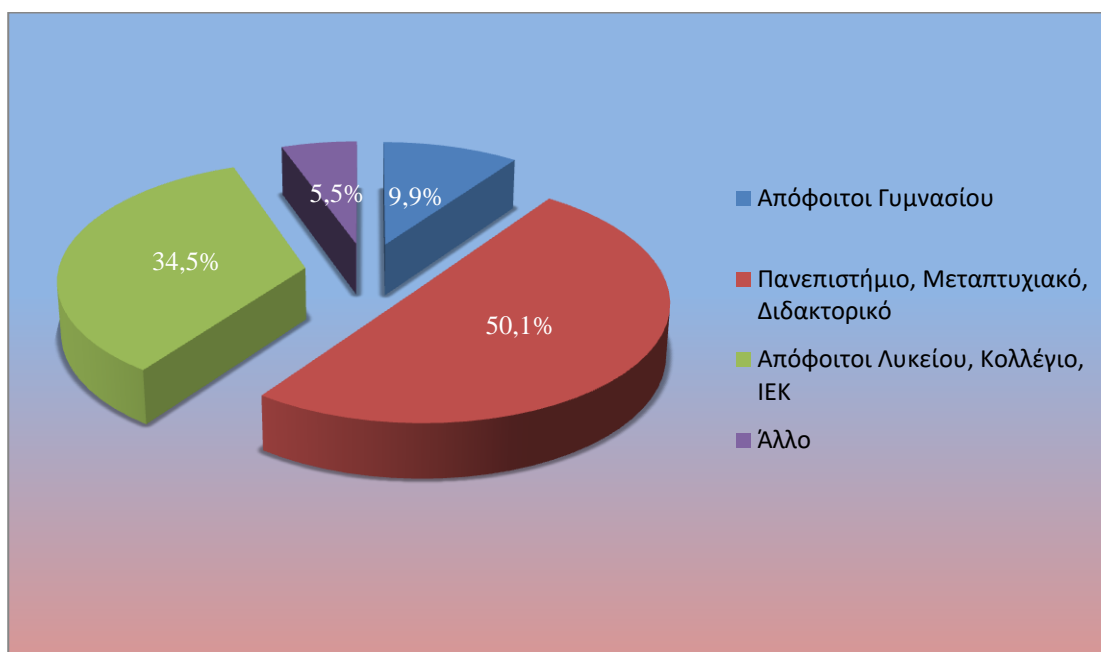
Παρατηρείται ότι οι απασχολούμενοι στον Δήμο Νέας Σμύρνης σε ποσοστό 17,12% ανήκουν στον κλάδο χονδρικό και λιανικό εμπόριο – επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών και ακολουθεί με διαφορά η δημόσια διοίκηση και άμυνα και η υποχρεωτική ασφάλιση με 10,63% των εργαζομένων. Ο κλάδος γεωργία, δασοκομία και αλιεία απασχολεί το 0,27% και το μεγαλύτερο ποσοστό κατανομής των απασχολημένων ανήκει στην κατηγορία λοιποί κλάδοι δείχνοντας πως οι εργαζόμενοι στον δήμο Νέας Σμύρνης δεν εργάζονται σε κάποιο συγκεκριμένο κλάδο.

Πίνακας 9: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης

	Γυμνάσιο	Απόφοιτοι Λυκείου Κολλέγιο ΙΕΚ	Πανεπιστήμιο Μεταπτυχιακό Διδακτορικό	Άλλο	Σύνολο
Χώρα	146.740	375.748	180.590	155.925	859.003
Περιφερειακή Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών	5.435	20.394	11.170	3.459	40.458
Ν. Σμύρνη	517	2.613	1.800	285	5.215

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2011). Ιδία Επεξεργασία.

Διάγραμμα 3: Ποσοστό ανέργων κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2011). Ιδία Επεξεργασία.

Από το διάγραμμα παρατηρείται ότι ένας στους δύο ανέργους έχει ολοκληρώσει τις Πανεπιστημιακές, Μεταπτυχιακές ή και Διδακτορικές σπουδές τους. Ακολουθούν οι άνεργοι που έχουν αποφοιτήσει από Λύκειο, Κολλέγιο και ΙΕΚ με ποσοστό 34,5%. Το 9,9% είναι επόμενο απόφοιτοι γυμνασίου, ενώ το 5,5% έχει ολοκληρώσει κάποιο άλλο επίπεδο εκπαίδευσης που δεν αναφέρθηκε στις παραπάνω επιλογές.

7.2. Υποδομές

Στον Δήμο λειτουργούν 11 νηπιαγωγεία, 10 σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, 20 σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (9 γυμνάσια, 8 Γενικά Ενιαία Λύκεια (ΓΕΛ), 2 Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) και 1 Δημοτικό Ίδρυμα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ).

Στο Δήμο Νέας Σμύρνης διέρχονται 18 δρομολόγια αστικών λεωφορείων, 2 γραμμές του τραμ (Σύνταγμα – Παλαιό Φάληρο και Σύνταγμα – Βούλα) και διαθέτει δημοτική συγκοινωνία.

Οι πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες του Δήμου είναι πολλές. Διαθέτει δύο (2) αρχαιολογικούς χώρους, ένα (1) μουσείο, ένα (1) μνημείο σύγχρονου πολιτισμού, δημοτική βιβλιοθήκη και δύο (2) δημοτικούς κινηματογράφους που είναι μισθωμένοι σε τρίτους.

Ο Δήμος διαθέτει είκοσι - τρεις (23) συλλόγους, αθλητικές υποδομές (γήπεδα, κλειστό γυμναστήριο, κολυμβητήριο και άλλους αθλητικούς χώρους).

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης διαθέτει τρεις (3) ομάδες ΝΠΔΔ. Αυτά είναι το Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, το ΝΠΔΔ Πολιτιστικός Οργανισμός και ΝΠΔΔ Κέντρο Δραστηριότητας Κοινωνικής Προστασίας Παιδιών και Νέων - Εθνική Στέγη.

Τα ΝΠΔΔ πολιτιστικού οργανισμού του Δήμου είναι ο Δημοτικός Πολυχώρος (ΓΑΛΑΞΙΑΣ), η φιλαρμονική, σχολή χορού, το εργαστήρι τέχνης, το εργαστήρι φωτογραφίας, το μνημείο σύγχρονου πολιτισμού - ΕΣΤΙΑ.

Στις πολιτισμικές υποδομές του Δήμου εντάσσονται οι δύο (2) δημοτικοί κινηματογράφοι «ΦΙΛΙΠΙ και ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ».

7.3. Δανειοδοτήσεις του Δήμου Νέας Σμύρνης

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης έχει συνάψει δύο (2) δάνεια με το Τ.Π.&Δ. Το πρώτο υπογράφηκε το 2004 και αφορούσε την αγορά των δύο (2) κινηματογράφων «ΦΙΛΙΠΙ» και «ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ», ενώ το δεύτερο υπογράφηκε το 2017 και λήφθηκε προκειμένου να αναβαθμισθεί ο Οδοφωτισμός του Δήμου.

7.4. Δάνειο για την Αγορά των δύο (2) Κινηματογράφων «ΦΙΛΙΠΙ» και «ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ»

Το πρώτο δάνειο υπογράφηκε στις 16/09/2004 και το συνολικό ποσό του δανείου ήταν 6.500.000,00 ευρώ, με επιτόκιο 5,9% και διάρκεια 180 μήνες. Η αποπληρωμή θα γινόταν σε 15 δόσεις, που θα καταβάλλονταν σε ετήσια βάση.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται η τοκοχρεολυτική εξόφληση του Δανείου, για την αγορά των δύο κινηματογράφων από το Δήμο Νέας Σμύρνης.

Πίνακας 10: Τοκοχρεολυτική εξόφληση δανείου Δήμου Νέας Σμύρνης

ΠΕΡ.	ΛΗΞΗ	ΥΠΟΛ. ΔΑΝΕΙΟΥ	ΤΟΚΟΣ	ΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΟΣΗ
1	31/12/2005	6.218.608,00	383.500,00	281.391,95	664.891,95	664.891,95
2	31/12/2006	5.920.613,95	366.897,87	297.994,08	664.891,95	664.891,95
3	31/12/2007	5.605.038,24	349.316,22	315.575,73	664.891,95	664.891,95
4	31/12/2008	5.270.843,55	330.697,26	334.194,69	664.891,95	664.891,95
5	31/12/2009	4.916.931,37	310.979,77	353.912,18	664.891,95	664.891,95
6	31/12/2010	4.542.138,37	290.098,97	374.793,00	664.891,95	664.891,95
7	31/12/2011	4.145.232,58	267.986,16	396.905,79	664.891,95	664.891,95
8	31/12/2012	3.724.909,35	244.568,72	420.323,23	664.891,95	664.891,95
ΔΣ 3480 31/01/2013						
ΑΝΑΣΤΟΛΗ – ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΚΩΝ & ΕΠΙΜΗΚ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ: [1] ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ=> [2] ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΚΩΝ, ΑΠΟ 01/01/2013 ΕΩΣ 31/12/2015						
ΔΣ 3480 31/01/2013						
ΕΠΙΜΗΚΥΝΣΗ Ν. 4093/12, ΔΙΑΡΚΕΙΑ: [7] => [12], ΑΠΟ 01/01/2013						
9	31/12/2013	3.724.909,35	201.145,10	0,00	201.145,10	201.145,10
10	31/12/2014	3.724.909,35	201.145,10	0,00	201.145,10	201.145,10
11	31/12/2015	3.724.909,35	201.145,10	0,00	201.145,10	201.145,10
12	31/12/2016	3.502.815,42	219.769,65	222.093,93	441.863,58	441.863,58
13	31/12/2017	3.267.617,95	206.666,11	235.197,47	441.863,58	441.863,58
14	31/12/2018	3.018.543,83	192.789,46	249.074,12	441.863,58	441.863,58
15	31/12/2019	2.754.774,34	178.094,09	263.769,49	441.863,58	441.863,58
16	31/12/2020	2.475.444,45	162.531,69	279.331,89	441.863,58	441.863,58
17	31/12/2021	2.179.629,97	146.051,10	295.812,48	441.863,58	441.863,58
18	31/12/2022	1.866.364,56	128.598,17	313.265,41	441.863,58	441.863,58
19	31/12/2023	1.534.616,49	110.115,51	331.748,07	441.863,58	441.863,58
20	31/12/2024	1.183.295,28	90.542,37	351.321,21	441.863,58	441.863,58
21	31/12/2025	811.246,12	69.814,42	372.049,16	441.863,58	441.863,58
22	31/12/2026	417.246,06	47.863,52	394.000,06	441.863,58	441.863,58
23	31/12/2027	0,00	24.617,52	417246,06	441.863,58	441.863,58
ΣΥΝΟΛΑ			4.724.933,86	6.500.00,00	11.224.933,86	11.224.933,86

Πηγή: Δήμος Νέας Σμύρνης. Τελευταία Επίσκεψη: 21/4/19. Ιδία Επεξεργασία.

Η πρώτη δόση καταβλήθηκε στις 31/12/2005 με τοκοχρεολύσιο 664.891,95€. Από τις 31/12/2005 έως τις 31/12/2012 ο Δήμος Νέας Σμύρνης κατέβαλε ετησίως δόση 664.891,95€ στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Με απόφαση του ΔΣ (Αριθμός Απόφασης - 250/2012) στις 17/12/2012 ψηφίστηκε η «Ρύθμιση θεμάτων αποπληρωμής δανείου του Δήμου Νέας Σμύρνης στο Τ.Π.&Δ.», που περιλάμβανε την τροποποίηση των όρων του μεταξύ τους συναφθέντος δανείου.

Ζητήθηκε από το Τ.Π.&Δ. και τελικώς εγκρίθηκε η επιμήκυνση του δανείου κατά οκτώ (8) έτη και η εφαρμογή περιόδου χάριτος τριών (3) ετών με καταβολή μόνο των τόκων μειωμένων κατά μισή (0,5) ποσοστιαία μονάδα. Η περίοδος χάριτος καταβολής τόκων είναι από 1/1/2013 μέχρι τις 31/12/2015, δηλαδή τρεις (3) ετήσιες δόσεις. Έτσι ο Δήμος Νέας Σμύρνης δεν κατέβαλε το χρεολύσιο, αλλά μόνο τους τόκους, που προσαρμόστηκαν με επιτόκιο 3,4% και ήταν 201.145,10€. Επίσης, αντί η αποπληρωμή του δανείου να ολοκληρωθεί στις 31/12/2019, παρατάθηκε μέχρι τις 31/12/2027.

Μετά την περίοδο χάριτος το χρεολύσιο είναι 441.863,58€ ετησίως. Κατά τη χρονική περίοδο 31/12/2005 έως τις 31/12/2027 θα έχει αποπληρωθεί το δάνειο 6.500.000€ και τόκοι ύψους 4.724.933,86€, δηλαδή συνολικά 11.224.933,86€.

7.5. Αξιοποίηση Δημοτικών Κινηματογράφων

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης αποφάσισε την αξιοποίηση των δύο (2) Δημοτικών Κινηματογράφου «ΦΙΛΙΠ και ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ», με την εκμίσθωσή τους σε τρίτους. Στις 26-2-13 εγκρίθηκε η διεξαγωγή Ανοικτού Πλειοδοτικού Διαγωνισμού για την αξιοποίηση- εκμίσθωση των δύο κινηματογράφων.

Στο διαγωνισμό μπορούσαν να συμμετέχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα, που είχαν ως κύριο επάγγελμα την εκμετάλλευση – λειτουργία κινηματογράφων ταινιών Α' προβολής. Ωστόσο απορρίπτονταν οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, αν απασχολούνται στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση, αν είχαν κηρύξει πτώχευση είτε ως φυσικό πρόσωπο είτε οι εταιρίες στις οποίες συμμετείχε, καθώς και εκείνοι στους οποίους είχε κατατεθεί αίτημα πτώχευσης για οποιαδήποτε λόγο. Δεν μπορούσαν να καταθέσουν προσφορά επίσης όσοι όφειλαν για οποιαδήποτε λόγο στο Δήμο Νέας Σμύρνης.

Η προσφορά εκκίνησης του διαγωνισμού για την μίσθωση των δύο (2) Δημοτικών Κινηματογράφου «ΦΙΛΙΠ και ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ», ετησίως ορίστηκε στο 20% των αντιτίμων των εισιτηρίων που θα εκδοθούν, αφαιρουμένων των προβλεπόμενων φόρων ή επιβαρύνσεων που επιβάλλονται υπέρ τρίτων επί των εισιτηρίων, με ελάχιστο εγγυημένο ετήσιο μίσθωμα τις 50.000€, αναπροσαρμοσμένο ανάλογα με το ποσοστό του πληθωρισμού που ανακοινώνεται από την ΕΛΣΤΑΤ.

Επιπλέον, διευκρινιζόταν ότι το ποσοστό (20%) ήταν ενιαίο και για τους δύο κινηματογράφους και θα επιβαλλόταν σε όλα εισιτήρια κινηματογραφικών προβολών, αλλά και σε ενδεχόμενες θεατρικές παραστάσεις, μουσικές εκδηλώσεις ή άλλα δρώμενα.

Με τους παραπάνω όρους και προϋποθέσεις δεν προσήλθε κανένας ενδιαφερόμενος στον διαγωνισμό. Κρίθηκε σκόπιμο έτσι να υπάρξουν τροποποιήσεις προκειμένου να υπάρξει επαναπροκήρυξη. Για αυτό το λόγο μεταβλήθηκε ο όρος διακήρυξης του διαγωνισμού (της παρ. 15 της υπ. Αρ. 246/12 Απόφασης του Σώματος), που προέβλεπε την καταβολή του ποσού των 75.000€, ως εγγυητική επιστολή «καλής εκτέλεσης» σε 40.000€.

Στην 9^η Συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής στις 11-4-2013 ανακοινώθηκε ότι στον Επαναληπτικό Δημόσιο Ανοικτό Πλειοδοτικό Διαγωνισμό για την αξιοποίηση (εκμίσθωση) των Δημοτικών κινηματογράφων «ΦΙΛΙΠ και ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ» με τους ανωτέρω όρους, προϋποθέσεις και την τροποποίηση υπήρξε ενδιαφερόμενος.

Η οικονομική επιτροπή αποφάσισε και ψήφισε ως οριστικό πλειοδότη των Δημοτικών κινηματογράφων «ΦΙΛΙΠ και ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ» την υπό σύσταση εταιρία «ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ ΘΕΑΣΕΙΣ και ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΙΚΕ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ ΑΙΘΟΥΣΩΝ και ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΘΕΑΜΑΤΟΣ ΣΙΤΙΣΗΣ και ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ».

Προκειμένου να αξιοποιηθούν στο μέγιστο βαθμό οι δύο (2) Δημοτικοί Κινηματογράφοι που αγοράστηκαν από δάνειο του Τ.Π.&Δ. με απόφαση του Δημάρχου Νέας Σμύρνης υλοποιήθηκε η «Συντήρηση- Επισκευή πάγων κτιριακών εγκαταστάσεων στους Δημοτικούς κινηματογράφους», με συνολικό προϋπολογισμό με ΦΠΑ 15.000€ και απευθείας ανάθεση (στον προϋπολογισμό του 2014).

7.6. Δάνειο για την Αναβάθμιση του Οδοφωτισμού

Στην αποτύπωση του δικτύου δημοτικού φωτισμού του Δήμου Νέας Σμύρνης, παρατηρείται ότι φωτίζονται 291 οδοί και 67 πλατείες από διαφορετικού τύπου λαμπτήρων, όπως τεχνολογίας ατμών νατρίου.

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης έκανε αίτηση προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.&Δ.) προκειμένου να του χορηγηθεί δάνειο ύψους 1.857.011,60€ για την αναβάθμιση του Οδοφωτισμού στο Δήμο». Κατόπιν συνεδρίασης του Τ.Π.&Δ. στις 31-8-17 εγκρίθηκε η χορήγηση τοκοχρεωλυτικού δανείου 1.857.011,60€ για την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου.

Πιο συγκεκριμένα η διάρκεια εξόφλησης του δανείου θα είναι δέκα (10) έτη και η χρηματοδότησή του πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την ΕΤΕπ που συμμετείχε με ποσοστό 50% (δηλαδή 928.505,80€), ενώ το υπόλοιπο 50% προέρχεται από πόρους του Τ.Π.&Δ. (928.505,80€).

Αναφορικά με το επιτόκιο δανεισμού, διαφοροποιείται ανάλογα με την πηγή προέλευσης της χρηματοδότησης του δανείου. Στο 50% που προέρχεται από το Τ.Π.&Δ. το επιτόκιο είναι σταθερό 4,95%. Το υπόλοιπο 50% που χρηματοδοτήθηκε από την ΕΤΕπ. είναι σταθερό και υπολογίζεται ότι είναι περίπου 2,92%, με το ακριβές επιτόκιο να προσδιορίζεται, όταν εκταμιευτεί το ποσό προς το Τ.Π.&Δ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω επιτόκια δανεισμού, η τοκοχρεωλυτική δόση είναι κατά προσέγγιση 228.359€, υπολογισμένη με το σύστημα της σύνθετης χρεολυτικής και πρέπει να έχει καταβάλλεται εντός των έντεκα (11) πρώτων μηνών του κάθε έτους.

Σε περίπτωση που δεν καταβληθεί η δόση εντός των καθορισμένων προθεσμιών, ο Δήμος Νέας Σμύρνης δεν θα πρέπει να καταβάλει τους τόκους που υπολογίζονται από τα συμφωνηθέντα επιτόκια. Οφείλει να προσαρμόσει τους τόκους σύμφωνα με το επιτόκιο υπερημερίας, που έχει καθοριστεί, ως η προσαύξηση των εκάστοτε επιτοκίων κατά μια (1) ποσοστιαία μονάδα.

Κατόπιν ακολούθησε η λήψη απόφασης αποδοχής των όρων του τοκοχρεωλυτικού δανείου από το Τ.Π.&Δ. από την οικονομική επιτροπή του Δήμου Νέας Σμύρνης.

Για την εκτέλεση του έργου «Αναβάθμιση του οδοφωτισμού στο Δήμο Νέας Σμύρνης», το οποίο εντάχθηκε στον «Αειφόρο Ενεργειακό Σχεδιασμό του Δήμου Νέας Σμύρνης», απαιτήθηκε η διεξαγωγή Ηλεκτρονικού Ανοικτού Διεθνή Διαγωνισμού, για την προμήθεια εξοπλισμού, προκειμένου να αναβαθμιστεί ο οδοφωτισμός στο Δήμο. Ο συνολικός προϋπολογισμός ήταν 2.735.000,00€ συμπεριλαμβανομένου 24% Φ.Π.Α. (προϋπολογισμός χωρίς Φ.Π.Α. 2.205.645,16€ και 24% Φ.Π.Α.= 529.354,84€).

Η πίστωση του Δημοτικού Φορέα (Δήμος Νέας Σμύρνης) καλύφθηκε εκτός από την δανειοδότηση μέσω του Τ.Π.&Δ. (με ποσό 1.857.011,60€) και από ανταποδοτικά έσοδα του Δήμου, που ανήλθαν στο ποσό των 877.988,4€.

Ο διαγωνισμός για την προμήθεια φωτιστικών σωμάτων τεχνολογίας διόδων εκπομπών φωτός (led), με στόχο την αναβάθμιση του δημοτικού φωτισμού στο Δήμο Νέας Σμύρνης περιελάμβανε:

- την αποξήλωση των παλαιάς τεχνολογίας φωτιστικών σωμάτων στα σημεία που θα υποδειχθούν – την προμήθεια των νέων φωτιστικών τεχνολογίας led υψηλής ενεργειακής απόδοσης,
- την προμήθεια συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του δημοτικού φωτισμού τόσο του αναγκαίου λογισμικού (software) όσο και του εξοπλισμού (hardware) για την λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του δημοτικού φωτισμού μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών,
- την προμήθεια όλων των απαραίτητων υλικών που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία της αναβάθμισης του δημοτικού φωτισμού,
- τον ποιοτικό έλεγχο και την εκτέλεση κατάλληλων δοκιμών των φωτιστικών και των άλλων υλικών που θα εγκατασταθούν,
- την εγκατάσταση των νέων φωτιστικών σωμάτων και του επί μέρους εξοπλισμού του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του δημοτικού φωτισμού στη θέση των αποξηλωμένων παλαιών φωτιστικών σωμάτων,
- την ηλεκτρολογική σύνδεση των νέων φωτιστικών σωμάτων και του εξοπλισμού του συστήματος ελέγχου δημοτικού φωτισμού,
- τη ρύθμιση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του δημοτικού φωτισμού και τη διασύνδεσή του με το σύστημα GIS του Δήμου Νέας Σμύρνης,
- τη θέση σε λειτουργία του νέου δημοτικού φωτισμού του Δήμου Νέας Σμύρνης,

- τη δοκιμαστική παρακολούθηση του συστήματος για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του,
- την εκτέλεση των κατάλληλων μετρήσεων και δοκιμών για τον προσδιορισμό του ποσοστού εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης κόστους του συστήματος δημοτικού φωτισμού και
- την υποχρέωση ανταπόκρισης σε περίπτωση αστοχίας σε οτιδήποτε αφορά την παρούσα προμήθεια όπως αναφερόταν παραπάνω, είτε αφορά την αντικατάσταση του βλαβέντος εξοπλισμού με νέο, είτε αφορά τη επαναρύθμιση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου δημοτικού φωτισμού.

Η αντικατάσταση των παλαιών φωτιστικών σωμάτων γίνεται στις οδούς του Δήμου και στην πλειοψηφία των πλατειών. Η αντικατάσταση αφορά κυρίως τους λαμπτήρες τεχνολογίας ατμών νατρίου και ατμών υδραργύρου, με αυτούς της τεχνολογίας led.

Τα οφέλη από την αναβάθμιση του οδοφωτισμού είναι πολυάριθμα. Μέσω του ανωτέρω έργου επιτυγχάνεται κυρίως μείωση του αποτυπώματος CO₂ στον Δήμο και μείωση της αναγκαίας ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, άρα και περιορισμός της δαπάνης που απαιτείται για αυτή.

Επιπλέον, εξαιτίας της τεχνολογίας led, προσφέρεται υψηλότερη απόδοση (ευρεία απόσταση φωτισμού για ομοιόμορφο φωτισμό του δρόμου) και αποδοτικότητα, γεγονός που παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια (μείωση ατυχημάτων και περιορισμός της εγκληματικότητας) και μια ευχάριστη ατμόσφαιρα, ιδιαιτέρως τη νύχτα.

Ακόμα, επειδή τα δίκτυα οδικού φωτισμού του Δήμου είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους με ασύρματη τεχνολογία και ελέγχονται κεντρικά, οι υπηρεσίες του Δήμου Νέας Σμύρνης έχουν εικόνα της κατάστασης του οδοφωτισμού σε πραγματικό χρόνο, δηλαδή θα υπάρχει τελικώς πλήρης έλεγχος ολόκληρου του δικτύου.

Δ΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 8^ο

Ο λόγος για τον οποίο θεωρήθηκε απαραίτητη η διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας με την χρήση ερωτηματολογίου ήταν για να διαπιστωθεί, αν υπήρξε γνώση από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες του Δήμου Νέας Σμύρνης, για την σύναψη δανείου μεταξύ του Δήμου Νέας Σμύρνης και του Τ.Π.&Δ. Επιπλέον, θεωρήθηκε σημαντικό να αποκτηθεί μια εικόνα για την άποψη αυτών σχετικά με το βαθμό που κρίνουν ότι θα επιδράσει σε διαφόρους παράγοντες της καθημερινότητάς τους.

8.1. Δομή Ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο, που κατασκευάστηκε, αποτελούνταν από 17 ερωτήσεις, με τις 16 από αυτές να είναι κλειστού τύπου και η τελευταία να είναι ανοικτού τύπου.

Στην αρχή του ερωτηματολογίου υπάρχει ένα εισαγωγικό κείμενο, που αναφέρει το σκοπό για τον οποίο διανέμεται το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο και ο τίτλος της διπλωματικής εργασίας. Διαβεβαιώνεται ακόμα, ότι θα διατηρηθεί ανωνυμία, δηλαδή ότι δεν καταγράφονται προσωπικά στοιχεία και στοιχεία ταυτοποίησης. Επιπλέον, καταγράφεται ότι ο χρόνος συμπλήρωσης του είναι σύντομος και δεν απαιτούνται παρά μόνο λίγα λεπτά. Τέλος επισημαίνεται, ότι οι απαντήσεις που θα δοθούν δεν θα χρησιμοποιηθούν πέραν της έρευνας, που διεξάγεται στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας.

Στην συνέχεια του ερωτηματολογίου ακολουθεί το τμήμα στο οποίο ο ερωτώμενος καλείται να δώσει πληροφορίες για τα δημογραφικά του στοιχεία, όπως φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο μέσω κλιμάκων απλής επιλογής ή διχοτομικών κλιμάκων.

Ακολουθούν δύο ερωτήσεις, που αποτελούν τα εισαγωγικά ερωτήματα σχετικά με το θέμα της έρευνας και μελετούν τη γενική αντιμετώπιση του ερωτηθέντος σε σχέση με το φωτισμό και την σημαντικότητά του, χρησιμοποιώντας κλίμακα Likert.

Έπειτα ακολουθεί το ενημερωτικό τμήμα που δίνει την απαραίτητη πληροφόρηση στον ερωτώμενο για την δανειοδότηση του Δήμου Νέας Σμύρνης από το Τ.Π.&Δ.

Μετά ακολουθεί μια (1) ερώτηση για τη γνώση ή μη της δανειοδότησης του Δήμου Νέας Σμύρνης διχοτομικής κλίμακας, με την δυνατότητα εφόσον απαντηθεί θετικά, να καταγράψει η πηγή πληροφόρησης του.

Η ερώτηση 11 είναι εκφρασμένη με κλίμακα συγκριτικού θέματος και οι ερωτήσεις 12 έως και 15 είναι ερωτήσεις κλίμακας τύπου Likert. Η ερώτηση 16 που αφορά, το τί θα πρέπει να παρέχει ο φωτισμός ενός δρόμου απαντάται με κλίμακα αξιολόγησης με τη σειρά από 1 έως 7, όπου με ένα (1) βαθμολογείται ο πιο σημαντικός παράγοντας και με το (7) ο λιγότερο σημαντικός.

Η τελευταία ερώτηση (Ερώτηση 17) είναι ανοικτού τύπου και δίνει την δυνατότητα στον ερωτώμενο να προσθέσει κάτι το οποίο κατά την γνώμη του αξίζει να επισημανθεί.

8.2. Καθορισμός Δείγματος

Ως δείγμα ορίσθηκαν οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες σε επιχειρήσεις και καταστήματα εντός των ορίων του Δήμου Νέας Σμύρνης, ανεξαρτήτως αν διαμένουν σε αυτόν, με προϋπόθεση να έχουν συμπληρώσει το δέκατο-έβδομο (17) έτος της ηλικίας τους.

Για να εξασφαλιστεί, ότι το δείγμα θα είναι τυχαίο, η δειγματοληπτική έρευνα πραγματοποιήθηκε σε επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται σε όλες σχεδόν τις περιοχές του Δήμου. Επίσης τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν σε επιχειρήσεις ανεξαρτήτως του είδους τους και απαντήθηκαν, τόσο από άνδρες όσο και από γυναίκες.

8.3. Διαδικασία Συλλογής και Επεξεργασίας Δεδομένων

Η διανομή των ερωτηματολογίων έγινε κατά την χρονική περίοδο 28/11/18 έως και 14/12/18 σε έντυπη μορφή. Ο συνολικός αριθμός ερωτηματολογίων που διανεμήθηκε ήταν διακόσια (200), με τα 163 από αυτά να συλλέγονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

Κατόπιν της συλλογής των ερωτηματολογίων ακολούθησε η διαδικασία της εισαγωγής τους στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, αφού πρώτα κωδικοποιήθηκαν. Η εισαγωγή των δεδομένων έγινε στο πρόγραμμα Microsoft Excel 2016, ενώ το πρόγραμμα στατιστικής επεξεργασίας που χρησιμοποιήθηκε ήταν το SPSS Statistics 25. Τα διαγράμματα στα οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας κατασκευάστηκαν με την χρήση του Microsoft Excel 2016, χρησιμοποιώντας τα επεξεργασμένα αποτελέσματα που προέκυψαν από το πρόγραμμα SPSS Statistics 25.

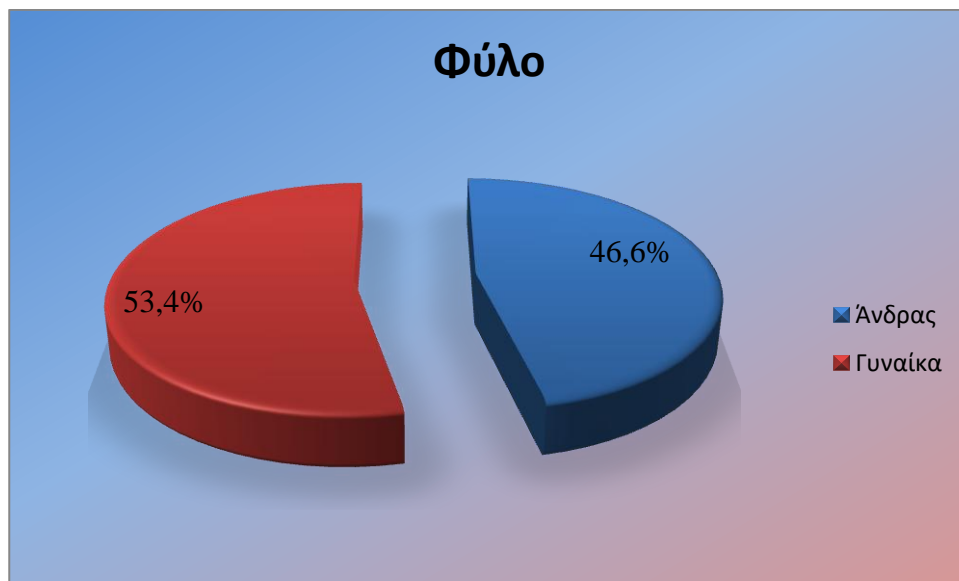
Κεφάλαιο 9^ο: Αποτελέσματα της έρευνας

9.1. Περιγραφική Στατιστική και Διαγράμματα συχνοτήτων

Για να υπάρξει καλύτερη οργάνωση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας κατασκευάστηκαν πίνακες συχνοτήτων και γραφήματα που αποτυπώνουν τα ευρήματα της.

Πίνακας 11: Φύλο

		Frequency	Percent
Valid	Άνδρας	76	46,6
	Γυναίκα	87	53,4
	Total	163	100,0

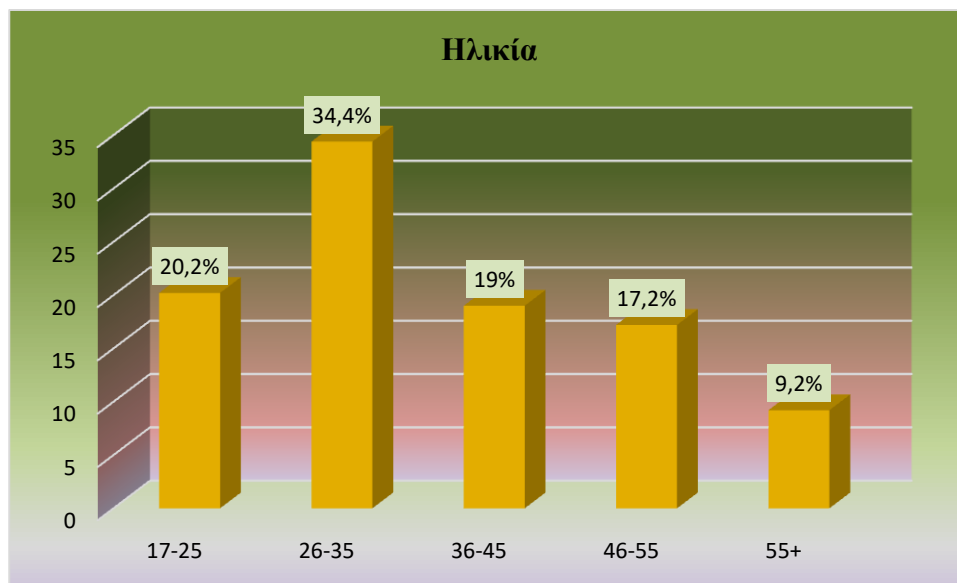
Διάγραμμα 4: Φύλο

Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της διπλωματικής μου ο συνολικός αριθμός ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν ήταν 163.

Στην πρώτη ερώτηση που αφορά το φύλλο των ερωτηθέντων οι γυναίκες αποτελούσαν το 53,4% (87 γυναίκες) του δείγματος ενώ οι άνδρες το 46,6% (76 άνδρες).

Πίνακας 12: Ηλικία

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	17-25	33	20,2	20,2	20,2
	26-35	56	34,4	34,4	54,6
	36-45	31	19,0	19,0	73,6
	46-55	28	17,2	17,2	90,8
	55+	15	9,2	9,2	100,0
Total		163	100,0	100,0	

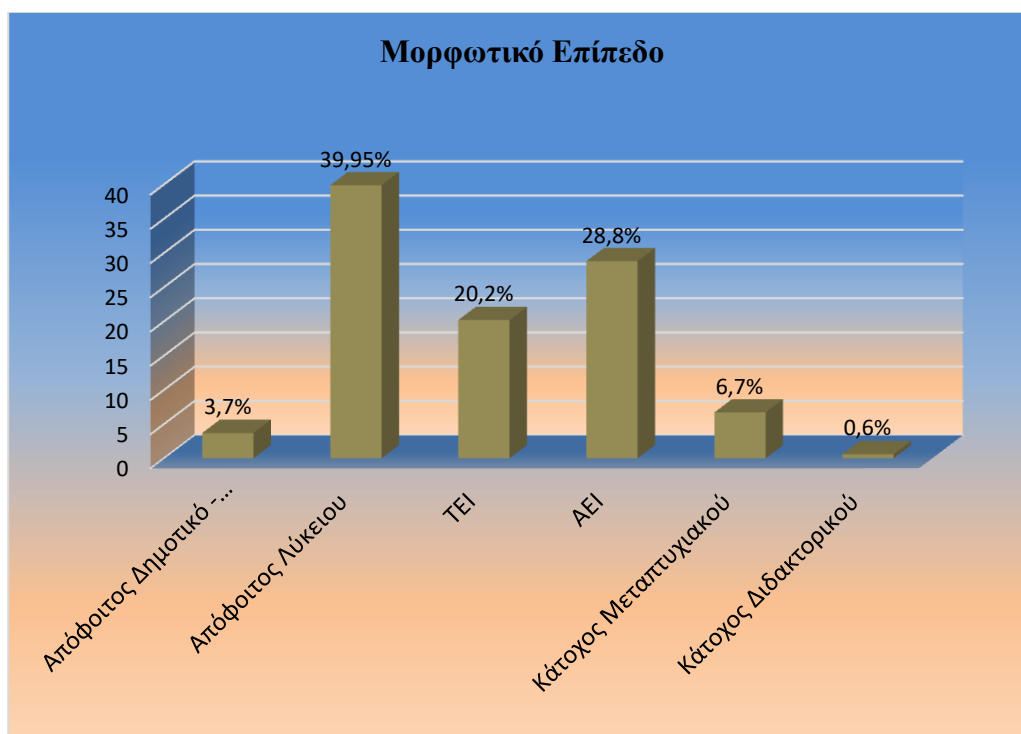
Διάγραμμα 5: Ηλικία

Έπειτα, ζητήθηκε να επιλέξουν την κατηγορία στην οποία ανήκει η ηλικία τους, στηριζόμενοι στην ομαδοποίηση που είχε κατασκευαστεί στο ερωτηματολόγιο. Από τους συμμετέχοντες στη έρευνα το 20,2% είχε ηλικία από 17-25 έτη, το 34,4% από 26-35 έτη, το 19% από 36-45 έτη, το 17,2% από 46-55 έτη και το 9,2% ήταν άνω των 55 ετών.

Η ηλικιακή κατηγορία με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα είναι οι ηλικίες 26 – 35 ετών και με το μικρότερο οι ηλικίες που είναι μεγαλύτερες από 55 ετών.

Πίνακας 13: Μορφωτικό Επίπεδο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απόφοιτος Δημοτικό - Γυμνάσιο	6	3,7	3,7	3,7
	Απόφοιτος Λύκειου	65	39,9	39,9	43,6
	ΤΕΙ	33	20,2	20,2	63,8
	ΑΕΙ	47	28,8	28,8	92,6
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	11	6,7	6,7	99,3
	Κάτοχος Διδακτορικού	1	,6	,6	100,0
	Total	163	100,0	100,0	

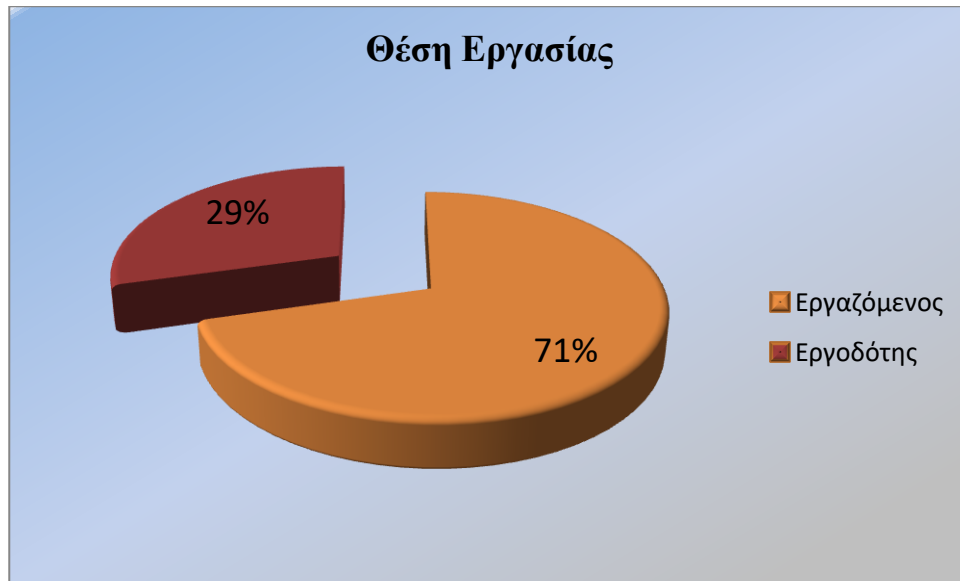

Διάγραμμα 6: Μορφωτικό Επίπεδο

Κατόπιν, ζητήθηκε να καταγραφεί το μορφωτικό επίπεδο του ερωτηθέντος. Παρατηρήθηκε ότι το 39,9% είναι απόφοιτοι Λυκείου, το 28,8% είναι απόφοιτοι Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος και το 20,2% είναι απόφοιτοι Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Μικρό ποσοστό του δείγματος αποτελούν οι Απόφοιτοι Δημοτικού – Γυμνασίου (3,7%) αλλά και οι Κάτοχοι Μεταπτυχιακού και οι Κάτοχοι Διδακτορικού που αποτελούν το 7,3% των ερωτώμενων.

Πίνακας 14: Θέση εργασίας στην επιχείρηση

	Frequency	Percent
Valid		
Εργαζόμενος	115	70,6
Εργοδότης	48	29,4
Total	163	100,0

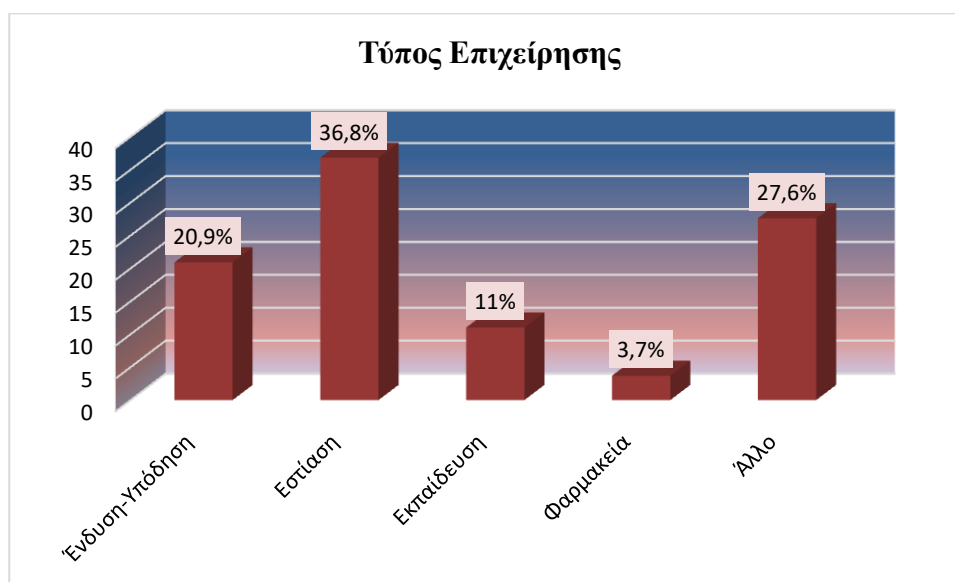

Διάγραμμα 7: Θέση εργασίας στην επιχείρηση

Στην τέταρτη ερώτηση όπου οι συμμετέχοντες στην έρευνα καλούνται να προσδιορίσουν ποια είναι η θέση που εργάζονται στην επιχείρηση, το 70,6% απάντησε ότι είναι εργαζόμενος και το 29,4% ότι είναι ο εργοδότης.

Πίνακας 15: Τύπος Επιχείρησης

	Frequency	Percent
Valid		
Ένδυση-Υπόδηση	34	20,9
Εστίαση	60	36,8
Εκπαίδευση	18	11,0
Φαρμακεία	6	3,7
Άλλο	45	27,6
Total	163	100,0

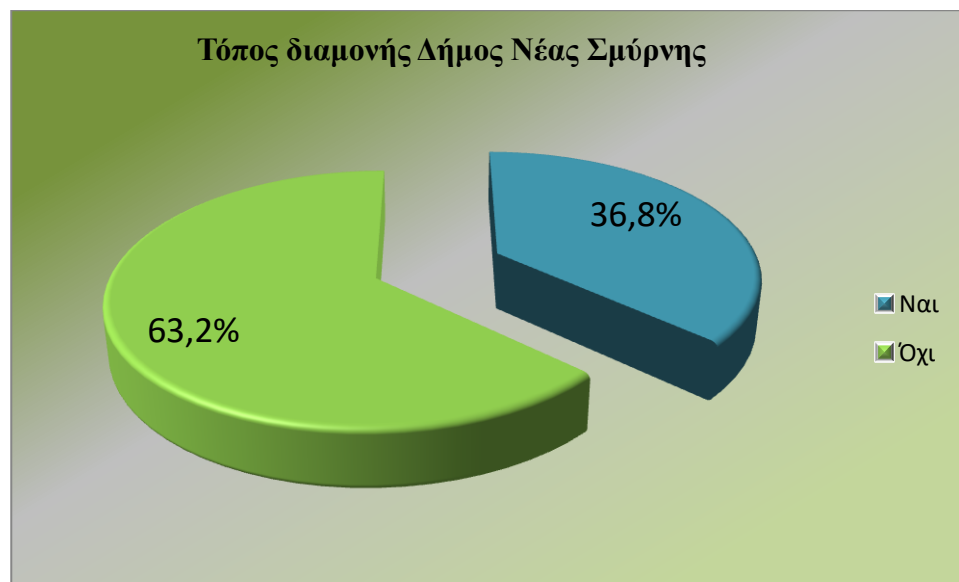

Διάγραμμα 8: Τύπος Επιχείρησης

Αναφορικά με τον τύπο επιχείρησης που εργάζονται οι συμμετέχοντες στην έρευνα, το 36,8% του δείγματος είναι εργαζόμενοι στον τομέα της εστίασης, το 20,9% εργάζεται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της ένδυσης – υπόδησης και το 11% στον τομέα της εκπαίδευσης. Μεγάλο τμήμα του δείγματος (το 27,6%) λήφθηκε από επιχειρήσεις που δεν εντασσόντουσαν σε κάποια από τις κατηγορίες επιχειρήσεων του ερωτηματολογίου.

Πίνακας 16: Τόπος διαμονής Δήμος Νέας Σμύρνης

		Frequency	Percent
Valid	Ναι	60	36,8
	Όχι	103	63,2
Total		163	100,0

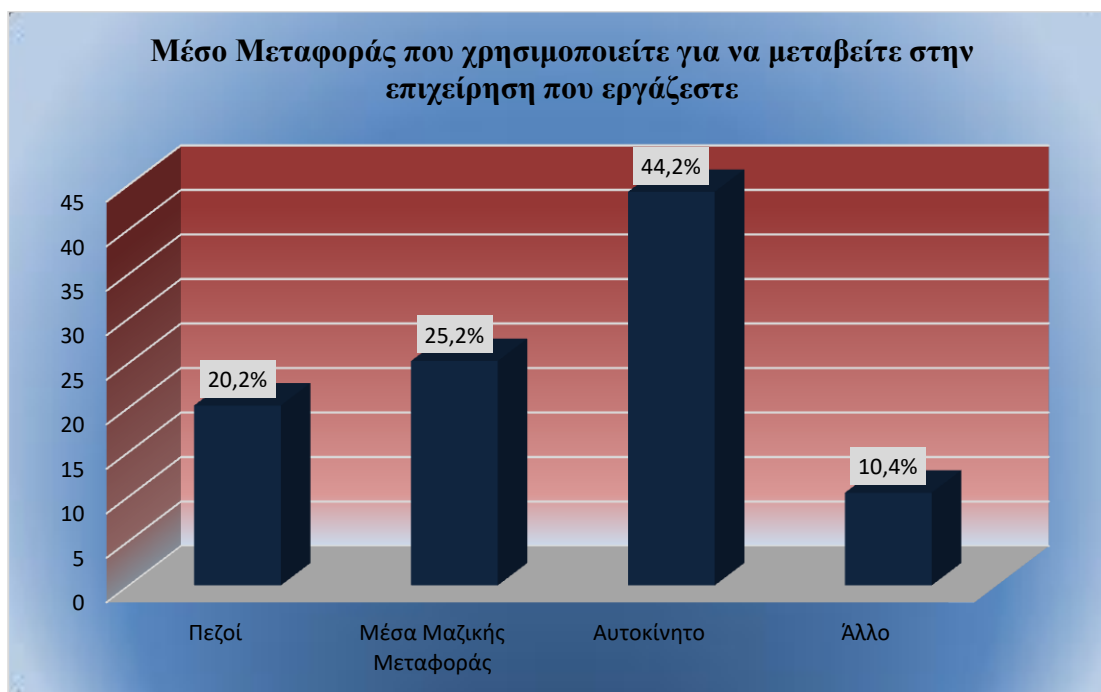

Διάγραμμα 9: Τόπος διαμονής Δήμος Νέας Σμύρνης

Στην ερώτηση όπου ζητείται να αναφέρουν αν διαμένουν στο Δήμο Νέας Σμύρνης απάντησε «Ναι» (δηλαδή είναι κάτοικοι του Δήμου) το 36,8%, ενώ «Όχι» το 63,2%.

Πίνακας 17: Μέσο Μεταφοράς, που χρησιμοποιείτε για να μεταβείτε στην επιχείρηση που εργάζεστε

		Frequency	Percent
Valid	Πεζοί	33	20,2
	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς	41	25,2
	Αυτοκίνητο	72	44,2
	Άλλο	17	10,4
	Total	163	100,0

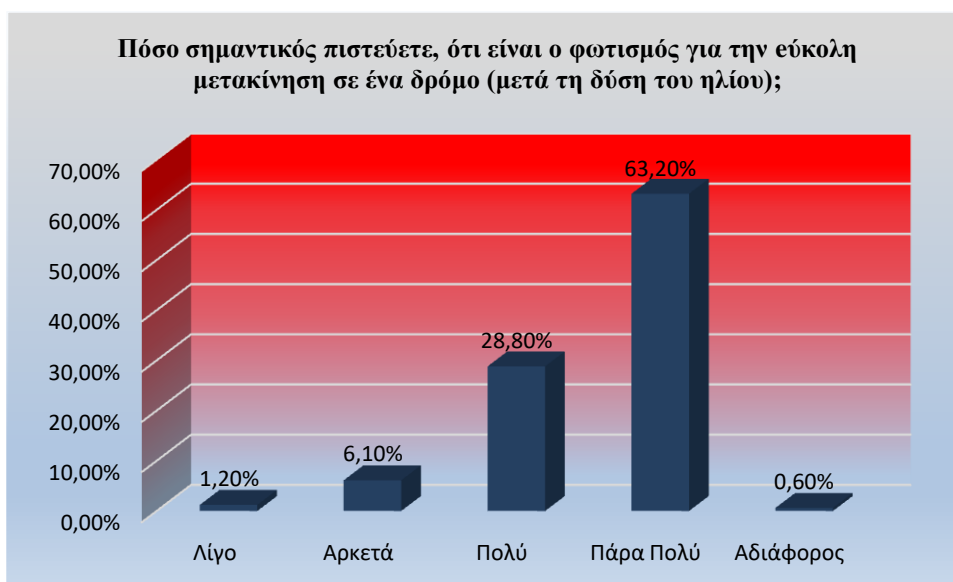
Διάγραμμα 10: Μέσο Μεταφοράς που Χρησιμοποιείτε για τη Μετάβαση στην Επιχείρηση

Παρατηρείται ότι 44,2% του δείγματος χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο ως μεταφορικό μέσο για την μετάβαση στο χώρο εργασίας του. Ακολουθεί με ποσοστό 25,5% η χρήση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, ενώ το 20,2% των ερωτηθέντων απάντησε ότι πηγαίνουν πεζοί στην επιχείρηση όπου εργάζονται.

Πόσο σημαντικός πιστεύετε, ότι είναι ο φωτισμός για την εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του Ηλίου);

Πίνακας 18: Σημαντικότητα του φωτισμού για την εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο μετά τη δύση του ηλίου

		Frequency	Percent
Valid	Λίγο	2	1,2
	Αρκετά	10	6,1
	Πολύ	47	28,8
	Πάρα Πολύ	103	63,2
	Αδιάφορος	1	,6
	Total		163

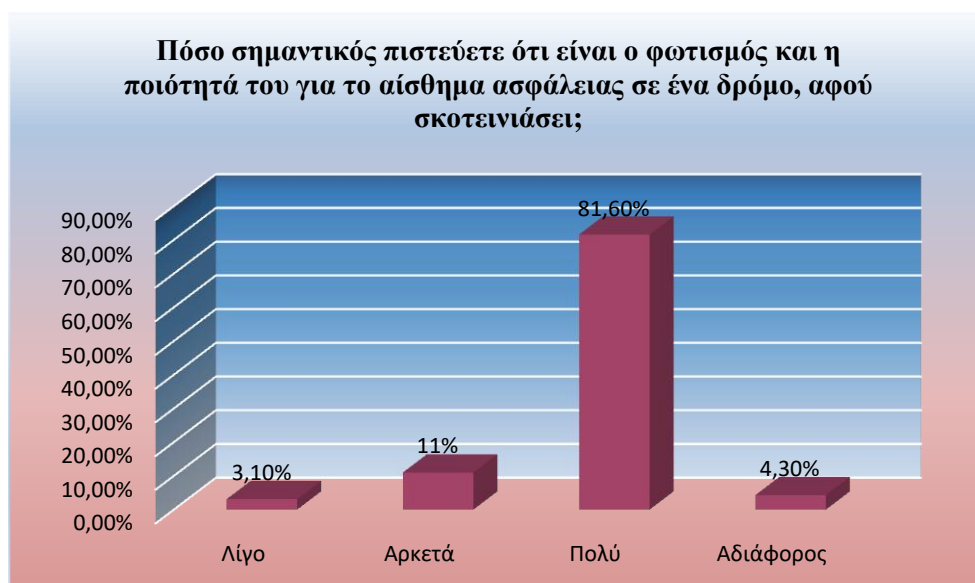
Διάγραμμα 11: Σημαντικότητα του φωτισμού για την εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο μετά τη δύση του ηλίου

Έπειτα ο ερωτώμενος έπρεπε να αξιολογήσει μέσα, από τις επιλογές που του δόθηκαν, την σημαντικότητα του φωτισμού για την εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο μετά την δύση του ηλίου. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος (63,2%) έδωσε την απάντηση ότι ο φωτισμός είναι πάρα πολύ σημαντικός για την εύκολη μετακίνηση μετά την δύση του ηλίου. Το 28,8% θεωρεί ότι είναι πολύ σημαντικός, το 6,1% αρκετά, ενώ μόνο το 1,2% τον θεωρεί λίγο και το 0,6% αδιάφορο.

Πόσο σημαντικός πιστεύετε, ότι είναι ο φωτισμός και η ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφάλειας σε ένα δρόμο, αφού έχει σκοτεινιάσει;

Πίνακας 19: Σημαντικότητα του φωτισμού και της ποιότητάς του για το αίσθημα ασφάλειας σε ένα δρόμο, αφού σκοτεινιάσει

		Frequency	Percent
Valid	Λίγο	5	3,1
	Αρκετά	18	11,0
	Πολύ	133	81,6
	Αδιάφορος	7	4,3
	Total	163	100,0

Διάγραμμα 12:Σημαντικότητα του φωτισμού και της ποιότητάς του για το αίσθημα ασφάλειας σε ένα δρόμο, αφού σκοτεινιάσει

Ακόμα, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τη σημαντικότητα του φωτισμού και της ποιότητας αυτού σε ένα δρόμο για το αίσθημα ασφαλείας αφού σκοτεινιάσει. Το 81,6% του δείγματος απάντησαν ότι είναι πολύ σημαντικός, το 11% αρκετά και το 3,10% ότι είναι λίγο σημαντικός. Μόνο το 4,30%, δηλαδή 7 ερωτώμενοι έδωσαν την απάντηση ότι τους είναι αδιάφορη η ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο αφού σκοτεινιάσει.

Γνωρίζετε για τη δανειοδότηση του Δήμου Νέας Σμύρνης;

Πίνακας 20: Ύπαρξη ενημέρωσης για τη δανειοδότηση του Δήμου Νέας Σμύρνης

		Frequency	Percent
Valid	Ναι	6	3,7
	Όχι	157	96,3
Total		163	100,0

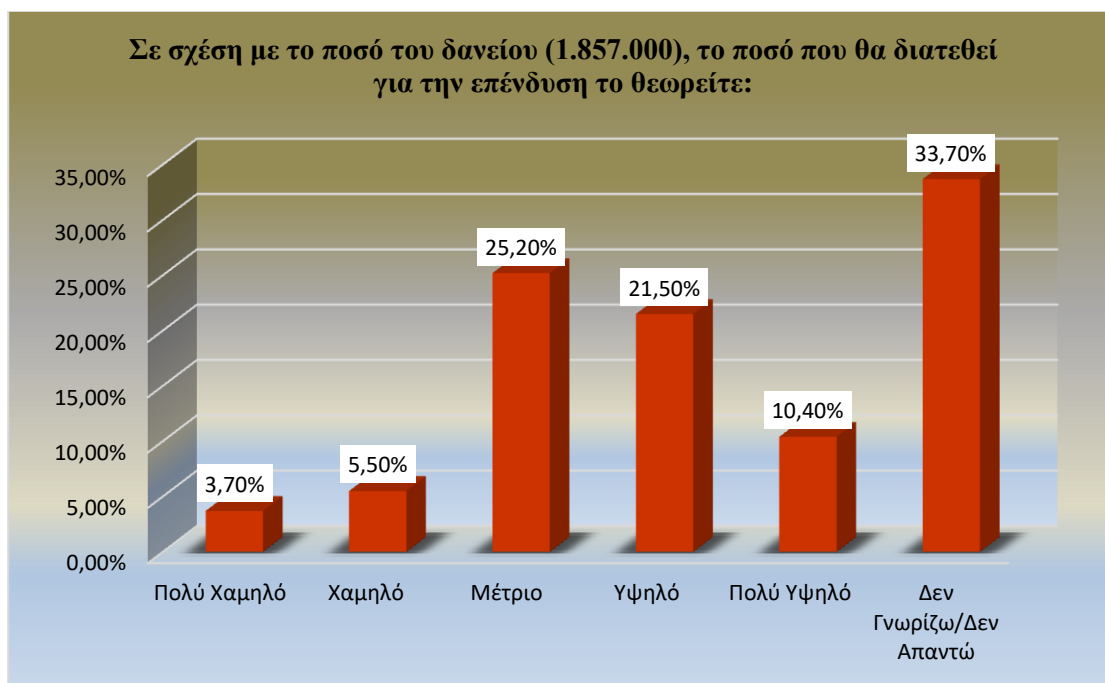
Διάγραμμα 13: Ύπαρξη ενημέρωσης για τη δανειοδότηση του Δήμου Νέας Σμύρνης

Στην παραπάνω ερώτηση οι ερωτώμενοι θα έπρεπε, αφού πρώτα διαβάσουν το ενημερωτικό σημείωμα που αναφερόταν στην δανειοδότηση του Δήμου Νέας Σμύρνης από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την αναβάθμιση του οδοφωτισμού στο δήμο να απαντήσουν αν το γνώριζαν. Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα δεν γνώριζαν για το συγκεκριμένο δάνειο. Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα μόνο έξι (6) ερωτώμενοι απάντησαν ότι το γνώριζαν. Στην επόμενη ερώτηση δινόταν η δυνατότητα να καταγραφεί η πηγή πληροφόρησης, εφόσον υπήρξε γνώση για τη δανειοδότηση, οι απαντήσεις που δόθηκαν ήταν από το δήμο, από πελάτες της επιχείρησης, από τον εμπορικό σύλλογο και από τοπική εφημερίδα.

Σε σχέση με το ποσό του δανείου (1.857.000€), το ποσό που θα διατεθεί για την επένδυση το θεωρείτε:

Πίνακας 21: Αξιολόγηση του ποσού του δανείου για την πραγματοποίηση της επένδυσης

		Frequency	Percent
Valid	Πολύ Χαμηλό	6	3,7
	Χαμηλό	9	5,5
	Μέτριο	41	25,2
	Υψηλό	35	21,5
	Πολύ Υψηλό	17	10,4
	Δεν γνωρίζω/ Δεν Απαντώ	55	33,7
Total		163	100,0

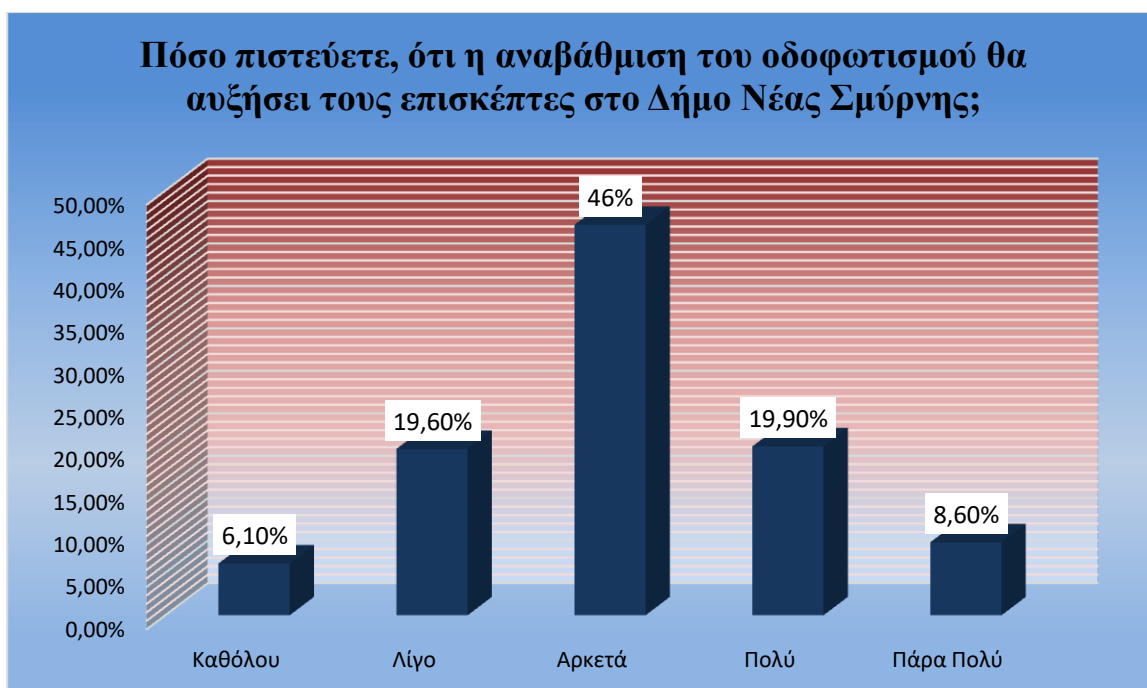
Διάγραμμα 14: Αξιολόγηση του ποσού του δανείου για την πραγματοποίηση της επένδυσης

Εφόσον ολοκληρώθηκε το ενημερωτικό σημείωμα και ο ερωτώμενος έλαβε γνώση για την δανειοδότηση του Δήμου Νέας Σμύρνης από το Τ.Π.&Δ. και τα χαρακτηριστικά αυτής, κλήθηκε να αξιολογήσει το ποσό του δανείου σε σχέση με την επένδυση που πρόκειται να υλοποιηθεί. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων απάντησε δεν γνωρίζω / δεν απαντώ, το 25,20% ότι είναι μέτριο και το 21,50% ότι είναι υψηλό. Μόλις το 3,70% θεωρεί ότι το ποσό είναι πολύ χαμηλό και το 5,50% ότι είναι χαμηλό.

Πόσο πιστεύετε, ότι η αναβάθμιση του φωτισμού στους δρόμους και στις πλατείες (οδοφωτισμός) θα αυξήσει τους επισκέπτες στον Δήμο Νέας Σμύρνης;

Πίνακας 22: Επιρροή της αναβάθμισης του οδοφωτισμού στην αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	10	6,1	6,1
	Λίγο	32	19,6	25,8
	Αρκετά	75	46,0	71,8
	Πολύ	32	19,6	91,4
	Πάρα Πολύ	14	8,6	100,0
	Total		163	100,0

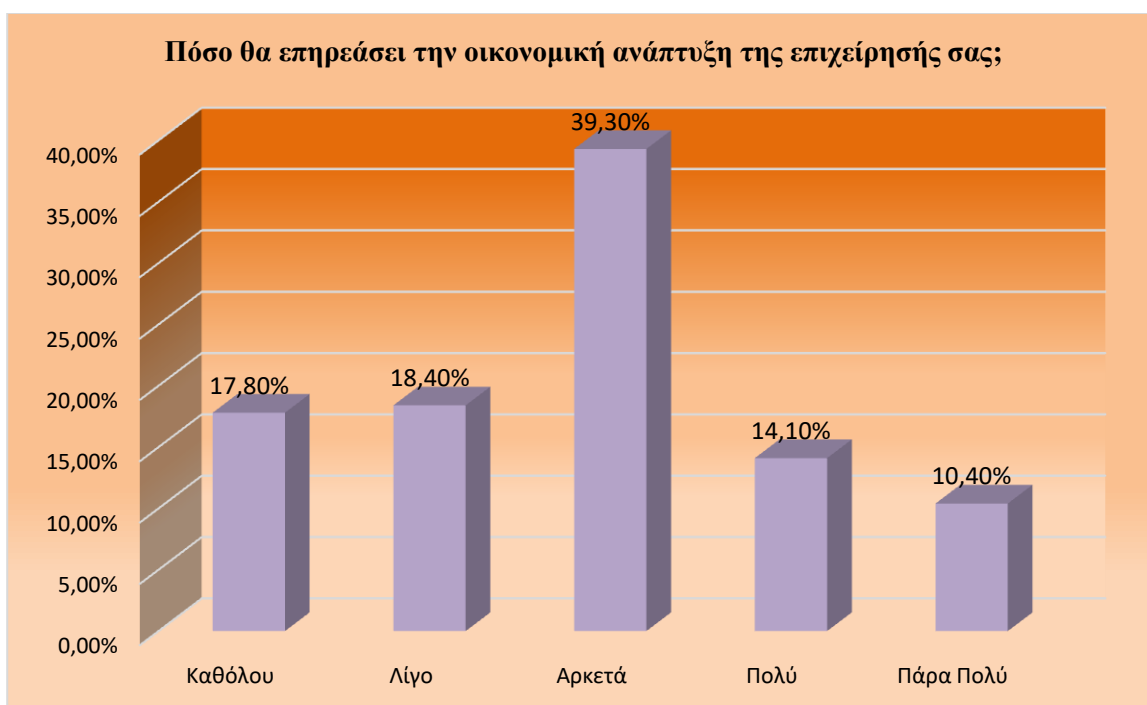
Διάγραμμα 15: Επιρροή της αναβάθμισης του οδοφωτισμού στην αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης

Κατόπιν οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να εκφράσουν την γνώμη τους σχετικά με το ποσό η αναβάθμιση του οδοφωτισμού θα αυξήσει τους επισκέπτες στο Δήμο Νέας Σμύρνης. Παρατηρείται ότι το 46% των ερωτηθέντων απάντησε ότι θα αυξηθούν αρκετά οι επισκέπτες του Δήμου από αυτή την επένδυση.

Πόσο θα επηρεάσει την οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής σας;

Πίνακας 23: Επιρροή στην οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής σας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	29	17,8	17,8	17,8
	Λίγο	30	18,4	18,4	36,2
	Αρκετά	64	39,3	39,3	75,5
	Πολύ	23	14,1	14,1	89,6
	Πάρα Πολύ	17	10,4	10,4	100,0
	Total		163	100,0	100,0

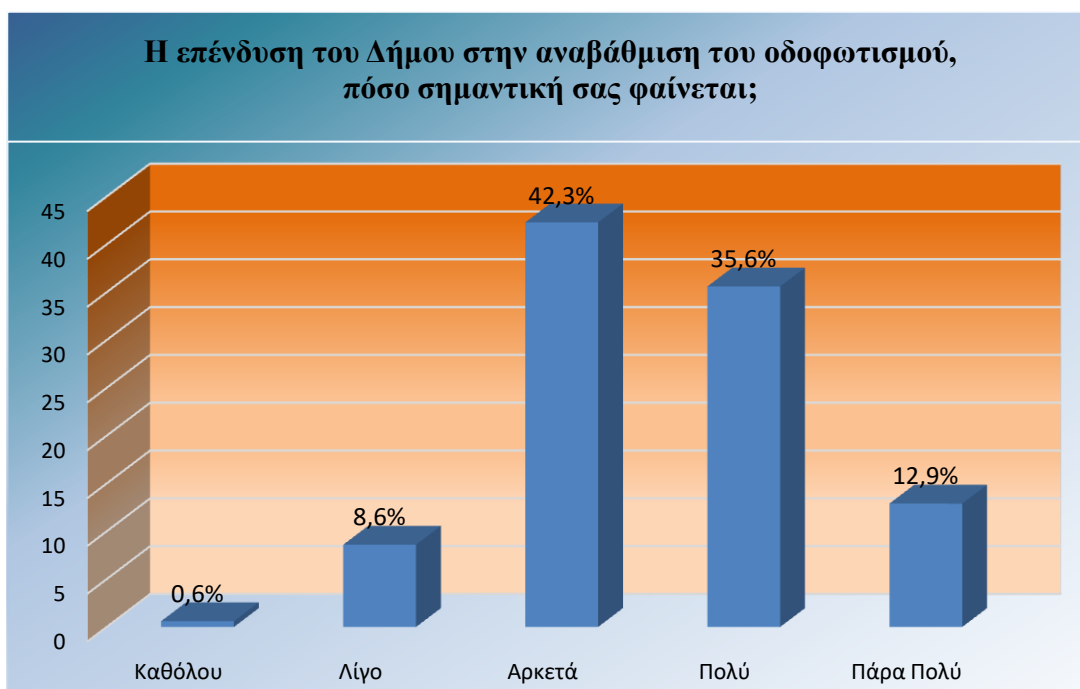
Διάγραμμα 16: Επιρροή στην οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής σας

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να απαντήσουν στην ερώτηση «πόσο θα επηρεάσει την οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής σας;». Το 39,30% του δείγματος θεωρεί ότι θα επηρεάσει αρκετά την οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής σας. Το 36,2% θεωρεί ότι η επιρροή θα είναι από καθόλου έως λίγο. Ενώ αντίθετως το 14,10% και το 10,40% απάντησε ότι η επιρροή της επένδυσης στην οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής σας θα είναι πολύ και πάρα πολύ αντίστοιχα.

Η επένδυση του Δήμου στην αναβάθμιση του οδοφωτισμού, πόσο σημαντική σας φαίνεται;

Πίνακας 24: Σημαντικότητα της επένδυσης του Δήμου Νέας Σμύρνης στην αναβάθμιση του οδοφωτισμού

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	,6	,6
	Λίγο	14	8,6	9,2
	Αρκετά	69	42,3	51,5
	Πολύ	58	35,6	87,1
	Πάρα Πολύ	21	12,9	100,0
	Total		163	100,0

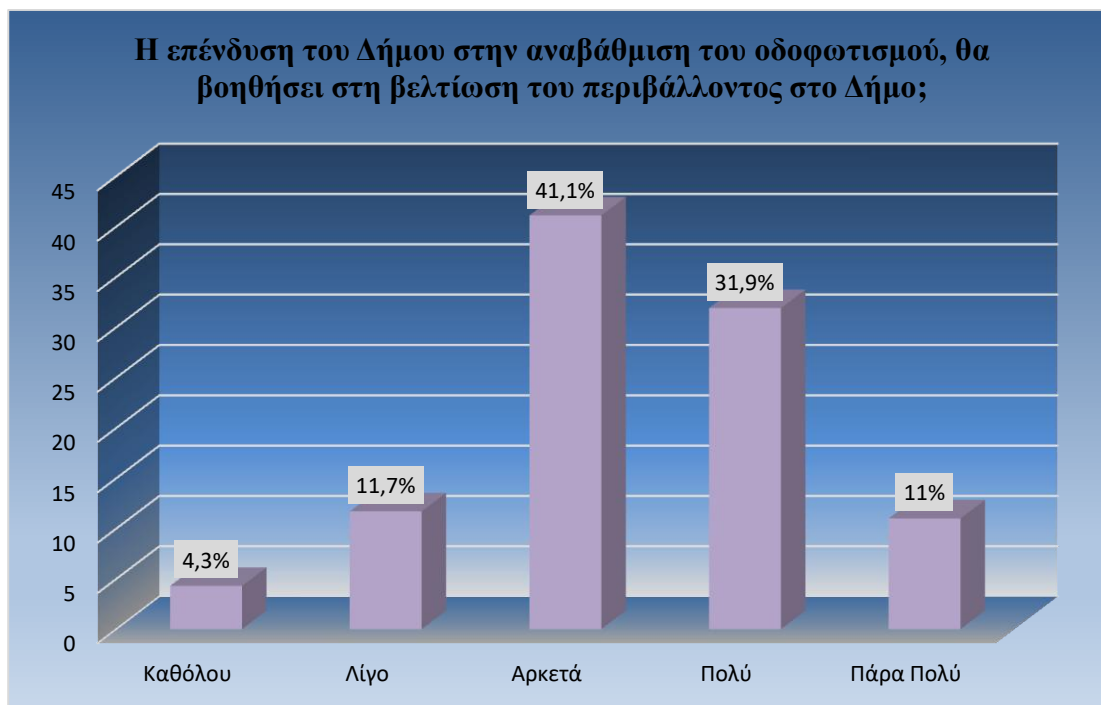
Διάγραμμα 17: Η Σημαντικότητα της επένδυσης του Δήμου Νέας Σμύρνης στην αναβάθμιση του οδοφωτισμού

Επιπρόσθετα, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να βαθμολογήσουν, σύμφωνα με την κλίμακα του ερωτηματολογίου την σημαντικότητα της επένδυσης του Δήμου Νέας Σμύρνης. Το 42,3% θεωρεί την επένδυση αρκετά σημαντική και το 35,6% πολύ σημαντική. Ακολουθεί με ποσοστό 12,9% η επιλογή πάρα πολύ σημαντική και με 8,6% λίγο σημαντική. Η επιλογή καθόλου σημαντική επιλέχθηκε από μόνο έναν ερωτώμενο δηλαδή το 0,6% του δείγματος.

Η επένδυση του Δήμου στην αναβάθμιση του οδοφωτισμού, θα βοηθήσει στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο;

Πίνακας 25: Επιρροή της επένδυσης στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	7	4,3	4,3
	Λίγο	19	11,7	16,0
	Αρκετά	67	41,1	57,1
	Πολύ	52	31,9	89,0
	Πάρα Πολύ	18	11,0	100,0
	Total	163	100,0	

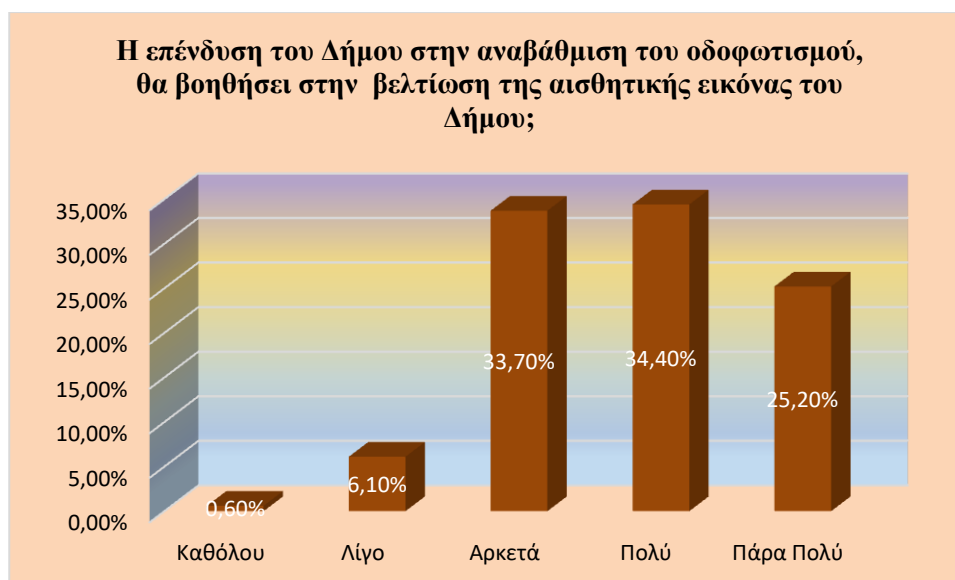
Διάγραμμα 18: Επιρροή της επένδυσης στη βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο

Ακόμα, στους ερωτώμενους ζητήθηκε να εκφράσουν, σε ποιο βαθμό πιστεύουν ότι η επένδυση θα βοηθήσει στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο. Το 41,8% θεωρεί ότι η επένδυση θα συμβάλει αρκετά και το 31,9% ότι θα βοηθήσει πολύ. Αντίθετα, πάρα πολύ απάντησε το 11%, ενώ το 11,7% λίγο. Μόνο το 4,3% των συμμετεχόντων πιστεύουν, ότι δεν θα υπάρξει βελτίωση καθόλου στο περιβάλλον του Δήμου Νέας Σμύρνης.

Η επένδυση του Δήμου στην αναβάθμιση του οδοφωτισμού, θα βοηθήσει στην βελτίωση της αισθητικής εικόνας του Δήμου;

Πίνακας 26: Επιρροή της επένδυσης στη βελτίωση της αισθητικής εικόνας στο Δήμο

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	,6	,6
	Λίγο	10	6,1	6,7
	Αρκετά	55	33,7	40,5
	Πολύ	56	34,4	74,8
	Πάρα Πολύ	41	25,2	100,0
	Total		163	100,0

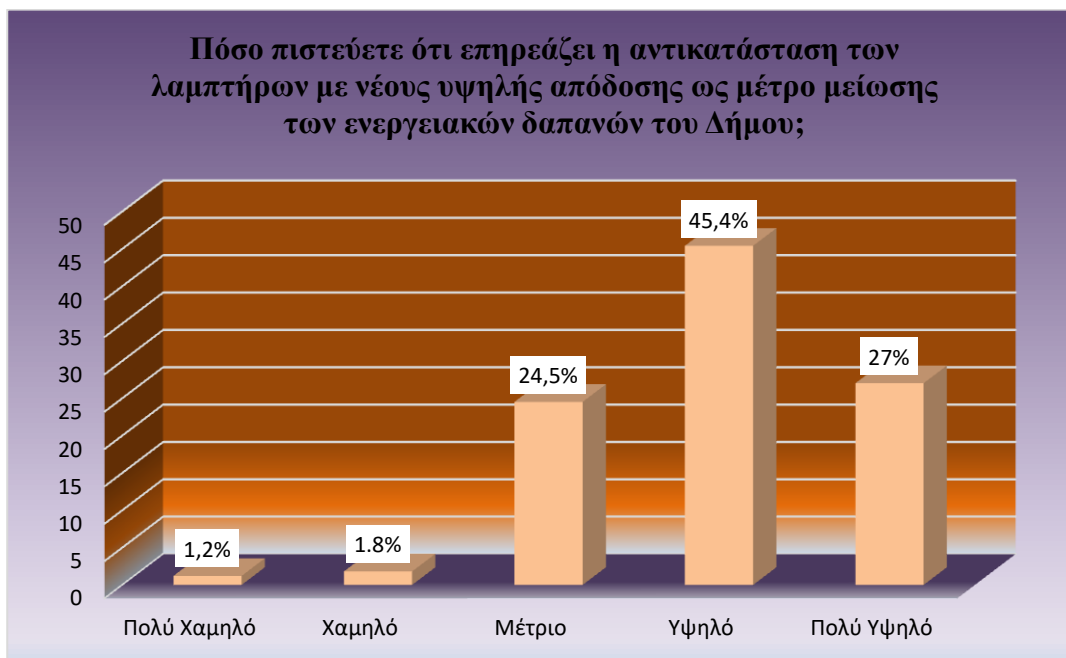
Διάγραμμα 19: Επιρροή της επένδυσης στη βελτίωση της αισθητικής εικόνας στο Δήμο

Στην παραπάνω ερώτηση έπρεπε να αποτυπώσουν την άποψή τους οι ερωτηθέντες, σχετικά με τη συμβολή της Αναβάθμισης Οδοφωτισμού στη βελτίωση της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου. Παρατηρείται ότι το 93,3% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η Επένδυση του Δήμου στην Αναβάθμιση του Οδοφωτισμού, θα βοηθήσει στην βελτίωση της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου Νέας Σμύρνης αρκετά – πολύ – πάρα πολύ. Αντίθετα μόνο το 6,7% θεωρεί ότι ο Οδοφωτισμός θα συμβάλει λίγο ή και καθόλου. Επομένως, διαπιστώνεται ότι οι εργαζόμενοι θεωρούν ότι η επένδυση θα έχει επιρροή στην βελτίωση της αισθητικής εικόνας του Δήμου.

Πόσο πιστεύετε ότι επηρεάζει η αντικατάσταση των λαμπτήρων με νέους υψηλής απόδοσης ως μέτρο μείωσης των ενεργειακών δαπανών του Δήμου;

Πίνακας 27: Επιρροή της αντικατάστασης των λαμπτήρων με νέους υψηλής απόδοσης ως μέτρο μείωσης των ενεργειακών δαπανών του Δήμου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Πολύ Χαμηλό	2	1,2	1,2	1,2
	Χαμηλό	3	1,8	1,8	3,1
	Μέτριο	40	24,5	24,5	27,6
	Υψηλό	74	45,4	45,4	73,0
	Πολύ Υψηλό	44	27,0	27,0	100,0
Total		163	100,0	100,0	

Διάγραμμα 20: Επιρροή της αντικατάστασης των λαμπτήρων με νέους υψηλής απόδοσης ως μέτρο μείωσης των ενεργειακών δαπανών του Δήμου

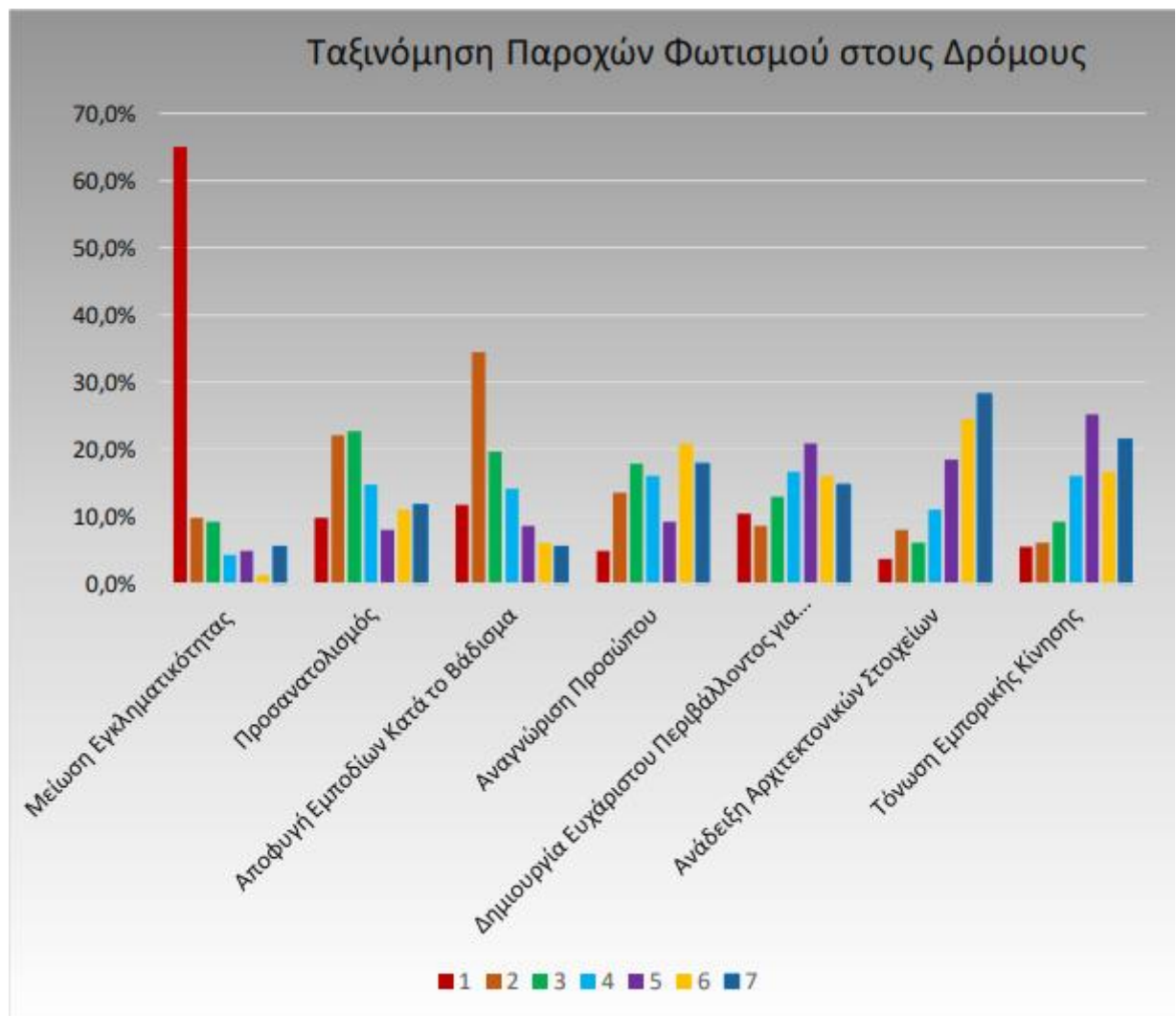
Έπειτα, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να απαντήσουν στην ερώτηση «Πόσο πιστεύετε ότι η αντικατάσταση των λαμπτήρων με νέους υψηλής απόδοσης ως μέτρο μείωσης των ενεργειακών δαπανών του Δήμου;». Διαπιστώνεται ότι το 96,9% του δείγματος θεωρεί ότι με τους νέους λαμπτήρες, θα μειωθούν οι ενεργειακές δαπάνες του Δήμου τουλάχιστον σε μέτριο βαθμό. Το υψηλότερο ποσοστό των συμμετεχόντων, απάντησε ότι η επιρροή στις ενεργειακές δαπάνες θα είναι σε υψηλό επίπεδο. Το 24,5% πιστεύει ότι η επιρροή θα μειώσει τις ενεργειακές δαπάνες σε μέτριο βαθμό και το 27% σε πολύ υψηλό.

Τί πιστεύετε ότι πρέπει να παρέχει ο φωτισμός ενός δρόμου; (Αριθμήσετε από το ένα (1): πολύ σημαντικό έως το επτά (7): όχι σημαντικό)

- Μείωση εγκληματικότητας
- Προσανατολισμός
- Αποφυγή εμποδίων κατά το βάδισμα
- Αναγνώριση προσώπου
- Δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος για αναψυχή και ξεκούραση
- Ανάδειξη αρχιτεκτονικών στοιχείων
- Τόνωση εμπορικής κίνησης

Πίνακας 28: Κατάταξη παροχών που θα έπρεπε να παρέχει ο φωτισμός ενός δρόμου

	Μείωση Εγκληματικότητας	Προσανατολισμός	Αποφυγή Εμποδίων κατά το Βάδισμα	Αναγνώριση Προσώπου	Δημιουργία Ευχάριστου Περιβάλλοντος για Αναψυχή και Ξεκούραση	Ανάδειξη Αρχιτεκτονικών Στοιχείων	Τόνωση Εμπορικής Κίνησης
1	65,0%	9,8%	11,7%	4,9%	10,4%	3,7%	5,5%
2	9,8%	22,1%	34,4%	13,5%	8,6%	8,0%	6,1%
3	9,2%	22,7%	19,6%	17,8%	12,9%	6,1%	9,2%
4	4,3%	14,7%	14,1%	16,0%	16,6%	11,0%	16,0%
5	4,9%	8,0%	8,6%	9,2%	20,9%	18,4%	25,2%
6	1,2%	11,0%	6,1%	20,9%	16,0%	24,5%	16,6%
7	5,5%	11,7%	5,5%	17,8%	14,7%	28,2%	21,5%

Διάγραμμα 21: Κατάταξη παροχών, που θα έπρεπε να παρέχει ο φωτισμός ενός δρόμου

Ακόμα ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες στην έρευνα, να κατατάξουν βάση σημαντικότητας, τις μεταβλητές, που τους δόθηκαν, σχετικά με το τι πιστεύουν, ότι θα πρέπει να παρέχει ο φωτισμός σε ένα δρόμο. Στην πρώτη θέση στην κατάταξη βρέθηκε η μεταβλητή «μείωση της εγκληματικότητας» με ποσοστό 65% και ακολουθεί με 11,7% η «αποφυγή εμποδίων κατά το βάδισμα». Παρατηρείται, ότι οι δυο πρώτες μεταβλητές, που βρίσκονται στην πρώτη θέση στην κατάταξη, έχουν πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ τους.

Αντιθέτως, η μεταβλητή που κατατάσσεται στην έβδομη θέση, δηλαδή θεωρήθηκε από τους ερωτώμενους, ως η λιγότερο σημαντική είναι η «ανάδειξη των αρχιτεκτονικών στοιχείων» με ποσοστό 28,2%.

Από την επεξεργασία των δεδομένων προκύπτει ότι η μέση τιμή της μεταβλητής «μείωση της εγκληματικότητας» είναι δύο (2), δηλαδή βρίσκεται στην δεύτερη θέση στην κλίμακα σημαντικότητας των μεταβλητών. Επίσης η μεταβλητή «αποφυγή εμποδίων κατά το βάδισμα» έχει μέση τιμή τρία, δηλαδή κατά μέσο όρο

βρίσκεται στην τρίτη κλίμακα σημαντικότητας των εργαζομένων και των εργοδοτών του Δήμου Νέας Σμύρνης. Μέση τιμή τέσσερα (4) έχουν οι μεταβλητές «Δημιουργία Ευχάριστου Περιβάλλοντος για Αναψυχή και Ξεκούραση», «Προσανατολισμός» και «Αναγνώριση Προσώπου». Αυτό σημαίνει ότι στην κλίμακα σημαντικότητας αυτών των μεταβλητών εντοπίζονται στην τέταρτη θέση.

9.2. Έλεγχος συσχέτισης μεταβλητών

Η συσχέτιση διερευνά τη σχέση των τιμών δυο χαρακτηριστικών, χωρίς να προσδιορίζει σχέση αιτίου – αιτιατού στην διαμόρφωση των ζευγών τιμών των χαρακτηριστικών (Παπαδασκαλόπουλος Α., 2000, σ. 141).

Προκειμένου να μετρηθεί η ένταση της σχέσης δύο μεταβλητών χρησιμοποιήθηκε ο Συντελεστής Συσχέτισης Pearson. Δεδομένου ότι η συσχέτιση υπολογίζεται από δεδομένα δείγματος ο δείκτης συμβολίζεται με r (Ρίτσαρντσον Κ., Βασίλαινας Α., 1999, σ. 119).

Ο συντελεστής μπορεί να λάβει τιμές από +1 έως -1, με όσο πιο κοντά να είναι ο δείκτης στο +1 ή στο -1 τόσο πιο ισχυρή να είναι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών (Συμεωνάκη Μ., 2008, σ.182).

Αν η απόλυτη τιμή του r είναι:

- $0 \leq |r| < 0,2$ υπάρχει ασθενής συσχέτιση,
- $0,2 \leq |r| < 0,4$ διαπιστώνεται μέτρια συσχέτιση,
- $0,4 \leq |r| < 0,7$ παρατηρείται σημαντική συσχέτιση,
- $0,7 \leq |r| < 1$ υπάρχει ισχυρή συσχέτιση.

Πίνακας 29: Συσχέτισης μεταβλητών «Αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «Οικονομική Ανάπτυξη της Επιχείρησης».

		Αύξηση των επισκεπτών στον Δήμο	Οικονομική Ανάπτυξη της επιχείρησής
Αύξηση των επισκεπτών στον Δήμο	Pearson Correlation	1	,492**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	163	163
Οικονομική Ανάπτυξη της επιχείρησής	Pearson Correlation	,492**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	163	163

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει συσχέτιση ή όχι ανάμεσα στις μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «Οικονομική Ανάπτυξη της Επιχείρησης» γίνεται έλεγχος με:

- H_0 : οι μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «Οικονομική Ανάπτυξη της Επιχείρησης» είναι ανεξάρτητες
- H_1 : οι μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «Οικονομική Ανάπτυξη της Επιχείρησης» είναι εξαρτημένες

Από τον έλεγχο ανεξαρτησίας, προέκυψε ότι ο συντελεστής ανεξαρτησίας του Pearson είναι $r=0,492$ και η τιμή του P είναι $P \approx 0,0001$ επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση (H_0) που αναφέρει ότι οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες και δεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση (H_1) δηλαδή ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «Οικονομική Ανάπτυξη της Επιχείρησης».

Ο συντελεστής συσχέτισης είναι $r=0,492$, που σημαίνει ότι υπάρχει σημαντική θετική σχέση ανάμεσα στις μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «Οικονομική Ανάπτυξη της Επιχείρησης».

Πίνακας 30: Συσχέτισης μεταβλητών «εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)» και « ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο»

		Correlations	
		εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)	ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο
εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)	Pearson Correlation	1	,316**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	163	163
ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο	Pearson Correlation	,316**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	163	163

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Για να εξετασθεί αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)» και «η ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο» πραγματοποιήθηκε έλεγχος με:

- H_0 : οι μεταβλητές «εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)» και «ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο» είναι ανεξάρτητες
- H_1 : οι μεταβλητές «εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)» και «ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο» είναι εξαρτημένες

Έπειτα από τον έλεγχο ανεξαρτησίας με τη χρήση του συντελεστή συσχέτισης Pearson η τιμή P είναι $P \approx 0,0001$, που σημαίνει ότι απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση (H_0) και δεχόμαστε την H_1 δηλαδή υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών.

Ο συντελεστής συσχέτισης του Pearson είναι $r=0,316$, που ερμηνεύεται ως η ύπαρξη μέτρια θετική συσχέτιση μεταξύ της «εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου)» και «ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφαλείας σε ένα δρόμο».

Πίνακας 31: Συσχέτιση μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο» και «σημασία της επένδυσης»

		Αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο	Σημασία Επένδυσης
Αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο	Pearson Correlation	1	,387**
	Sig. (2-tailed)		,000
N		163	163
Σημασία Επένδυσης	Pearson Correlation	,387**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
N		163	163

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Για να εξετασθεί αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο» και «σημασία της επένδυσης», πραγματοποιήθηκε έλεγχος με:

- H_0 : οι μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο» και «σημασία της επένδυσης» είναι ανεξάρτητες
- H_1 : οι μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο» και «σημασία της επένδυσης» είναι εξαρτημένες

Μετά από τον έλεγχο ανεξαρτησίας με τη χρήση του συντελεστή συσχέτισης Pearson η τιμή P είναι $P \approx 0,0001$ που συνεπάγεται ότι απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση (H_0) και αποδεχόμαστε την H_1 δηλαδή υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών.

Ο συντελεστής συσχέτισης του Pearson είναι $r=0,387$, που ερμηνεύεται πως υπάρχει μέτρια θετική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο» και «σημασία της επένδυσης».

Πίνακας 32: Συσχέτισης μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο» και «Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο»

		Correlations	
		Αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο	Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο
Αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο	Pearson Correlation	1	,367**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	163	163
Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο	Pearson Correlation	,367**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	163	163

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει συσχέτιση ή όχι ανάμεσα στις μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο» γίνεται έλεγχος με:

- H_0 : οι μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο» είναι ανεξάρτητες
- H_1 : οι μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο» είναι εξαρτημένες

Από τον έλεγχο ανεξαρτησίας προέκυψε ότι ο συντελεστής ανεξαρτησίας του Pearson είναι $r=0,367$ και η τιμή του P είναι $P \approx 0,0001$ επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση (H_0) που αναφέρει ότι οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες και δεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση (H_1) δηλαδή ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο».

Ο συντελεστής συσχέτισης είναι $r=0,367$, που σημαίνει ότι υπάρχει σημαντική θετική σχέση ανάμεσα στις μεταβλητές «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο».

Πίνακας 33: Συσχέτιση μεταβλητών «συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο» και της «βελτίωσης της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου»

		Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο	Βελτίωση της Αισθητικής Εικόνας του Δήμο
Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο	Pearson Correlation	1	,322**
	Sig. (2- tailed)		,000
	N	163	163
Βελτίωση της Αισθητικής Εικόνας του Δήμο	Pearson Correlation	,322**	1
	Sig. (2- tailed)	,000	
	N	163	163

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Για να διαπιστωθεί αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο» και της «βελτίωσης της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου» πραγματοποιήθηκε έλεγχος με:

- H_0 : οι μεταβλητές «συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο» και της «βελτίωσης της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου» είναι ανεξάρτητες
- H_1 : οι μεταβλητές «συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο» και της «βελτίωσης της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου» είναι εξαρτημένες

Από την διεξαγωγή ελέγχου ανεξαρτησίας προέκυψε ότι η τιμή P είναι $P \approx 0,0001$ που οδηγεί στην απόρριψη της μηδενικής υπόθεσης (H_0) και την αποδοχή της H_1 . Επομένως υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των μεταβλητών «συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο» και της «βελτίωσης της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου».

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson είναι $r=0,322$, δηλαδή υπάρχει μέτρια θετική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος στο Δήμο» και της «βελτίωσης της Αισθητικής Εικόνας του Δήμου».

Πίνακας 34: Συσχέτισης μεταβλητών «σημασία της επένδυσης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο»

		Σημασία Επένδυσης	Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο
Σημασία Επένδυσης	Pearson Correlation	1	,327**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	163	163
Συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο	Pearson Correlation	,327**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	163	163

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Για να εξετασθεί αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «σημασία της επένδυσης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο» έγινε έλεγχος με:

- H_0 : οι μεταβλητές «σημασία της επένδυσης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο» είναι ανεξάρτητες
- H_1 : οι μεταβλητές «σημασία της επένδυσης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο» είναι εξαρτημένες

Αφού πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας με τη χρήση του συντελεστή συσχέτισης Pearson, η τιμή P είναι $P \approx 0,0001$ που σημαίνει ότι απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση (H_0) και αποδεχόμαστε την H_1 δηλαδή υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών.

Ο συντελεστής συσχέτισης του Pearson είναι $r=0,327$, που ερμηνεύεται πως υπάρχει μέτρια θετική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «σημασία της επένδυσης» και «συμβολή στη βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο».

Αντί Επιλόγου

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης ήρθε αντιμέτωπη με σημαντικό περιορισμό των κρατικών επιχορηγήσεων της και επομένως έπρεπε να καλύψει τις ανάγκες και τις αρμοδιότητές της με περιορισμένους πόρους. Επίσης έρχεται αντιμέτωπη με ζωτικές ανάγκες των δημοτών, όπως η ολοκλήρωση βασικών υποδομών και την συντήρηση ή την αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων.

Το Τ.Π.&Δ. ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια λειτουργεί ως αρωγός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς χρηματοδοτεί τους Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού, τις ενώσεις και τους συνδέσμους αυτών. Η χρηματοδότηση του αφορά στην υλοποίηση έργων υποδομής και γενικού συμφέροντος. Επίσης, συμβάλει στην αναχρηματοδότηση ήδη συναφθέντων δανείων και στον ισοσκελισμό των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α.

Το Τ.Π.&Δ. έχει επιτύχει την συνεργασία του με την ΕΤΕπ προκειμένου να χρηματοδοτούνται έργα με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους. Παραδείγματα έργων είναι η χρηματοδότηση προγραμμάτων για την αγορά εξοπλισμού καθαριότητας και για την αναβάθμιση του οδοφωτισμού. Τέτοιοι τύποι έργων έχουν άμεσο όφελος για το περιβάλλον και μείωση του οικονομικού κόστους για τους Δήμους. Ο συνδυασμός των ανωτέρω καθιστά την δανειοδότηση ελκυστική.

Το Υπουργείο Εσωτερικών εφαρμόζει σε συνεργασία με το Τ.Π.&Δ. το ειδικό πρόγραμμα «Φιλόδημος», που έχει ως σκοπό την ενίσχυση των περιφερειακών υποδομών, την κάλυψη χρηματοδοτικών κενών και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Επίσης, επιχορηγούσε τους μικρούς Δήμους εξαιτίας των περιορισμένων πόρων και δομών, που διέθεταν, δυσκολεύονταν στην ωρίμανση των έργων με αποτέλεσμα να διαπιστώνεται συχνή απώλεια πόρων και συνεχής αδυναμία αναβάθμισης των περιοχών αυτών.

Για την αξιοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του Τ.Π.&Δ. με την ΕΤΕπ, οι Δήμοι έχουν ανάγκες υποστήριξης για την πραγματοποίηση των έργων. Η ΠΕΤΑ Α.Ε., η ΕΕΤΑΑ και το ΚΑΠΕ λειτουργούν βοηθητικά για την υλοποίηση των έργων.

Ακόμα οι αιρετοί και οι υπάλληλοι των Δήμων και των Περιφερειών θα πρέπει να ενημερωθούν για τα χρηματοδοτικά προγράμματα και τις υπηρεσίες που προσφέρει το Τ.Π.&Δ. προς τους Ο.Τ.Α. από τις αρμόδιες υπηρεσίες, έτσι ώστε να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην εξεύρεση χρηματοδότησης.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην παρακολούθηση των καλών πρακτικών άλλων Δήμων ή Περιφερειών, τόσο από την Ελλάδα, όσο και από το εξωτερικό, προκειμένου να αντλήσουν από αυτές και να μεταφέρουν πρωτοπόρες ιδέες και τεχνογνωσία.

Αρχικά από την μελέτη περίπτωσης του Δήμου Νέας Σμύρνης παρατηρείται, ότι οι δανεισμοί του Δήμου από το Τ.Π.&Δ. είναι δύο διαφορετικών σκοπών. Το πρώτο δάνειο, που αφορά την αγορά των δύο κινηματογράφων «ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ» και «ΦΙΛΙΠ», είχε ως σκοπό την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου. Το δεύτερο δάνειο για την αναβάθμιση του Οδοφωτισμού, πραγματοποιήθηκε με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος στο Δήμο.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύεται, η σημαντικότητα του οδοφωτισμού, διότι προέκυψε, ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων, απάντησε ότι θεωρεί πάρα πολύ σημαντικό το φωτισμό σε ένα δρόμο για την εύκολη μετακίνηση, μετά τη δύση του ηλίου.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι οι τέσσερις (4) στους πέντε (5) συμμετέχοντες πιστεύουν ότι ο φωτισμός και η ποιότητά του είναι πολύ σημαντική για το αίσθημα ασφάλειας σε ένα δρόμο αφού σκοτεινιάσει.

Κατόπιν ενημέρωσης των συμμετεχόντων στην έρευνα για την δανειοδότηση, που έλαβε ο Δήμος Νέας Σμύρνης για την αναβάθμιση του οδοφωτισμού, τους ζητήθηκε να αξιολογήσουν την σημαντικότητα της επένδυσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι θεωρείται επί το πλείστον αρκετά και πολύ σημαντική. Παρατηρείται επομένως ότι η ανάγκη του Δήμου για αναβάθμιση του οδοφωτισμού είναι αρκετά μεγάλη.

Ωστόσο, η μελέτη έδειξε, πως οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες δεν πιστεύουν, ότι θα υπάρξει πολύ μεγάλη επιρροή στην οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησής τους, αλλά θα συμβάλει πολύ και παρά πολύ στην αισθητική εικόνα του Δήμου.

Ακόμα, μέσα από τις απαντήσεις των ερωτώμενων τονίστηκε ότι η επιρροή της επένδυσης στις ενεργειακές δαπάνες του Δήμου θα είναι υψηλή και πολύ υψηλή. Επομένως, έχει γίνει αντιληπτό ότι με τους λαμπτήρες νέας τεχνολογίας (led), μειώνεται πολύ η κατανάλωση ενέργειας και άρα αυτό έχει αντίκτυπο και στα έξοδα του Δήμου.

Επίσης, μέσο της μελέτης προέκυψε ότι οι απαντήσεις για το τί είναι το πιο σημαντικό, που πιστεύεται ότι θα πρέπει να παρέχει ο φωτισμός, στην πρώτη θέση ήταν η μεταβλητή μείωση της εγκληματικότητας και ακολούθησε η μεταβλητή αποφυγή εμποδίων κατά το βάδισμα. Αντίστοιχα η μεταβλητή που θεωρήθηκε, ως η λιγότερο σημαντική είναι η ανάδειξη των αρχιτεκτονικών στοιχείων του Δήμου.

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως η χρηματοδότηση του έργου, για την αναβάθμιση του οδοφωτισμού αντιμετωπίζεται με θετική στάση από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες του Δήμου Νέας Σμύρνης, σε όλους τους τομείς που κλήθηκαν να εκφράσουν την άποψή τους.

Επιπλέον από τον έλεγχο συσχέτισης μεταβλητών διαπιστώθηκε πως οι μεταβλητές με την μεγαλύτερη συσχέτιση είναι «η αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «η σημασία της επένδυσης». Έπειτα ακολουθεί η συσχέτιση των μεταβλητών «αύξηση των επισκεπτών στο Δήμο Νέας Σμύρνης» και «η σημασία της επένδυσης». Και στις δύο περιπτώσεις, η σχέση των δύο μεταβλητών (συσχέτιση) είναι θετική, δηλαδή μια αύξηση της μιας μεταβλητής θα επιφέρει αύξηση και στην άλλη και αντίστροφα.

Βιβλιογραφικές Αναφορές και Πηγές

Βιβλιογραφία:

- Αθανασόπουλος Κ., Δεληθέου Β. (2008), Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση – Ελλάδα – Άλλες Χώρες Μέλη της Ε.Ε., Κέντρο Επιμόρφωσης, Μελετών, Έρευνας και Ανάπτυξης, Αθήνα, σ. 181.
- Γιώτη – Παπαδάκη Ο. (2010), Ευρωπαϊκή Πολιτική Ολοκλήρωση και Πολιτικές Αλληλεγγύης, Εκδόσεις Κριτική, Β΄ έκδοση, Αθήνα, σ. 234.
- Δεληθέου Β.(2018), Θεσμικό Πλαίσιο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 159.
- Δεληθέου Β., Ποδηματάς Ε., Μιχαλάκη Ε. (2018), Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα και η Συμβολή τους στην Περιφερειακή και Τοπική Ανάπτυξη στην Ελλάδα, Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, Τεύχος 69, Βολος, σ.223.
- Δούβλης Β. (2003), Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα, σ.93.
- Παπαδασκαλόπουλος Α. (2000), Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 141.
- Πετράκος Γ., Ψυχάρης Ι. (2016), Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα, Εκδόσεις Κριτική, Β΄ έκδοση, Αθήνα, σ. 412, 413, 425.
- Ποδηματάς Ε. (2019), Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Σημειώσεις Παραδόσεων στο πλαίσιο του μαθήματος «Οργάνωση και Οικονομικά της Αυτοδιοίκησης», Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα.
- Ρίτσαρντσον Κ., Βασιλείνας Α. (1999), Εισαγωγή στη Στατιστική Επιστήμη, Εκδόσεις Κάκτος, Αθήνα, σ. 119.
- Συμεωνάκη Μ. (2008), Στατιστική Ανάλυση Κοινωνικών Δεδομένων με το SPSS 15.0, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη σ.182.
- Τραγάκης Γ. (1980), Ελληνική Τραπεζική Νομοθεσία και Πρακτική, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, σ. 555.
- Ψυχομάνης Σ. (2006), Οι Τράπεζες και η Εποπτεία τους – Δίκαιο του τραπεζικού συστήματος, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη σ. 117.
- Τράπεζα της Ελλάδος (επιμέλεια Ζητρίδης Α., 1978) Τα πρώτα πενήντα χρόνια της Τραπεζικής της Ελλάδος 1928 - 1978, Εκδόσεις Ίδρυμα Εκτυπώσεων Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα, σ. 49.

Διαδικτυογραφία:

- European Investment Bank – The EU Bank. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/about/index.htm> [Πρόσβαση:10 Απριλίου 2019].
- European Investment Bank – Priorities. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/projects/priorities/index.htm> [Πρόσβαση: 11 Απριλίου 2019].
- European Investment Bank – Priorities - Innovation and skills. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/projects/priorities/innovation/index.htm> [Πρόσβαση: 8 Απριλίου 2019]
- European Investment Bank – Priorities - SMEs and mid-caps. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/projects/priorities/sme/index.htm> . [Πρόσβαση: 22 Μαρτίου 2019].
- European Investment Bank – Priorities – Infrastructure. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/projects/priorities/infrastructure/index.htm> .
[Πρόσβαση: 21 Μαρτίου 2019].
- European Investment Bank – Priorities – Climate Action. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/projects/priorities/climate-and-environment/climate-action/index.htm> . [Πρόσβαση: 21 Μαρτίου 2019].
- European Investment Bank – Priorities – Environment. Διαθέσιμο στο:
<http://www.eib.org/en/projects/priorities/climate-and-environment/environment/index.htm> . [Πρόσβαση: 28 Μαρτίου 2019].
- EIB Investment Report 2018/2019: Retooling Europe’s economy. Διαθέσιμο:
<https://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/investment-report-2018> .
[28 Μαρτίου 2019] σ. 144.
- Δεληθέου Β., Μιχαλάκη Ε. (2016), «Οι ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας ως μοχλός ανάπτυξης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο του Εργαστηρίου Επιχειρηματικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας , Διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.uth.gr/ekdiloseis/3359-20161019-econ>. [Πρόσβαση: 19 Μαρτίου 2019]. σ. 443.
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) – Απογραφή Πληθυσμού – Κατοικιών 2011. Διαθέσιμο στο: <http://www.statistics.gr/el/2011-census-pop-hous> .
[Πρόσβαση: 20 Δεκεμβρίου 2018].
- Ελληνική Δημοκρατία – Υπουργείο Εσωτερικών. Διαθέσιμο στο:
<https://government.gov.gr/sta-19-dis-evro-filodimos-epipleon-81-ekat-evrome-tris-nees-prosklisis-nees-entaxis-ergon-ipsous-200-ekat-evro-gia-idrefsi-apochetefsi-agrotiki-odopiia-chada-anegersi-scholion/> . [Πρόσβαση:25 Απριλίου 2019].

- Ελληνική Δημοκρατία – Υπουργείο Εσωτερικών. Διαθέσιμο στο:
<https://government.gov.gr/filodimos-entaxis-praxeon-ipsous-77-ekat-evro-gia-tin-kataskevi-episkevi-ke-sintirisi-athlitikon-egkatakastaseon/> . [Πρόσβαση: 28 Απριλίου 2019].
- Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας. Διαθέσιμο στο:
http://www.cres.gr/cres/pages/projects/projects_diafora/meletes_6.html.
[Πρόσβαση: 29 Απριλίου 2019].
- Κωνσταντίνος Βαρλαμίτης (2018), “Χρηματοδοτικά Εργαλεία για τη Διενέργεια Επενδύσεων Αναβάθμισης Υποδομών & Εξοικονόμησης Πόρων στην Αυτοδιοίκηση” - 6th Smart Cities Conference. Διαθέσιμο στο:
<http://www.smartcitiesconference.gr/presentations-2018/> . [Πρόσβαση: 24 Μαρτίου 2019].
- Πληροφόρηση Επιμόρφωση Τοπική Ανάπτυξη (ΠΕΤΑ) Α.Ε. (2019). Δάνεια του Ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Διαθέσιμο στο: <http://www.info-peta.gr/new/dania-tou-t-p-danion-ke-tis-evropaikis-trapezas-ependiseon/> . [Πρόσβαση: 26 Μαρτίου 2019].
- Σύμφωνο των Δημάρχων Υπέρ της Τοπικής Βιώσιμης Ενέργειας - Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενεργεία. Διαθέσιμο στο:
http://mycovenant.eumayors.eu/docs/seap/3711_1357823142.pdf .
[Πρόσβαση: 19 Μαρτίου 2019].
- Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. (2019). Επιτόκια Χορήγησης Δανείων - Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Διαθέσιμο στο: <http://www.tpd.gr/epitokia-t-p-d/> [Πρόσβαση: 13 Ιανουαρίου 2019].
- Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. (2019). Θυρίδες Θυσαυροφυλακίου - Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Διαθέσιμο στο: <http://www.tpd.gr/thyrides-thisayrofylakiou/> . [Πρόσβαση: 17 Ιανουαρίου 2019].
- Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. (2019). Οικονομικά Στοιχεία – Προϋπολογισμός 2018 του Ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων. Διαθέσιμο στο: http://www.tpd.gr/wp-content/uploads/2018/proypologismos_2018.pdf.
[Πρόσβαση: 20 Μαρτίου 2019].
- Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. (2019). Παρακαταθήκες - Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Διαθέσιμο στο: <http://www.tpd.gr/ti-einai-parakatathiki-nomiko-plaisio/> . [Πρόσβαση: 2 Μαΐου 2019].
- Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. (2019). Χρηματοδοτικά Προγράμματα Ο.Τ.Α. & Ν.Π. - Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Διαθέσιμο στο:
<http://www.tpd.gr/xrimatodotika-programmata-ota-n-p/> . [Πρόσβαση: 15 Μαΐου 2019].
- Υπουργείο Εσωτερικών – Ειδικό Πρόγραμμα Χορήγησης Επενδυτικών Δανείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ και Β΄ Βαθμού, (ΔΕΥΑ) και Συνδέσμων. Διαθέσιμο στο:

<http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/ProgrammaFilodimos/ProgrammaFilodimosI/thesm-plaisio/> . [Πρόσβαση: 11 Ιανουαρίου 2019].

Νόμοι:

N. 289/76
N. 3852/ 10, Άρθρο 264
N. 4202/29
N. 4254/14
N. 4316/14, Άρθρο 81
N. 4509/17, (Άρθρο 4, 6)

Πρακτικά:

Περίληψη Διακήρυξης - 9/11/2013 - Αρ. Πρωτ. 1259 - ΑΔΑ:ΒΕΦ 2ΩΚΕ-ΗΒ2

Δήμος Νέας Σμύρνης - 19^η Συνεδρίαση της 17-12-2012 του Δημοτικού Συμβουλίου Νέας Σμύρνης. «Ρύθμιση Θεμάτων Αποπληρωμής Δανείου του Δήμου μας στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. », Αρ. Απόφασης: 250/2012 ΑΔΑ: Β4ΜΕΩΚ3-306.

Δήμος Νέας Σμύρνης - 5^η Συνεδρίαση της 26-2-13 της Οικονομικής Επιτροπής. «Δημόσιος Επαναληπτικός Ανοικτός Πλειοδοτικός Διαγωνισμός για την Αξιοποίηση (Εκμίσθωση) των Δημοτικών Κινηματογράφων “ΦΙΛΙΠ” και “ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ”» Αρ. Απόφασης 36/2013 ΑΔΑ=ΒΕΔ=ΩΚ3-Υ6Β.

Δήμος Νέας Σμύρνης - 9^η Συνεδρίαση της 11-4-2013 της Οικονομικής Επιτροπής. «Δημόσιος Επαναληπτικός Ανοικτός Πλειοδοτικός Διαγωνισμός για την Αξιοποίηση (Εκμίσθωση) των Δημοτικών Κινηματογράφων “ΦΙΛΙΠ” και “ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ”» Αρ. Απόφασης: 61/2013 ΑΔΑ: ΒΕΑΖΩΚ3-2Γ5.

Δήμος Νέας Σμύρνης - 21^η Συνεδρίαση της 12-9-2017 της Οικονομικής Επιτροπής. «Λήψη απόφασης περί αποδοχής των όρων τοκοχρεωλυτικού Δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων συνολικού ποσού #1.857.011,60# ευρώ» Αρ. Απόφασης: 354/2017 ΑΔΑ: 6ΣΣ0ΩΚ3-Κ1Ι.

Δήμος Νέας Σμύρνης - 11^η Συνεδρίαση της 13-9-2017 του Δημοτικού Συμβουλίου Νέας Σμύρνης. «Έγκριση ΑΟΕ περί αποδοχής των όρων τοκοχρεωλυτικού Δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων συνολικού ποσού #1.857.011,60# ευρώ.», Αρ. Απόφασης: 221/2017 ΑΔΑ: ΨΟΦΒΩΚ3-3ΥΞ.

Δήμος Νέας Σμύρνης - 30^η Συνεδρίαση της 21-9-2018 της Οικονομικής Επιτροπής. «Έγκριση όρων διακήρυξης και τεχνικών προδιαγραφών, που αφορά τον διεθνή διαγωνισμό για την προμήθεια με τίτλο “Προμήθεια Εξοπλισμού για την αναβάθμιση οδοφωτισμού Δήμου Νέας Σμύρνης”» Αρ. Απόφασης: 356/2018 ΑΔΑ: 6ΓΠΩΩΚ3-7ΩΩ.

Απόφαση Δημάρχου Νέας Σμύρνης, Θέμα: «Διενέργεια Υπηρεσίας “Συντήρηση – Επισκευή παγίων κτιριακών εγκαταστάσεων Δημοτικών Κινηματογράφων” με απευθείας ανάθεση». Αρ. Απόφασης: 35811/18-07-2014.

Παράρτημα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί **μέρος έρευνας**, που διενεργήθηκε στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας με τίτλο: «Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και ο ρόλος του στο Δανεισμό των Ο.Τ.Α.- Η περίπτωση του Δήμου Νέας Σμύρνης» για την **απόκτηση του μεταπτυχιακού** διπλώματος από το **Πάντειο Πανεπιστήμιο Κ.Π.Ε.** Το ερωτηματολόγιο είναι **ΑΝΩΝΥΜΟ** και η συμπλήρωσή του θα διαρκέσει λίγα λεπτά. Οι απαντήσεις σας **θα χρησιμοποιηθούν για τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας.**

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. ΦΥΛΟ: Άνδρας Γυναίκα
2. ΗΛΙΚΙΑ: 17-25 26-35 36-45 46-55 55+
3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:
- Απόφοιτος Δημοτικού
 - Απόφοιτος Γυμνασίου
 - Απόφοιτος Λυκείου
 - Τ.Ε.Ι.
 - Α.Ε.Ι.
 - Κάτοχος Μεταπτυχιακού
 - Κάτοχος Διδακτορικού
4. ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
5. ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:
- ΕΝΔΥΣΗ-ΥΠΟΔΗΣΗ ΕΣΤΙΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΛΛΟ.....
6. ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ: ΝΑΙ ΟΧΙ
7. ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΤΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ:
- ΠΕΖΟΙ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
 ΑΛΛΟ.....

8. Πόσο σημαντικός πιστεύετε ότι είναι ο φωτισμός για την εύκολη μετακίνηση σε ένα δρόμο (μετά την δύση του ηλίου);

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ
 Αδιάφορος

9. Πόσο σημαντικός πιστεύετε ότι είναι ο φωτισμός και η ποιότητα του φωτισμού για το αίσθημα ασφάλειας σε ένα δρόμο, αφού έχει σκοτεινιάσει;

Καθόλου Λίγο Αδιάφορος Αρκετά Πολύ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ):

- Στις 31-8-17 εγκρίθηκε η χορήγηση Δανείου 1.857.000€ από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την «Αναβάθμιση του Οδοφωτισμού στο Δήμο Νέας Σμύρνης».
- Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου είναι 2.734.000€. Το ποσό των 1.857.000€ θα προέρχεται από τη δανειοδότηση μέσω του Τ.Π. και Δανείων και από τα Ανταποδοτικά Έσοδα του Δήμου που θα ανέρχονται στο ποσό των 877.000€.
- Το έργο περιλαμβάνει την προμήθεια φωτιστικών σωμάτων τεχνολογίας LED (στις οδούς του Δήμου και στην πλειοψηφία των πλατειών) και τον Εξοπλισμό του συστήματος Ελέγχου

10. ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

- Αν ναι από πού ενημερωθήκατε;

11. Σε σχέση με το ποσό του Δανείου (1.857.000€), το ποσό που θα διατεθεί για την επένδυση το θεωρείτε:

Πολύ Χαμηλό Χαμηλό Μέτριο Υψηλό Πολύ Υψηλό

Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

12. Πόσο πιστεύετε, ότι η αναβάθμιση του φωτισμού στους δρόμους και στις πλατείες (οδοφωτισμός) θα αυξήσει τους επισκέπτες στον Δήμο Νέας Σμύρνης;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

13. Πόσο θα επηρεάσει την Οικονομική Ανάπτυξη της επιχείρησής σας;

- Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

14. Η Επένδυση του Δήμου στην Αναβάθμιση του Οδοφωτισμού:

ο **πόσο σημαντική σας φαίνεται;**

- Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

ο **θα βοηθήσει στην βελτίωση του Περιβάλλοντος στο Δήμο;**

- Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

ο **θα βοηθήσει στην βελτίωση της Αισθητικής Εικόνας του Δήμο;**

- Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

15. Πόσο πιστεύετε ότι επηρεάζει η αντικατάσταση των λαμπτήρων με νέους υψηλής απόδοσης ως μέτρο μείωσης των ενεργειακών δαπανών του Δήμου;

- Πολύ Χαμηλό Χαμηλό Μέτριο Υψηλό Πολύ Υψηλό

16. Τι πιστεύετε ότι πρέπει να παρέχει ο φωτισμός ενός δρόμου; (Αριθμήσετε από το ένα (1): πολύ σημαντικό έως το επτά (7): όχι σημαντικό)

- Μείωση εγκληματικότητας.
 Προσανατολισμός.
 Αποφυγή εμποδίων κατά το βάδισμα.
 Αναγνώριση προσώπου.
 Δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος για αναψυχή και ξεκούραση.
 Ανάδειξη αρχιτεκτονικών στοιχείων.
 Τόνωση εμπορικής κίνησης.

17. Υπάρχει κάτι το οποίο θα θέλατε να προσθέσετε;

.....
.....
.....
.....